

Jaarverslag
2 0 0 8

Kerncijfers

Activiteiten	2008	2007 Aangepast	2006 Aangepast	2005 Aangepast
Totale eigen productie van de geconsolideerde ondernemingen (in ton)				
palmolie	169.514	171.167	167.756	156.454
rubber	9.026	10.033	9.553	9.470
thee	6.600	6.237	5.494	5.738
Gemiddelde wereldmarktprijzen (USD/ton)				
palmolie	949	780	478	422
rubber	2.619	2.290	2.101	1.502
thee	2.420	2.036	1.872	1.647
Resultaten (in KUSD)				
Omzet	279.402	207.292	162.861	147.052
Brutowinst - voor IAS41	92.228	76.797	40.774	35.511
Bedrijfsresultaat - voor IAS41	74.066	61.656	30.239	23.019
Aandeel van de Groep in het resultaat	58.765	47.289	21.766	13.045
Kasstroom uit bedrijfsactiviteiten na belastingen	62.293	63.781	27.468	16.150
Vrije kasstroom	35.809	33.249	-4.208	8.153
Balans (in KUSD)				
Operationele vaste activa (1)	254.621	230.089	199.060	180.289
Eigen vermogen deel Groep	247.140	199.420	153.455	130.191
Netto financiële activa (+) / verplichtingen (-)	14.453	-8.280	-35.214	-24.936
Investerings in immateriële en operationele vaste activa ⁽²⁾	36.134	31.523	17.381	11.018

(1) Operationele vaste activa = biologische activa, materieel vaste activa en vastgoedbeleggingen

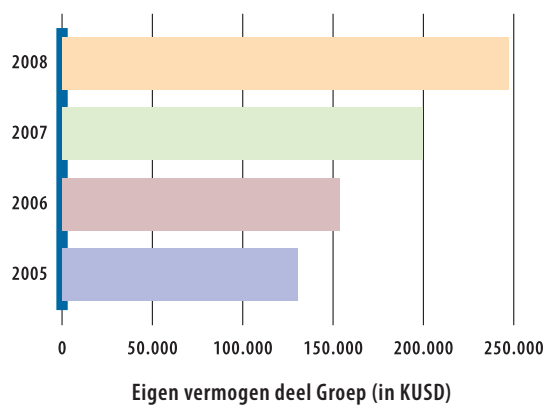
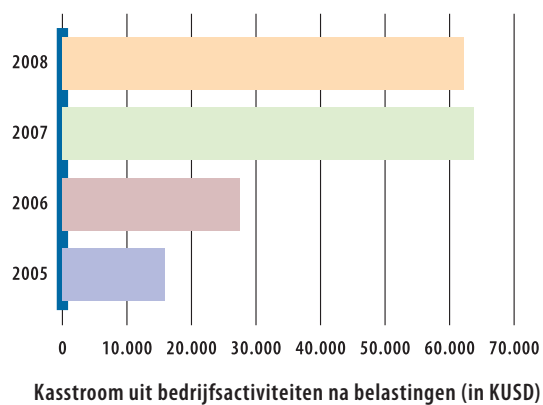
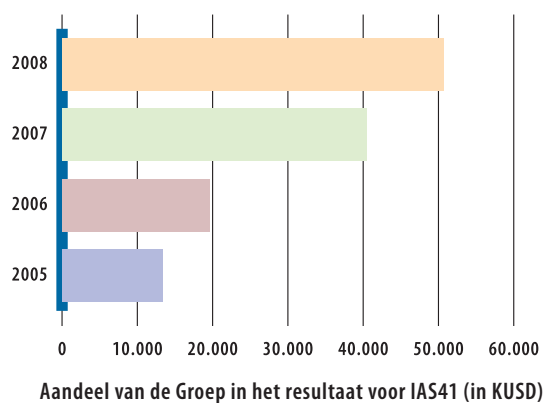
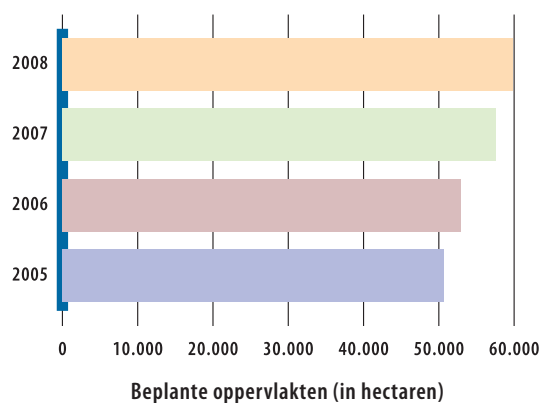
(2) Noemer 2008 = gewogen gemiddelde aantal uitgegeven aandelen (8.951.740 aandelen)

Gegevens per aandeel (in USD)

	2008	2007 Aangepast	2006 Aangepast	2005 Aangepast
Aantal uitgegeven aandelen	8.951.740	8.951.740	8.828.880	8.725.110
Eigen vermogen	27,61	22,28	17,38	14,92
Gewone winst per aandeel	6,56	5,34	2,49	1,51
Kasstroom uit bedrijfsactiviteiten na belastingen ⁽²⁾	6,96	7,21	3,14	1,86
Vrije kasstroom ⁽²⁾	4,00	3,76	-0,48	0,94

Beursnoteringen (in EUR)

Maximum	53,00	39,90	24,71	17,30
Minimum	16,80	22,50	16,22	11,90
Slotkoers 31/12	18,69	39,90	24,71	16,80
Beurskapitalisatie op 31/12 (in KEUR)	167.308	357.165	218.162	146.582

S I P E F
NAAMLOZE VENNOOTSCHAP

**Verslag van de Raad van Bestuur en van de Commissaris
Voorgelegd aan de 90ste Gewone Algemene Vergadering van 10 juni 2009**

Boekjaar 2008

Financiële kalender en nuttige adressen

De periodieke en occasionele informatie met betrekking tot de Vennootschap en tot de Groep, wordt op de volgende wijze meegedeeld, voor beurstijd:

- het tussentijds verslag met de productiecijfers van het eerste kwartaal op 14 mei 2009.
- de resultaten van het eerste semester op 27 augustus 2009.
- het tussentijds verslag met de productiecijfers van het derde kwartaal op 12 november 2009.
- en de resultaten van het boekjaar op 25 februari 2010, tezamen met de commentaren over de activiteiten van de Groep.
- overeenkomstig de geldende wettelijke voorschriften maakt elk belangrijk voorval dat een invloed kan hebben op het resultaat van de Maatschappij en van de Groep het onderwerp uit van een afzonderlijk persbericht.

De volgende Algemene Vergadering zal plaatsvinden op 9 juni 2010 om 15.00 uur.

Verantwoordelijken voor de financiële berichtgeving

François Van Hoydonck
Johan Nelis
Tel 32/3/641.97.00
Fax 32/3/646.57.05
e-mail: finance@sipef.com

Maatschappelijke zetel

Entrepotkaai 5
2000 Antwerpen

Kantoren

Kasteel Calesberg
2900 Schoten
Tel 32/3/641.97.00
Fax 32/3/646.57.05
e-mail: info@sipef.com

Rechtspersonenregister Antwerpen
B.T.W. BE-0404.491.285

www.sipef.com

Inhoudstafel

Kerncijfers	2-3
Financiële kalender en nuttige adressen	6
Inhoudstafel	7
Markante feiten van de SIPEF Groep in 2008	8
Historiek	8
Belangrijkste activiteiten	9
Strategie van de Onderneming	9
Bestuur, toezicht en dagelijkse leiding	10
Groepsstructuur	11
Boodschap van de Voorzitter	12
Jaarverslag van de Raad van Bestuur	15
Corporate governance	21
Activiteitenverslag	
- per product	29
- per land	34
Producties van de Groep	48
Beplante oppervlakten	49
Duurzame landbouw	50
Geconsolideerde jaarrekening	59
Beknopte jaarrekening van de moedermaatschappij	111

Markante feiten van de SIPEF Groep

Januari

Stopzetting van de vastgoedactiviteit in de Verenigde Staten met de verkoop van het kantoorgebouw en de vereffening van *Franklin Falls Timber Company, Inc.*

Verwerving van bijkomende hectaren terrein door *PT Toton Usaha Mandiri (TUM)* in de nabijheid van *PT Umbul Mas Wisesa (UMW)* in het noorden van Sumatra.

Juli

Stopzetting van de vermogensmutatiemethode voor *SIPEF-CI SA* in Ivoorkust tengevolge van een wijziging in het beleid en de opzeg van het beheerscontract voor deze onderneming.

Uitkering van een bruto dividend van EUR 8.

September

Stopzetting van de activiteit "tropische vruchten" bij de hoofdzetel van *SIPEF*.

Verkoop van het bloemenproject *Sipeflor SA* in Mexico.

December

Verwerving van de bijkomende 90% van de bananenplantage *Société Bananière de Motobé SA* in Ivoorkust.

Verwerving van de bijkomende 16% in de dochteronderneming *Sipef Guinée SA*.

Verkoop van *Phu Ben Tea Company* in Vietnam.

Splitting van de aandelen van *SA SIPEF NV* in 10 nieuwe aandelen voor 1 bestaand aandeel.

Januari-december

Bedrijfsresultaat, voor IAS41, gestegen met 20,1% tegenover het vorige jaar.

Historisch hoog netto resultaat, aandeel van de Groep voor IAS41, van KUSD 50.716, een verhoging van 25,3%.

Netto kaspositie van KUSD 14.453 op het einde van 2008.

Voorstel tot uitkering van een bruto dividend van EUR 0,80 per aandeel, gelijk aan dat van 2007, betaalbaar op 8 juli 2009.

Historiek

Société Internationale de Plantations et de Finance werd in 1919 opgericht met als voornaamste doel het ontwikkelen en het beheren van plantageondernemingen die actief zijn in tropische en subtropische gebieden. In die tijd beschikte de Vennootschap over twee "agentschappen", één in Kuala Lumpur en één in Medan, in Indonesië.

In de loop van de jaren is de Vennootschap uitgegroeid tot een agro-industriële groep met productie- en export-faciliteiten in Azië en Oceanië, in Afrika en in Zuid-Amerika, waar zij grote plantages beheert. *SA SIPEF NV* biedt bovendien management, marketing en consultancy-diensten in de agro-industrie aan.

Naast de traditionele culturen zoals rubber, palmolie en thee, werd in 1970 een diversificatie-programma opgezet met het introduceren van andere culturen, zoals bananen,

ananassen, sierplanten, guave en peper. Deze producten worden door de Groep over de hele wereld verkocht. Momenteel beslaan de plantages een beplante oppervlakte van ongeveer 60.000 hectaren.

Door onze traditionele activiteit in grondstoffen en hun verschepping, hebben we ons ook toegelegd op de verzekeringsbranche waar wij nu een uitgebreid gamma aan diensten aanbieden. De Groep deed in het verleden ook investeringen in de immobiliensector in België en in de Verenigde Staten, doch deze zijn ondertussen volledig afgebouwd.

Het laatste decennium concentreert *SIPEF* zich opnieuw volledig op de agro-industrie met de productie van palmolie, rubber, thee en tropische vruchten in Indonesië, Papoea-Nieuw-Guinea en Ivoorkust.

Belangrijkste Activiteiten

SA SIPEF NV is een Belgische, op Euronext Brussel genoteerde, agro-industriële onderneming.

De Vennootschap bezit voornamelijk meerderheids-participaties in tropische plantagebedrijven die zij beheert en uitbaat.

De Groep is geografisch gediversifieerd en produceert verscheidene basisgrondstoffen, waarvan de belangrijkste palmolie is.

De investeringen gebeuren meestal in recent geïndustrialiseerde landen.

Strategie van de Onderneming

Beheer

SA SIPEF NV speelt een beslissende rol in het bestuur van de vennootschappen waarin zij een meerderheids-participatie bezit of die zij samen met andere partners controleert. Deze rol omvat een actieve deelname aan de raden van bestuur van deze filialen, alsook de opvolging van het management en van de uitbating van deze bedrijven. SA SIPEF NV tracht haar agronomische ervaring en haar beheerstechnieken aan het plaatselijk bestuur over te dragen.

Clienteel

Alles wordt in het werk gesteld om aan de behoeften van onze klanten tegemoet te komen en hen goederen en diensten van kwaliteit op de gewenste tijd te leveren.

Personeel

Teneinde het niveau van het beheer van de plantages te verbeteren werd een grote inspanning geleverd om advies te geven aan onze lokale medewerkers op landbouwkundig en leidinggevend gebied.

Handleidingen bepalen de politiek van de Groep op landbouwkundig, technisch, milieu- en algemeen gebied, en de manier waarop men hieraan kan tegemoetkomen; trainingssessies zorgen ervoor dat deze daadwerkelijk worden toegepast.

Wij zien erop toe dat alle personeelsleden in een gezonde en veilige omgeving kunnen werken.

Omgeving

De Groep erkent dat zij, naast de statutaire en commerciële verplichtingen, een verantwoordelijkheid draagt tegenover de gemeenschappen en de omgeving waarin zij werkt.

De Groep waakt over het behoud van de omgeving door het voeren van een ecologisch en verantwoord landbouwbeleid, in overeenstemming met de Principes en Criteria van de "Round Table on Sustainable Palm Oil" (RSPO). Deze betreffen een hele reeks van milieu- en sociale onderwerpen, zoals transparantie, voldoen aan wettelijke normen, goed landbouwbeleid, verantwoordelijkheid op sociaal vlak en voor het milieu, duurzame ontwikkeling van de oppervlakten en een aanhoudend streven naar perfectie.

Een apart hoofdstuk in het jaarverslag werd besteed aan duurzame landbouw en de aandacht die wij besteden aan de toepassing ervan.

Verslag van de commissaris

Bedrijfsrevisoren
Berkenlaan 8b
B-1831 Diegem
Belgium

Tel.: +32 2 800 2000
Fax: +32 2 800 2001
<http://www.deloitte.be>

109

SA SIPEF NV

VERSLAG VAN DE COMMISSARIS
OVER DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING AFGESLOTEN OP
31 DECEMBER 2008 GERICHT TOT DE ALGEMENE VERGADERING VAN
AANDEELHOUDERS

Aan de aandeelhouders

Overeenkomstig de wettelijke en statutaire bepalingen, brengen wij u verslag uit in het kader van het mandaat van commissaris dat ons werd toevertrouwd. Dit verslag omvat ons oordeel over de geconsolideerde jaarrekening evenals de vereiste bijkomende vermeldingen.

Verklaring over de geconsolideerde jaarrekening zonder voorbehoud, met een toelichtende paragraaf

Wij hebben de controle uitgevoerd van de geconsolideerde jaarrekening van SA SIPEF NV (“de vennootschap”) en haar dochterondernemingen (samen “de groep”), opgesteld in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards zoals aanvaard binnen de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften. Deze geconsolideerde jaarrekening bestaat uit de geconsolideerde balans op 31 december 2008, de geconsolideerde winst- en verliesrekening, het geconsolideerde mutatieoverzicht van het eigen vermogen en het geconsolideerde kasstroomoverzicht voor het boekjaar eindigend op die datum, alsmede een overzicht van de belangrijkste gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en toelichtingen. Het geconsolideerde balanstotaal bedraagt 373.230 (000) USD en de geconsolideerd(e) winst (aandeel van de groep) van het boekjaar bedraagt 58.765 (000) USD.

Het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening valt onder de verantwoordelijkheid van de raad van bestuur. Deze verantwoordelijkheid omvat onder meer: het ontwerpen, implementeren en instandhouden van een interne controle met betrekking tot het opstellen en de getrouwe weergave van de geconsolideerde jaarrekening zodat deze geen afwijkingen van materieel belang, als gevolg van fraude of van fouten, bevatten, het kiezen en toepassen van geschikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het maken van boekhoudkundige ramingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

Het is onze verantwoordelijkheid een oordeel over deze geconsolideerde jaarrekening tot uitdrukking te brengen op basis van onze controle. Wij hebben onze controle uitgevoerd overeenkomstig de wettelijke bepalingen en de in België geldende controlenormen, zoals uitgevaardigd door het Instituut van de Bedrijfsrevisoren. Deze controlenormen vereisen dat onze controle zo wordt georganiseerd en uitgevoerd dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de geconsolideerde jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevatten.

Overeenkomstig deze controlenormen, hebben wij controlewerkzaamheden uitgevoerd ter verkrijging van controle-informatie over de in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen bedragen en toelichtingen. De selectie van deze controlewerkzaamheden is afhankelijk van onze beoordeling welke een inschatting omvat van het risico dat de geconsolideerde jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevatten als gevolg van fraude of van fouten. Bij het maken van onze risico-inschatting houden wij rekening met de bestaande interne controle van de groep met betrekking tot het opstellen en de getrouwe weergave van de geconsolideerde jaarrekening ten einde in de gegeven omstandigheden de gepaste werkzaamheden te bepalen maar niet om een oordeel over de effectiviteit van de interne controle van de groep te geven. Wij hebben tevens de gegrondheid van de grondslagen voor financiële verslaggeving, de redelijkheid van de boekhoudkundige ramingen gemaakt door de vennootschap, alsook de voorstelling van de geconsolideerde jaarrekening als geheel beoordeeld. Ten slotte, hebben wij van de raad van bestuur en van de verantwoordelijken van de vennootschap de voor onze controlewerkzaamheden vereiste ophelderingen en inlichtingen verkregen. Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie een redelijke basis vormt voor het uitbrengen van ons oordeel.

Naar ons oordeel geven de geconsolideerde jaarrekening een getrouw beeld van de financiële toestand van de groep per 31 december 2008, en van haar resultaat en kasstromen voor het boekjaar eindigend op die datum, in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards zoals aanvaard binnen de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften.

Zonder de hierboven vermelde verklaring zonder voorbehoud in het gedrang te brengen, vestigen wij de aandacht op het geconsolideerde verslag, met betrekking tot de reële waarde van de biologische activa, dat verwijst naar het feit dat de boekwaarde van de biologische activa kan verschillen van de realisatiewaarde ervan, wegens de inherente onzekerheid verbonden aan de volatiliteit van de prijs van agrarische producten en de afwezigheid van een liquide markt.

Bijkomende vermelding

Het opstellen en de inhoud van het geconsolideerde jaarverslag vallen onder de verantwoordelijkheid van de raad van bestuur.

Het is onze verantwoordelijkheid om in ons verslag de volgende bijkomende vermelding op te nemen die niet van aard is om de draagwijdte van onze verklaring over de geconsolideerde jaarrekening te wijzigen:

- Het geconsolideerde jaarverslag behandelt de door de wet vereiste inlichtingen en stemt overeen met de geconsolideerde jaarrekening. Wij kunnen ons echter niet uitspreken over de beschrijving van de voornaamste risico's en onzekerheden waarmee de groep wordt geconfronteerd, alsook van haar positie, haar voorzienbare evolutie of de aanmerkelijke invloed van bepaalde feiten op haar toekomstige ontwikkeling. Wij kunnen evenwel bevestigen dat de verstrekte gegevens geen onmiskenbare inconsistenties vertonen met de informatie waarover wij beschikken in het kader van ons mandaat.

Diegem, 27 februari 2009

De commissaris

DELOITTE Bedrijfsrevisoren
BV o.v.v.e. CVBA
Vertegenwoordigd door Philip Maeyaert

Boodschap van de Voorzitter

Geachte Dames en Heren,

Met genoegen stel ik U ons jaarverslag voor alsook de geconsolideerde rekeningen van de Groep en deze van de Naamloze Vennootschap, welke zullen voorgelegd worden aan de 90ste Algemene Vergadering van onze onderneming.

2008 zal voor *SA SIPEF NV* als een uitzonderlijk jaar beschouwd worden.

Op politiek vlak was het kalm in de landen waar wij actief zijn en we konden op een efficiënte manier werken.

Onze resultaten waren buitengewoon en dit was hoofdzakelijk te danken aan de hoge grondstoffenprijzen. In mei 1984 stonden de palmolieprijzen voor het eerst op USD 1.000 per ton CIF Rotterdam, terwijl die van verleden jaar een top van USD 1.403 bereikten. Vanwege deze uitzonderlijke niveaus hebben wij 35% van onze jaarproductie op voorhand verkocht aan een gemiddelde prijs van USD 900 per ton.

In de loop van het laatste trimester van 2008, op het einde van oktober, viel de palmolie terug naar USD 435 CIF Rotterdam.

Het doet mij genoegen U te kunnen melden dat deze prijzen ondertussen opgeklommen zijn naar USD 620 per ton midden februari 2009.

De rubberprijs bereikte in 2008 eveneens nooit geziene hoogten, met een piek in juni van USD 3.331 per ton. Vanwege de ernstige crisis in de autosector vielen ze terug en staan nu op het niveau van ongeveer USD 1.400. Naar mijn mening zullen we moeten wachten op een economisch herstel voordat de rubberprijzen weer stijgen.

Wat de thee betreft, lag de prijs op een niveau dat we sinds 30 jaar niet meer gezien hebben; dit was te wijten aan de sociale onrust in Kenia, die de grootste uitvoerder van de wereld is. Dit bleef zo gedurende de eerste drie trimesters, waarna hij zakte tengevolge van grote producties op het einde van het jaar.

De infrastructuurwerken en de beplanting van nieuwe gronden bij de groep *Umbul Mas Wisesa* in Sumatra vorderden goed en op het einde van 2008 waren 5.706 hectaren beplant.

Voor onze verzekeringsgroep was het een moeilijk jaar vanwege de crisis, maar er werd een nieuwe en uitstekende directie geïnstalleerd.

Onder deze buitengewone omstandigheden sloot *SA SIPEF NV* het boekjaar af met een netto IFRS resultaat, aandeel van de Groep, van KUSD 58.765, met een operationele vrije kasstroom van KUSD 25.615.

Ik wens U er eveneens aan te herinneren dat het aandeel van *SA SIPEF NV* op het einde van het jaar werd gesplitst in 10 nieuwe aandelen, waardoor het aantal ervan nu 8.951.740 bedraagt.

Ondanks een gespannen situatie op korte termijn, blijven we op lange termijn optimistisch aangezien de fundamentele factoren die deze laatste jaren de koers ondersteunden, zoals de groei van de wereldbevolking en een wijziging in eetgewoonten in het Verre Oosten, nog steeds aanwezig zijn.

Deze boodschap wens ik te beëindigen met een dankwoord aan de vele medewerkers die zich met toewijding hebben ingezet waardoor *SA SIPEF NV* deze uitstekende resultaten kon realiseren.

25 februari 2009

Baron Bracht
Voorzitter

1. Ann Eriksson 2. Georgette Nauwelaers 3. Chris Caremans 4. Chantal Calluy 5. Paul Huybreghts 6. Sylvia Gillis
7. Birgit Miessen 8. Ilse Van Dingenen 9. Jessica Pintens 10. Diane Marien 11. Stefan De Kimpe
12. Guy Chanet 13. Johan Nelis 14. Frans Marivoet 15. Devendra Thapar 16. Edmond Luckx 17. François Van Hoydonck
18. Marleen Cleirens 19. Brigitte Maes 20. Paul Nellens 21. Didier Cruysmans 22. Thomas Hildenbrand 23. Gil Anderlin
24. Bertrand de Decker 25. Matthew T. Adams

Jaarverslag van de Raad van Bestuur

Aan de Gewone Algemene Vergadering van 10 juni 2009.

Geachte aandeelhouders,

Wij hebben de eer U verslag uit te brengen over de activiteiten van onze Vennootschap gedurende het afgelopen boekjaar en de enkelvoudige en geconsolideerde jaarrekening, afgesloten op 31 december 2008, ter goedkeuring voor te leggen.

Overeenkomstig het KB van 14 november 2007 betreffende de verplichtingen van emittenten van financiële instrumenten die zijn toegelaten tot de verhandeling op een Belgische gereguleerde markt, dient SA *SIPEF NV* haar jaarlijks financieel verslag verkrijgbaar te stellen voor het publiek.

Dit verslag bevat het gecombineerde enkelvoudige en geconsolideerde jaarverslag van de Raad van Bestuur, opgesteld overeenkomstig artikel 119, laatste lid van het Wetboek Vennootschappen.

Het verslag bevat voorts een verkorte versie van de enkelvoudige jaarrekening (pag. 111), opgesteld overeenkomstig artikel 105 van het Wetboek Vennootschappen, en de integrale versie van de geconsolideerde jaarrekening (pag. 59). De volledige enkelvoudige jaarrekening wordt overeenkomstig de artikelen 98 en 100 van het Wetboek Vennootschappen, samen met het jaarverslag van de Raad van Bestuur en het verslag van de commissaris, neergelegd bij de Nationale Bank van België.

De commissaris heeft met betrekking tot de enkelvoudige jaarrekening een goedkeurende verklaring zonder voorbehoud gegeven.

Het jaarverslag, de integrale versies van de enkelvoudige en van de geconsolideerde jaarrekening alsook de verslagen van de commissaris over voormelde jaarrekeningen zijn beschikbaar op de website (www.sipef.be) en zijn kosteloos en op eenvoudig verzoek verkrijgbaar op het volgend adres: Calesbergdreef 5 – 2900 Schoten, of per e-mail: info@sipef.be.

1. Enkelvoudige jaarrekening

1.1. Kapitaal en aandeelhouderschap

Ingevolge een besluit genomen door de Buitengewone Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 1 december 2008 werd een splitsing uitgevoerd van 1 bestaand aandeel voor 10 nieuwe aandelen, met ingang op 31 december 2008. Hierdoor blijft het bedrag van het onderschreven kapitaal EUR 34.767.740,80 maar dit wordt vertegenwoordigd door 8.951.740 aandelen, zonder aanduiding van nominale waarde en volledig volstort.

De geactualiseerde statuten van de onderneming, met inbegrip van informatie over de juridische vorm, het statutair doel, de kapitaalstructuur, het toegestane kapitaal en de soort van aandelen, zijn beschikbaar op de website (www.sipef.be).

De aandelenoptieplannen van 1999 en 2002 zijn volledig uitgeoefend en dus beëindigd. Er werden geen nieuwe plannen uitgegeven gedurende het boekjaar.

1.2. Activiteiten

Voor een overzicht van de voornaamste activiteiten van de *SIPEF* Groep tijdens het boekjaar 2008, verwijzen wij naar de Boodschap van de Voorzitter (pagina 12).

1.3. Toelichting bij de enkelvoudige jaarrekening

1.3.1. Financiële toestand per 31 december 2008

De enkelvoudige jaarrekening van SA *SIPEF NV* is opgesteld overeenkomstig de Belgische boekhoudwetgeving.

Het balanstotaal van de Vennootschap per 31 december 2008 bedraagt KEUR 125.987 tegenover KEUR 125.560 het jaar voordien.

Behalve een reclassificatie van vorderingen op verbonden ondernemingen naar andere vorderingen en een verkoop van aandelen in verbonden ondernemingen, waren er gedurende het jaar geen belangrijke wijzigingen in het actief van de balans. Het eigen vermogen steeg in lijn met de resultaten en de financiële schulden en andere passiva daalden in belangrijke mate.

Het eigen vermogen van SA *SIPEF NV* voor winstverdeling bedraagt KEUR 95.272, hetgeen overeenstemt met EUR 10,64 per aandeel.

De eenvoudige resultaten van *SA SIPEF NV* worden in belangrijke mate bepaald door dividenden en meer/minwaarden. Aangezien niet alle deelnemingen van de Groep rechtstreeks door *SA SIPEF NV* worden aangehouden, is het geconsolideerde resultaat van de Groep een juistere weerspiegeling van de onderliggende economische ontwikkeling.

Het eenvoudig resultaat van het boekjaar 2008 bedraagt KEUR 38.494 tegenover een winst van KEUR 7.473 vorig boekjaar.

1.3.2. Bestemming van het resultaat

De Raad van Bestuur stelt voor het resultaat (in KEUR) als volgt te bestemmen:

Overgedragen winst van het vorige boekjaar	2.168
Winst van het boekjaar	38.494
Totaal te bestemmen	40.662
Toevoeging aan de wettelijke reserves	432
Vergoeding van het kapitaal	7.161
Over te dragen winst	33.069

De Raad van Bestuur stelt voor een dividend uit te keren van EUR 0,80 bruto per aandeel. Na inhouding van de roerende voorheffing bedraagt het netto dividend EUR 0,60 per aandeel, of EUR 0,68 voor de coupons die worden aangeboden samen met een VVPR stripcoupon.

Indien de Gewone Algemene Vergadering dit voorstel goedkeurt, zal het dividend vanaf 8 juli 2009 betaalbaar zijn.

1.4. Vooruitzichten

De resultaten van het lopende boekjaar zullen, zoals in het verleden, in belangrijke mate afhangen van de dividenden die vanuit de dochterondernemingen worden uitgekeerd.

1.5. Mededelingen

1.5.1. Belangrijke gebeurtenissen na afsluiting van het boekjaar

Sinds de afsluiting van het boekjaar 2008 hebben er zich geen belangrijke gebeurtenissen voorgedaan die de ontwikkeling van de Vennootschap merkbaar kunnen beïnvloeden.

1.5.2. Bijkomende vergoedingen commissaris

Wij delen U verder mede, overeenkomstig artikel 134, par. 2 en 4 Wetboek Vennootschappen, dat er buiten de normale vergoeding zoals goedgekeurd door de Algemene Vergadering, geen bijkomende vergoeding werd betaald aan de commissaris, en dat KEUR 19 werd betaald aan aanverwante bedrijven van de commissaris voor juridische, boekhoudkundige en fiscale adviezen.

1.5.3. Onderzoek en ontwikkeling

De Vennootschap heeft geen werkzaamheden op het gebied van onderzoek en ontwikkeling ondernomen.

1.5.4. Statutenwijziging

Op 1 december 2008 werd bij overeenstemming van een Buitengewone Algemene Vergadering van Aandeelhouders beslist om artikel 5 van de statuten als volgt te wijzigen:

“Het is op heden verdeeld in achthonderd vijftienentwintig duizend honderd vierenzeventig (895.174) aandelen zonder vermelding van nominale waarde; met ingang op éénendertig december tweeduizend en acht worden deze achthonderd vijftienentwintig duizend honderd vierenzeventig (895.174) aandelen gesplitst in de verhouding van één (1) bestaand aandeel voor tien (10) nieuwe aandelen, zodat het kapitaal vanaf dan verdeeld is in acht miljoen negenhonderd éénenvijftig duizend zeventienentwintig (8.951.740) aandelen zonder vermelding van nominale waarde.”

Vanaf eenendertig december tweeduizend en acht zijn alle aandelen ofwel nominatief ofwel gedematerialiseerd en artikel 11 van de statuten werd overeenkomstig aangepast.

1.5.5. Mededeling op grond van de Wet van 2 mei 2007 op de openbare bekendmakingen en van de Wet van 1 april 2007 op de openbare overnamebiedingen

In 2008 werden drie transparantiemeldingen gedaan overeenkomstig de Wet van 2 mei 2007 en de wet van 1 april 2007 op de openbare overnamebiedingen.

Nationale Investeringsmaatschappij NV (NIM), verbonden met Ackermans & van Haaren NV (AvH) en handelend in overleg met Baron Bracht, Cabra NV en

GEDEI NV, heeft via een kennisgeving gemeld dat zij samen 31,38% van de totale stemrechten van SA *SIPEF NV* bezitten.

Bij brief van 28 augustus 2008 hebben deze entiteiten een mededeling verstuurd, opgesteld overeenkomstig artikel 74, par.8 van de Wet van 1 april 2007, met de bevestiging dat zij meer dan 30% van de aandelen met stemrechten van SA *SIPEF NV* bezitten.

Fortis Investment Management Belgium heeft in een kennisgeving gemeld dat zij 5,49% van de totale stemrechten van SA *SIPEF NV* bezitten.

Alcatel Bell Pensioenfonds VZW heeft in een kennisgeving gemeld dat zij 5,25% van de totale stemrechten van SA *SIPEF NV* bezitten.

De relevante gegevens van deze transparantiemelding zijn terug te vinden op de website www.sipef.be.

1.5.6. Beschermingsconstructies

Overeenkomstig artikel 34 van het K.B. van 14 november 2007 werd bevestigd dat geen enkele beschermingsconstructie werd voorzien in de statuten of overeenkomsten betreffende openbare overnamebiedingen.

De Raad van Bestuur heeft echter besloten in zijn vergadering van 1 december 2008, om een Buitengewone Algemene Vergadering te houden in 2009 om de toelating te geven tot het verwerven of verkopen van aandelen van de Vennootschap indien dit nodig zou zijn teneinde de Vennootschap te vrijwaren van ernstig en dreigend nadeel.

2. Geconsolideerde jaarrekening

2.1. Risico's en onzekerheden

Ingevolge de Wet van 13 januari 2006 tot wijziging van het Wetboek Vennootschappen, dient het jaarverslag een beschrijving te bevatten van de voornaamste risico's en onzekerheden waarmee SA *SIPEF NV* en de *SIPEF* Groep worden geconfronteerd.

Bij de uitoefening van de bedrijfsactiviteit wordt de Groep voornamelijk blootgesteld aan schommelingen in de marktprijzen van de basisproducten, aan valuta-, rente- en kredietrisico's. Derivaten worden in beperkte mate gebruikt om het risico, verbonden aan de schommelingen van de wisselkoersen en de rente, voor de Groep te verminderen.

2.1.1. Schommelingen in de marktprijzen van de basisproducten

- Structureel risico

De *SIPEF* Groep staat bloot aan structurele grondstoffenprijrisico's. Het risico heeft voornamelijk betrekking op palmolie en palmpitolie. Een verandering van de palmolieprijs met USD 10 CIF per ton heeft een impact van ongeveer USD 1 miljoen per jaar op het resultaat na belasting. Dit risico wordt aanzien als een bedrijfsrisico.

- Transactioneel risico

De Groep wordt geconfronteerd met transactionele risico's op verkochte goederen. Het transactioneel risico is het risico dat de prijs van de grondstoffen aangekocht van derden schommelt tussen het moment waarop de prijs wordt bepaald met de klant en het moment waarop de transactie afgewikkeld wordt. Dit risico wordt aanzien als een bedrijfsrisico.

2.1.2. Valutarisico

Het wisselkoersrisico waaraan de *SIPEF* Groep blootgesteld is kan opgesplitst worden in drie types, structurele risico's, transactionele risico's en omrekeningsrisico's:

- Structurele risico's

Aangezien de verkoopprijzen van de Groep voor een groot deel in USD zijn uitgedrukt, en alle activiteiten zich buiten de USD-zone bevinden (Indonesië, Papoea-Nieuw-Guinea, Ivoorkust en Europa) heeft elke wijziging in de USD-lokale wisselkoers een aanzienlijke invloed op de bedrijfsresultaten van de Onderneming. Het grootste deel

van dit structurele risico wordt aanzien als een bedrijfsrisico. Aangezien de *SIPEF* Groep genoteerd is in EUR en dividenden betaald worden in EUR, worden de verwachte toekomstige dividenden van het boekjaar trimestrieel ingedekt vanuit USD naar EUR, tezamen met de kosten in EUR van de hoofdzetel in België.

- **Transactionele risico's**

De Groep is ook onderhevig aan transactionele risico's met betrekking tot de valuta's, namelijk het risico dat wisselkoersen schommelen tussen het moment waarop de prijs wordt bepaald met een klant, leverancier of financiële instelling en het moment waarop de transactie afgewikkeld wordt. Zulke risico's worden, met uitzondering van een natuurlijke indekking, niet ingedekt gezien de relatief korte looptijd van de meeste verplichtingen en vorderingen

- **Omrekeningsrisico.**

De *SIPEF* Groep is een internationaal bedrijf met vestigingen die niet in USD rapporteren. Als dergelijke resultaten geconsolideerd worden in de rekeningen van de Groep, staat het omgerekende bedrag bloot aan waardeschommelingen van de lokale valuta's ten opzichte van de USD. Dit risico wordt niet ingedekt.

2.1.3. Renterisico

De blootstelling van de Groep aan rentevoetschommelingen houdt verband met de verplichtingen in het kader van de financiële verplichtingen van de Groep. In het kader van de beheersing van de globale financieringskosten heeft de Groep een belangrijk deel van zijn verplichtingen omgezet in leningen met vaste rentevoeten.

2.1.4. Kredietrisico

Het kredietrisico is het risico dat één van de contracterende partijen zijn verplichtingen niet nakomt waardoor er voor de andere partij een verlies kan ontstaan. Het management heeft een kredietpolitiek uitgewerkt en de blootstelling aan het kredietrisico wordt continu opgevolgd.

2.2. Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening

De geconsolideerde rekeningen over het boekjaar 2008 van *SA SIPEF NV* worden opgesteld overeenkomstig International Financial Reporting Standards (IFRS).

Het geconsolideerde balanstotaal per 31 december 2008 bedraagt KUSD 373.926, een stijging met 9,1% tegenover het balanstotaal van KUSD 342.806 per einde 2007. De voornaamste verklaring voor deze toename ligt in de bijkomende investeringen in de plantages en installaties, gefinancierd door de liquide middelen gegenereerd tijdens het boekjaar. Het saldo van de liquide middelen werd aangewend voor de terugbetaling van financiële kortetermijnverplichtingen. De netto financiële schulden van KUSD 8.280 per einde 2007 werden omgebogen naar een netto kaspositie van USD 14.454 op het einde van 2008.

Het geconsolideerd eigen vermogen van de *SIPEF* Groep, aandeel van de Groep voor winstverdeling, is toegenomen tot KUSD 265.936, wat overeenstemt met USD 29,71 per aandeel.

Het eigen vermogen van 2007 werd herwerkt met KUSD 2.632, tengevolge van een fout in de BTW-aangiftes in Papoea-Nieuw-Guinea in de periode 2003-2007. *SIPEF* besliste om een vrijwillige BTW-aangifte te doen en de balans en resultatenrekening van vorige jaren aan te passen in overeenstemming met IAS 8.

Het geconsolideerde resultaat, aandeel van de Groep voor IAS41, bedraagt KUSD 50.716, een stijging met 25,3% ten opzichte van de KUSD 40.489 van het boekjaar 2007. De *SIPEF* Groep heeft zijn uitstekende resultaten te danken aan de sterk stijgende marktprijzen voor palmolie en de aanhoudend goede prijzen voor rubber.

De IAS41 herwerking bestaat uit het vervangen van de afschrijvingskosten inbegrepen in de kostprijs van verkopen door de variatie in 'fair value' van de biologische activa en verminderd met de beplantingskosten en de uitgestelde fiscale lasten. De positieve impact van de variatie biologische activa van KUSD 22.812 vloeit voornamelijk voort uit de uitbreiding van onze palmoliearealen in Indonesië en in PNG en uit de gestegen gemiddelde langetermijnverkooprijzen voor palmolie, rubber en thee, wat gedeeltelijk werd gecompenseerd door gestegen kosten die werden gebruikt in de 'fair value' berekeningen. De beplantingskosten van KUSD 17.646 verminderden het netto resultaat vóór belastingen tot

KUSD 7.288. Bijkomende uitgestelde belastingen werden meer dan gecompenseerd door een wijziging van de toekomstige belastingtarieven in Indonesië die momenteel 30% bedragen, maar in 2009 verminderd zullen worden tot 28% en tot 25% in de jaren daarna.

Het netto IFRS resultaat, aandeel van de Groep, de IAS41 herwerkingen inbegrepen, bedraagt KUSD 58.765 en is 24,3% meer dan de winst van vorig jaar van KUSD 47.289.

2.3. Belangrijke gebeurtenissen na het afsluiten van het boekjaar

Sinds het afsluiten van het boekjaar 2008 hebben zich geen belangrijke gebeurtenissen voorgedaan die een significante invloed zouden kunnen hebben op de activiteiten van de Vennootschap.

2.4. Onderzoek en ontwikkeling

SA *SIPEF NV* en haar geconsolideerde ondernemingen hebben in 2008 geen activiteiten inzake onderzoek en ontwikkeling ondernomen.

2.5. Financiële instrumenten

Binnen de *SIPEF* Groep wordt beperkt gebruik gemaakt van financiële instrumenten voor risicobeheersing. Het betreft met name financiële instrumenten die het effect van de stijging van de intrestvoeten zou milderen.

De tegenpartijen van deze financiële instrumenten zijn uitsluitend Belgische gerenommeerde banken waarmee SA *SIPEF NV* een langetermijnrelatie heeft opgebouwd.

2.6. Vooruitzichten voor 2009

Het jaar begon goed met palmolieproducties die boven de ramingen lagen en de volumes zouden de niveaus van 2008 moeten overtreffen.

De palmolie- en rubberprijzen, die drastisch terugvielen in het vierde kwartaal van 2008, schijnen hun bodemkoers te hebben bereikt. De vooruitzichten voor plantaardige oliën hangen af van de snelheid waarmee de wereld zal herstellen van de financiële en economische crisis, aangezien de langetermijnvooruitzichten voor palmolie positief blijven. De markt voor natuurrubber, voornamelijk gebaseerd op de autoverkoop, zou meer tijd kunnen nodig hebben om te herstellen.

Het voorgaande in aanmerking genomen, zouden de resultaten van 2009 lager moeten uitkomen dan de historisch hoge resultaten van het vorige boekjaar; maar we verwachten dat door kostenbeperking, lagere prijzen voor ruwe olie en zwakkere lokale valuta, onze productiekosten dichter bij de vroegere niveaus zullen liggen, wat voldoende marge zal laten voor een winstgevend en cash positief jaar.

Dankzij de kasstroom van de vorige jaren bevindt *SIPEF* zich in een ideale positie om haar uitbreidingsprogramma in 2009 verder te zetten en de Directie is actief op zoek naar bijkomende opportuniteiten om verder te investeren in de agro-industrie in het Verre Oosten.

2.7. Verklaring van de verantwoordelijken

De ondergetekenden verklaren dat bij hun weten:

- de geconsolideerde rekeningen van het boekjaar eindigend op 31 december 2008 werden opgesteld overeenkomstig IFRS (International Financial reporting Standards) en een getrouw beeld geven van de geconsolideerde financiële positie en van de geconsolideerde resultaten van de *SIPEF* Groep en zijn in de consolidatie opgenomen dochterondernemingen.
- het financiële verslag een getrouw overzicht geeft van de belangrijkste gebeurtenissen en transacties met verbonden partijen die zich gedurende het boekjaar 2008 hebben voorgedaan en het effect daarvan op de financiële positie, alsmede een beschrijving van de voornaamste risico's en onzekerheden waarmee de *SIPEF* Groep geconfronteerd wordt.

Namens de Raad van Bestuur, 25 februari 2009.

François Van Hoydonck
Gedelegeerd Bestuurder

Baron Bracht
Voorzitter

*Vooraan: Baron de Gerlache de Gomery,
Baron Bracht, Richard Robinow, Priscilla Bracht
en Jacques Delen.
Achteraan: Regnier Haegelsteen, Antoine Friling,
Baron Bertrand en François Van Hoydonck.*

1. Algemeen

Op 23 november 2005 heeft de Raad van Bestuur van SA *SIPEF NV* het eerste corporate governance charter ("Charter") goedgekeurd. Het Charter werd opgesteld overeenkomstig de bepalingen van de Belgische Corporate Governance Code ("Code") die het "Corporate Governance Committee" op 9 december 2004 had bekendgemaakt. Deze versie van het Charter was reeds in overeenstemming met verschillende Koninklijke Besluiten genomen in uitvoering van de Europese regels inzake marktmisbruik.

De Raad van Bestuur heeft het Charter op zijn vergadering van 27 februari 2008 geactualiseerd, om het in overeenstemming te brengen met verscheidene Koninklijke Besluiten genomen in uitvoering van de Europese regelgeving inzake marktmisbruik. Het geactualiseerde Charter kan op de website van de Vennootschap www.sipef.com geraadpleegd worden.

Zoals bepaald in de Code, dient SA *SIPEF NV* in een hoofdstuk in haar jaarverslag ("Corporate Governance Hoofdstuk") bijzondere aandacht te besteden aan feitelijke informatie omtrent corporate governance, aan eventuele wijzigingen in het corporate governance beleid, alsook aan de relevante gebeurtenissen inzake corporate governance die tijdens het afgelopen jaar hebben plaatsgevonden. In het Corporate Governance hoofdstuk wordt voorts nog uitleg gegeven over de afwijkingen op de aanbevelingen van de Code volgens het "comply or explain" principe tijdens het afgelopen boekjaar.

Naar verwachting zal het Charter in de loop van 2009 worden aangepast ingevolge de bekendmaking van de nieuwe versie van de Code op 12 maart 2009.

2. Raad van Bestuur

2.1. Samenstelling

De Raad van Bestuur bestaat uit negen leden.

	einde mandaat
Baron Bracht, Voorzitter	2010
François Van Hoydonck, Gedelegeerd Bestuurder	2011
Baron Bertrand, Bestuurder	2012
Priscilla Bracht, Bestuurder	2010
Jacques Delen, Bestuurder	2012
Antoine Friling, Bestuurder	2011
Baron de Gerlache de Gomery, Bestuurder	2012
Regnier Haegelsteen, Bestuurder	2011
Richard Robinow, Bestuurder	2011

Geen enkel bestuursmandaat vervalt bij de volgende Algemene Vergadering van aandeelhouders.

2.2. Niet-uitvoerende en uitvoerende Bestuurders

François Van Hoydonck is sinds 1 september 2007 Gedelegeerd Bestuurder en vertegenwoordigt geen referentieaandeelhouders. De acht overige Bestuurders zijn niet-uitvoerende Bestuurders. De niet-onafhankelijke Bestuurders Baron Bracht, Priscilla Bracht en Antoine Friling vertegenwoordigen respectievelijk de families Bracht en Friling. Baron Bertrand en Jacques Delen vertegenwoordigen Ackermans & van Haaren. Ackermans & Van Haaren verbonden met de Nationale Investeringsmaatschappij, hebben in onderling overleg met Baron Bracht, verbonden met Cabra NV en GEDEI NV medegedeeld dat zij meer dan 30% van de aandelen van SA *SIPEF NV* bezitten.

De Bestuurders die buiten de Groep bestuursmandaten in andere op de beurs genoteerde vennootschappen bekleden zijn:

Baron Bertrand: Ackermans & van Haaren, Atenor Group en Leasinvest Real Estate;
Baron de Gerlache de Gomery: Floridienne, Leasinvest Real Estate en Texaf;
Jacques Delen: Ackermans & van Haaren;
Regnier Haegelsteen: Atenor Group en Fountain;
Richard Robinow: MP Evans (UK) en REA (UK).

2.3. Onafhankelijke Bestuurders

Baron de Gerlache de Gomery, Regnier Haegelsteen en Richard Robinow zetelen als onafhankelijke Bestuurders in de zin van artikel 524 van het Wetboek Vennootschappen en beantwoorden tevens aan alle onafhankelijkheidscriteria vermeld in 2.2.4 van het Charter van de Vennootschap. Regnier Haegelsteen beantwoordt eveneens aan de nieuwe onafhankelijkheidscriteria vermeld in artikel 526ter van het Wetboek Vennootschappen. Baron de Gerlache de Gomery en Richard Robinow beantwoorden aan de criteria van artikel 526ter behalve aan 2°, daar hun mandaat een periode van 12 jaar overschrijdt.

2.4. Vergoedingen van de Bestuurders

De vergoeding voor de Bestuurders voor het boekjaar 2008 werd vastgesteld op een vast jaarlijks bedrag van KEUR 18 voor de Voorzitter en KEUR 15 per Bestuurder. Deze bedragen zijn ongewijzigd gebleven tegenover vorig jaar. De ontslagnemende of nieuw benoemde Bestuurders worden vergoed pro rata de duur van hun mandaat in het boekjaar. Tevens wordt er een vaste jaarlijkse vergoeding van KEUR 4 uitgekeerd aan de leden van het Auditcomité en KEUR 2 aan de leden van het Remuneratiecomité. De bedragen zijn dus niet meer gerelateerd aan de omvang van de resultaten en kunnen beschouwd worden als vaste, niet-prestatiegebonden vergoedingen die tijdens het jaar zelf worden toegekend.

Er zijn sinds 2002 geen aandelenoptieplannen meer opgestart en toegekend en de laatste uitoefenbare opties werden in 2007 uitgeoefend.

De individuele vergoedingen van de Bestuurders daadwerkelijk ontvangen in 2008 bedroegen:

	in KEUR
Baron Bracht, Voorzitter	20
François Van Hoydonck, Gedelegeerd Bestuurder	15
Baron Bertrand	17
Priscilla Bracht	19
Jacques Delen	15
Antoine Friling	15
Baron de Gerlache de Gomery	19
Regnier Haegelsteen	21
Richard Robinow	15

2.5. Activiteitenverslag

De Raad van Bestuur van SA SIPEF NV kwam vijf maal samen in 2008. De gemiddelde aanwezigheid bedroeg 98%. De individuele aanwezigheidsgraad was als volgt:

Baron Bracht, Voorzitter	5/5
François Van Hoydonck, Gedelegeerd Bestuurder	5/5
Baron Bertrand	5/5
Priscilla Bracht	5/5
Jacques Delen	5/5
Antoine Friling	5/5
Baron de Gerlache de Gomery	4/5
Regnier Haegelsteen	5/5
Richard Robinow	5/5

De Raad van Bestuur heeft in 2008 de resultaten van de Groep en de ontwikkeling van de activiteiten van de verschillende dochterondernemingen opgevolgd middels de rapportering die werd opgesteld door het Directiecomité. De Raad van Bestuur heeft tevens tijdens het voorbije boekjaar bepaalde belangrijke investerings- en desinvesteringbeslissingen genomen.

Op 14 januari 2008 werd een speciale vergadering door de Raad van Bestuur gehouden betreffende de strategische ontwikkeling van de Groep, gebaseerd op een businessplan over 10 jaar.

Op zijn vergadering van 27 februari 2008, heeft de Raad van Bestuur, overeenkomstig artikel 2.7 van het Charter, in afwezigheid van de Uitvoerend Bestuurder, de relatie tussen de Raad van Bestuur en het Directiecomité besproken. De betrokken Bestuurders hebben hun tevredenheid uitgedrukt over de transparantie en over de goede samenwerking tussen beide organen en hebben in dat verband enkele suggesties overgemaakt aan de Uitvoerend Bestuurder.

De Bestuurders hebben eveneens de omvang, samenstelling en werking van de Raad van Bestuur geëvalueerd, daarbij bijzondere aandacht bestedend aan de actuele samenstelling die werd getoetst aan de gewenste samenstelling. Tevens werd vastgesteld dat de specifieke vaardigheden zoals de interpretatie van financiële rapportering, vertrouwdsheid met de sector, ervaring met management van een onderneming en met de werking van de financiële markten evenwichtig aanwezig zijn binnen de huidige samenstelling van de Raad van Bestuur.

2.6. Gedragsregels inzake belangenconflicten

De Raad van Bestuur heeft zijn beleid inzake verrichtingen die aanleiding kunnen geven tot belangenconflicten (al dan niet in de zin van het Wetboek Vennootschappen) bekendgemaakt in het Charter (2.9 en 4.7). Dit beleid hoefde tijdens het boekjaar niet te worden toegepast.

2.7. Gedragsregels inzake financiële transacties

De Raad van Bestuur heeft zijn beleid inzake de voorkoming van marktmisbruik bekendgemaakt in het Charter (5.). De Raad van Bestuur heeft dit beleid geactualiseerd teneinde de bestaande gedragsregels in overeenstemming te brengen met de Koninklijke Besluiten van 24 augustus 2005 en 5 maart 2006, genomen in uitvoering van Richtlijn 2003/6/EC betreffende handel met voorwetenschap en marktmanipulatie. De geactualiseerde gedragsregels werden opgenomen in de tweede versie van het Charter dat sinds begin maart 2008 kan geraadpleegd worden op www.sipef.com.

3. Auditcomité

3.1. Samenstelling

Regnier Haegelsteen – Voorzitter en onafhankelijk en niet-uitvoerend Bestuurder

Priscilla Bracht – niet-uitvoerend Bestuurder

Baron de Gerlache de Gomery – onafhankelijk en niet-uitvoerend Bestuurder

Overeenkomstig artikel 526bis van het Wetboek Vennootschappen, werd bevestigd dat Regnier Haegelsteen, Voorzitter van het Comité, de nodige vaardigheden bezit op het gebied van boekhouding en audit. Regnier Haegelsteen voldoet aan de onafhankelijkheidscriteria vermeld in artikel 526ter van het Wetboek Vennootschappen. Baron de Gerlache de Gomery beantwoordt aan de criteria van artikel 526ter, maar zijn mandaat overschrijdt een periode van 12 jaar.

3.2. Activiteitenverslag

Het Auditcomité kwam vier maal samen in 2008. Het gemiddelde aanwezigheidspercentage was 91,67%. Baron de Gerlache de Gomery werd 1 maal vertegenwoordigd met volmacht. In februari en augustus heeft het Comité zich hoofdzakelijk gebogen over de analyse van respectievelijk, de jaarlijkse en halfjaarlijkse financiële rapportering, telkens bijgestaan door de commissaris. Tevens werden de cijfers van het voorstel persbericht beoordeeld, alsook de “one-to-one” regel voor de vrijwaring van de onafhankelijkheid van de commissaris. Ook werden de procedures voor waardering van de biologische activa in het kader van IAS41 toegelicht en besproken. Ten slotte werd ook telkens een private sessie van het Comité gehouden met de commissaris, zonder de aanwezigheid van de leden van het Uitvoerend Bestuur.

De Comités van juni en november hebben, naast de verslagen van de interne auditcomités van Indonesië, de trimesteriële tussentijdse verslagen voor beursgenoteerde vennootschappen, de consolidatiekring en de opnameprocedures voor aankopen en verkopen van activa, de verwerking van niet-recurrente transacties en de wijzigingen in het auditteam besproken.

Al deze Comités werden tevens bijgewoond door de Voorzitter van de Raad van Bestuur, de Gedelegeerd Bestuurder, de CFO en een vertegenwoordiger van Ackermans & van Haaren.

4. Remuneratiecomité

4.1. Samenstelling

Baron Bertrand – Voorzitter en niet-uitvoerend Bestuurder

Baron Bracht – niet-uitvoerend Bestuurder

Regnier Haegelsteen – onafhankelijk en niet-uitvoerend Bestuurder

Het Remuneratiecomité bestaat zoals aangegeven in de aanbevelingen 5. van de Code uitsluitend uit niet-uitvoerende Bestuurders.

4.2. Activiteitenverslag

In 2008 kwam het Remuneratiecomité twee maal samen, op 27 februari en op 1 december. Het gemiddeld aanwezigheidspercentage bedroeg 100%. Het Remuneratiecomité heeft aanbevelingen gericht aan de Raad van Bestuur inzake de vaste vergoedingen van de Bestuurders en de Voorzitter, alsook inzake de vergoeding van het Directiecomité, het bedrag en de uitkeringsvormen van de bonussen en individuele vergoedingen van het Directiecomité, de salarissen en bonussen voor de in het buitenland verblijvende directieleden van de dochterondernemingen en de door de wet voorgestelde wijzigingen inzake de vergoeding voor de uittredende uitvoerende Bestuurders.

5. Directiecomité

5.1. Samenstelling

François Van Hoydonck – Gedelegeerd Bestuurder

Didier Cruysmans – Directeur Afrika en Zuid-Amerika

Bertrand de Decker – Directeur Azië en Oceanië

Thomas Hildenbrand – Directeur Marketing Bananen/Diversen

Johan Nelis – Chief Financial Officer

Paul Nellens – Directeur Marketing Commodities

Op 1 januari 2009 heeft Matthew T. Adams het Comité vervoegd in de functie van Chief Operating Officer. Hij was de “President Director” van onze Indonesische dochterondernemingen en daarvoor was hij gedurende vele jaren werkzaam als landbouwkundige in Indonesië. Mr. Adams zal verantwoordelijk zijn voor het dagelijks beleid inzake tropische landbouw in het algemeen en zal regelmatig onze plantages bezoeken.

Baron Bracht, Voorzitter van de Raad van Bestuur, en Priscilla Bracht, niet-uitvoerend Bestuurder, woonden de vergaderingen van het Directiecomité bij als waarnemers.

5.2. Activiteitenverslag

Het Directiecomité komt, behoudens onvoorziene omstandigheden, wekelijks samen. Het Directiecomité is onder meer verantwoordelijk voor het dagelijks bestuur van de Groep en bereidt de beslissingen voor die door de Raad van Bestuur moeten worden genomen.

5.3. Vergoedingen van de leden van het Directiecomité

De leden van het Directiecomité ontvangen een vaste vergoeding en een bonus die afhankelijk is van het geconsolideerd recurrent resultaat van de *SIPEF* Groep. Aandelenoptieplannen zijn niet meer toegekend sinds 2002, maar zijn wel voorzien in het Charter. De laatste uitvoerbare opties werden in 2007 uitgeoefend. Daarnaast beschikken zij over een bedrijfswagen en zijn zij begunstigden van een groepsverzekering (pensioenvorming, dekking overlijdensrisico, dekking invaliditeit), maaltijdcheques, een bijstandsverzekering die wereldwijde dekking geeft en een hospitalisatieverzekering. De groepsverzekering is van het type “vaste bijdrage”.

De vaste en variabele vergoeding alsook de andere voordelen die, rechtstreeks of onrechtstreeks, door *SA SIPEF NV* en door haar dochterondernemingen aan de leden van het Directiecomité in 2008 zijn toegekend en uitgekeerd kunnen als volgt worden samengevat:

in KEUR	Vaste vergoeding	Groeps- en persoonlijke verzekeringen	Bonus
Uitvoerend Bestuurder	202	184	200
Overige leden Directiecomité	877	179	357

5.4. Belangrijkste contractvoorwaarden

De Gedelegeerd Bestuurder is onderworpen aan het statuut van zelfstandigen en heeft een contract van onbepaalde duur. De overeenkomst kan eenzijdig door de Gedelegeerd Bestuurder beëindigd worden mits een opzegtermijn van 6 maanden, de opzeg door de Vennootschap te respecteren bedraagt tussen 18 en 24 maanden, afhankelijk van het tijdstip van beëindiging van de overeenkomst. De opzegtermijn zal verlengd worden met 12 maanden ingeval van beëindiging van de overeenkomst ingevolge wijziging van de controle van de Vennootschap waarbij meer dan de helft van de Bestuurders wordt vervangen, en ingevolge ernstige beperkingen van de essentiële bevoegdheden, eenzijdig ingevoerd door de Vennootschap. Deze laatste clause is, in het kader van artikel 556 van het Wetboek Vennootschappen, goedgekeurd op de Buitengewone Algemene Vergadering van 27 december 2007.

De overeenkomsten van de overige leden van het Directiecomité zijn onderworpen aan het werknemersstatuut en bevatten de gebruikelijke bepalingen inzake vergoedingen (vaste en variabele vergoedingen) en verzekeringen. De overeenkomsten gelden voor onbepaalde duur. Ieder lid van het Directiecomité kan zijn overeenkomst eenzijdig beëindigen mits een opzegtermijn van 6 maanden. De Vennootschap kan eenzijdig de overeenkomst van ieder lid van het Directiecomité beëindigen mits betekening van een opzegtermijn te bepalen volgens de regels en geplengheden verbonden aan het werknemersstatuut.

6. Interne en externe audit

De commissaris van de Vennootschap is Deloitte Bedrijfsrevisoren BV o.v.v.e. CVBA, vertegenwoordigd door Philip Maeyaert.

De commissaris verzorgt de externe audit op de geconsolideerde en op de enkelvoudige cijfers van de *SIPEF* Groep en rapporteert twee maal per jaar aan het Auditcomité en de Raad van Bestuur.

De commissaris werd benoemd op de Gewone Algemene Vergadering van 11 juni 2008. Zijn mandaat verstrijkt in juni 2011.

De jaarlijkse vergoeding van de commissaris voor de controle van de enkelvoudige en de geconsolideerde jaarrekeningen van *SA SIPEF NV* bedraagt KEUR 65. Daarnaast werd een bijkomende vergoeding betaald van KEUR 19 voor juridische, boekhoudkundige en fiscale aangelegenheden aan een vennootschap waarmee de commissaris in een verband van samenwerking staat. Deze vergoedingen dragen de goedkeuring van het Auditcomité, dat bij elke vergadering een overzicht heeft ontvangen van deze erelonen.

De totale kost voor externe controle van de *SIPEF* Groep bedroeg KEUR 316 en het bedrag aan betaalde erelonen voor adviezen van dezelfde commissaris en aanverwante bedrijven KEUR 40.

De interne audit is in Indonesië gestructureerd in een afdeling met een comité dat vier maal per jaar de interne auditrapporten beoordeelt. Het Auditcomité van *SA SIPEF NV* krijgt een samenvatting van hun werkzaamheden met een kwalificatie en schatting van de mogelijke impact van de bevindingen, zodat zij het werk van de lokale afdeling kunnen beoordelen. In de overige dochterondernemingen wordt de interne audit georganiseerd door de financial controller. Gelet op de beperktere omvang van deze bedrijven heeft het Auditcomité geoordeeld dat hier voorlopig geen afzonderlijke afdeling dient opgericht te worden.

7. Aandeelhoudersstructuur

Zoals vermeld in nota 17 van de toelichtingen bij de geconsolideerde rekeningen hebben drie aandeelhouders melding gemaakt van een deelneming van meer dan 5% in onze Vennootschap. De Vennootschap heeft geen weet van overeenkomsten tussen deze aandeelhouders, noch van het bestaan van comités van aandeelhouders of Bestuurders, met uitzondering van de gemeenschappelijke verklaring van 12 februari 2007, die tevens is opgenomen in toelichting 17.

Op deze datum heeft Nationale Investeringsmaatschappij NV (NIM), verbonden met Ackermans & van Haaren NV (AvH) en handelend in overleg met Baron Bracht, Cabra NV en GEDEI NV, de Vennootschap in kennis gebracht van het afsluiten van een aandeelhoudersovereenkomst met het oog op de creatie van een stabiel aandeelhouder-schap van *SA SIPEF NV*, ter bevordering van de evenwichtige ontwikkeling en de rendabele groei van *SA SIPEF NV* en haar dochtervennootschappen. Deze aandeelhouders-overeenkomst, die afgesloten werd voor een periode van 15 jaar, bevat o.m. stemafspraken in verband met de benoeming van Bestuurders en afspraken in verband met de overdracht van aandelen.

De relevante gegevens van deze transparantiemelding zijn terug te vinden op de website van de Vennootschap (www.sipef.be).

8. Aandelenoptieplannen

Tijdens het boekjaar 2007 werden alle nog uit te oefenen warrants van de aandelenoptieplannen van 1999 en 2002 uitgeoefend. Er werden in 2008 geen nieuwe warrants uitgegeven.

9. Overeenstemming met de Belgische Corporate Governance Code – comply or explain

Het charter van *SA SIPEF NV* wijkt slechts op een beperkt aantal punten af van de aanbevelingen van de Code.

9.1. Samenstelling Benoemingscomité

Overeenkomstig aanbeveling 5.3.1 van Bijlage D van de Code dient het Benoemingscomité te bestaan uit een meerderheid van onafhankelijke niet-uitvoerende Bestuurders.

Het Benoemingscomité van *SA SIPEF NV* bestaat uit alle leden van de Raad van Bestuur. Vermits de Raad van Bestuur slechts voor 1/3 is samengesteld uit onafhankelijke niet-uitvoerende Bestuurders, wijkt het Charter op dit punt af van de Code.

De Raad van Bestuur is evenwel van oordeel dat deze afwijking verantwoord is gelet op het feit dat zijn relatief beperkte omvang (negen leden) een efficiënte beraadslaging en besluitvorming niet in de weg staat en dat de Raad van Bestuur als geheel beter in staat is de omvang, samenstelling en opvolgingsplanning van de Raad van Bestuur te evalueren.

9.2. Samenstelling Remuneratiecomité

Overeenkomstig aanbeveling 5.4.1 van Bijlage E van de Code dient het Remuneratiecomité uitsluitend te bestaan uit niet-uitvoerende Bestuurders. Op zijn minst een meerderheid van de leden van dit comité moet onafhankelijk zijn.

Het Remuneratiecomité van *SA SIPEF NV* is uitsluitend samengesteld uit niet-uitvoerende Bestuurders. Aangezien slechts 1/3 van de leden onafhankelijk zijn, wijkt het Charter op dit punt af van de Code.

De Raad van Bestuur is evenwel van oordeel dat deze afwijking verantwoord is gelet op het feit dat de twee afhankelijke Bestuurders verschillende aandeelhouders vertegenwoordigen, en er toch een onafhankelijke Bestuurder aanwezig is, zodat aldus een gebalanceerd advies aan de Raad van Bestuur kan worden overgebracht.

9.3. Indiening van voorstellen voor de Algemene Vergadering

Overeenkomstig aanbeveling 8.9 van de Code mag het vereiste minimumpercentage aandelen dat een aandeelhouder moet bezitten om voorstellen te kunnen indienen voor de Algemene Vergadering, niet meer bedragen dan 5% van het kapitaal.

De Raad van Bestuur heeft beslist deze aanbeveling niet te volgen.

De aandeelhouders van *SA SIPEF NV* kunnen op de Algemene Vergadering vragen stellen aan de Bestuurders en aan de commissaris die verband houden met de punten vermeld op de agenda.

Activiteitenverslag per product

Oogst van
oliepalmrossen
(Bukit Maradja-
Indonesië)

Palmolie en palmpitolie

Wat de palmolie betreft zal 2008 in de geschiedenis genoteerd worden als een jaar van uitersten, met een piek van USD 1.402,5 per ton CIF Rotterdam in het begin van maart tot een bodemprijs van USD 435 op het einde van oktober. Het jaar begon aan USD 1.000 CIF, zag een scherpe ommezwaai van hoog naar laag om af te sluiten rond USD 530 CIF.

Gedurende het eerste halfjaar van 2008 werden de prijzen omhoog gejaagd naar niveaus die niet meer konden verklaard worden vanuit de fundamentele regels van vraag en aanbod. Deze verhoging werd veroorzaakt door fondsen en speculanten die, zich baserend op een stijgende markt voor ruwe olie, het idee hadden dat deze laatste een stijging van de vraag naar biodiesel zouden veroorzaken. Door meer maïs te planten voor de productie van ethanol was er bovendien minder land beschikbaar voor soja-bonen, wat op zijn beurt de koers van de plantaardige oliën ondersteunde.

Vanaf midden 2008 was er een substantiële wijziging van de markt door de ineenstorting van de financiële instellingen, grote verliezen in de aandelenmarkt en het in gedrang komen van de kredieten. Het faillissement van de belangrijkste makelaarskantoren veroorzaakte een gedwongen liquidatie van langetermijnposities voor de grondstoffen, dit op een ogenblik dat in alle producerende landen de oogst van oliehoudende zaden goed was. In

oktober verstoorde een gebrek aan verschepingen, vooral door Chinese kopers, de normale uitvoer van palmolie, wat een opstapeling van stocks teweegbracht. Bij de groeiende prognoses van een recessie in 2009 kwam nog de onzekerheid van de markt, wat de prijzen in 2008 naar het laagste peil van het jaar drukte, dat in sommige gevallen onder de productiekosten lag. De gemiddelde palmolieprijs voor 2008 was USD 949 per ton CIF Rotterdam tegenover USD 780 in 2007.

De toekomst van de plantaardige oliën hangt sterk af van hoe de wereld omgaat met de financiële en economische crisis die we doormaken en hoe snel een teken van herstel te zien is. Op korte termijn moeten we wachten tot de palmoliestocks zullen gedaald zijn alvorens de prijzen op een gezonde basis kunnen herstellen.

Op lange termijn blijven we vertrouwen hebben, aangezien de factoren die de vraag naar voedsel en landbouwproducten sturen, zoals een groeiende wereldbevolking en veranderende eetgewoonten in Zuidoost-Azië, nog steeds aanwezig zijn, terwijl door het verslechterde investeringsklimaat het moeilijk zal zijn om aan de toekomstige vraag te voldoen.

De zwakste onder de twee laurische oliën was de palmpitolie. Kokosolie evolueerde in lijn met de andere plantaardige oliën, maar een onverwachte stijging van de uitvoer van palmpitolie legde extra druk op deze laatste.

Vandaar dat we in het vierde kwartaal van 2008 een toenadering zagen van de premies tussen palmpitolie en palmolie. Beginnend aan USD 1.200 in het begin van het jaar en na een klim tot USD 1.620 begin maart, eindigde de prijs aan USD 540. De gemiddelde prijs voor palmpitolie was USD 1.130 per ton CIF Rotterdam tegenover USD 888 in 2007.

Rubber

De rubberprijzen kenden ruwweg dezelfde evolutie als de plantaardige oliën, maar de timing was anders. De prijzen bleven redelijk stabiel gedurende de eerst negen maanden. Het prijsniveau voor RSS3 steeg van US\$ 263 in het begin van 2008 naar US\$ 284 op het einde van september, met een piek van US\$ 331 in juni. Dan zagen we een snelle en steile val in het laatste kwartaal waardoor de prijs voor RSS3 zakte naar US\$ 102 vooraleer te herstellen tot US\$ 137 op het einde van het jaar.

De zeer slechte algemene economische situatie en in het bijzonder de problemen in de auto-industrie hadden een ontzettend negatief effect op de vraag naar rubber.

In december bundelden de drie grootste producerende landen hun krachten om de afbrokkelende prijzen te doen heropleven. De autoriteiten gingen akkoord om in 2009 de uitvoer met een zesde te beperken door het instellen

Coagulaat-rubber in productie (Galley Reach-PNG)

van een quotasysteem dat gecontroleerd wordt door de industriële groepen van Thailand, Indonesië en Maleisië.

De gemiddelde rubberprijs op de grondstoffenbeurs van Singapore bedroeg US\$ 261,90 per kg tegenover US\$ 299 in 2007.

De vooruitzichten voor de rubbermarkt zijn momenteel niet bijzonder goed aangezien de "International Rubber Study Group" voor 2009 een daling met 5% verwacht van de globale rubberconsumptie. We zouden tot 2010 geduld moeten oefenen alvorens er een herstel van de vraag te zien is dat resulteert in betere prijzen.

Thee

2008 startte wereldwijd met een voldoende grote thee-stock en de prijzen waren ternauwernood stabiel ondanks een goede vraag. Kenia kende in januari en februari echter een grote politieke ontreddering die resulteerde in een wijdverspreide vernietiging van de productie. Tengevolge van het lager aanbod steeg de koers op de beurs van Mombasa.

Theepluk (Cibuni-Indonesië)

De prijzen bleven goed tot in het tweede halfjaar, toen dankzij de goede weersomstandigheden de oogst begon te verbeteren. De algemene economische terugval

met de daaruit voortvloeiende vermindering van liquide middelen remden een prijsstijging af. Ondanks alles was 2008 een goed jaar voor de thee in het algemeen en een uitstekend jaar voor thee van goede kwaliteit.

Aangezien de vooruitzichten op de oogst in Kenia beneden verwachting zijn door het vervroegd ophouden van de regens in januari, waardoor vele gebieden in dat land nu te maken krijgen met een droogteperiode, blijkt 2009 een beloftevol jaar te zijn. Daarenboven konden de boeren van de "Kenya Tea Development Agency" vanwege de hoge meststoffenprijzen niet tijdig bemesten.

In de huidige markt is het van groot belang dat kwaliteit een premie blijft verwerven en onze Cibuni-thee zou net zoals in 2008 deze goede kwaliteit moeten behouden.

Commercialisering van vruchten en bloemen

Bananen

De bananenhandel werd dit boekjaar voortgezet met de invoer en verdeling op het Europese continent van 29.854 ton vruchten.

Onze traditionele leveranciers zijn *Plantations J. Eglin SA* (dochteronderneming van *SA SIPEF NV*) met een productie van 11.046 ton en *Société Bananière de Motobé SA* (beheer door *SA SIPEF NV*) met 6.810 ton, en twee producenten uit Ivoorkust waarvan het gezamenlijke volume 12.796 ton bedraagt.

*Bananen
klaar voor
de export
(Ivoorkust)*

We blijven zeer actief op de Britse markt, die onze voornaamste afzetmarkt is voor de groothandel, gevolgd door Frankrijk en Spanje.

Door specifieke verkoopvoorwaarden en voedingsgaranties, tezamen met de certificering van onze productiesites, kunnen wij voldoen aan de steeds strengere criteria van de Europese markt. Een belangrijk deel van onze productie wordt aan vastgestelde prijzen verkocht, wat een vast inkomen garandeert voor de producent.

De bananenprijs bleef het hele jaar door zeer competitief op alle Europese markten, behalve de Spaanse. De groothandel heeft in 2008 de banaan zeer sterk gepromoot en daardoor rees het Europese verbruik met meer dan 3%.

Sinds het begin van het jaar werd onze uitvoerlogistiek gewijzigd van "reefer" schepen naar een dienst met containers "door to door". Op het einde van 2007 werd een gezamenlijk transportcontract getekend en doordat wij een vaste jaarprijs hadden onderhandeld voor de bunkeringskosten (brandstof), werden we in 2008 gelukkig gespaard van de steeds stijgende energiekosten.

De grote stakingen in de Franse havens gedurende verscheidene weken in de zomer veroorzaakten uitzonderlijk lange transittijden met een achteruitgang van de kwaliteit van onze producten tot gevolg.

De communautaire regelgeving voor de invoer wijzigde niet, maar de nieuwe onderhandelingen over de Europese douanerechten, die momenteel EUR 176 per ton bedragen en die begonnen werden door de Latijns-Amerikaanse producenten, zou zware gevolgen kunnen hebben voor sommige origines.

De rentabiliteit wordt ook beïnvloed door de evolutie van de wisselkoers. De concurrentie van vruchten uit Centraal-Amerika berekent haar productiekosten in USD terwijl de FCFA-zone aan de EUR gekoppeld blijft.

Citrusvruchten, druiven, mango's

Na een analyse van de resultaten en de risico's hebben wij in de loop van het jaar besloten om de commercialisering van exotische producten stop te zetten. Te veel oncontroleerbare factoren, zoals de kwaliteit van het product in het land van oorsprong en de wisselkoers, verhinderen ons om op een constante manier een verkooplijn te ontwikkelen die tegemoet komt aan een steeds veeleisender cliënteel.

De commercialisering van tropische vruchten werd dus nog slechts gedurende het eerste halfjaar gedaan.

Bloemen

De productie van ananasbloemen in Ivoorkust was over het algemeen van goede kwaliteit en alle gewenste kalibers waren verkrijgbaar.

Door een technisch probleem bij de inductie van de bloemen werden de bloesems volledig vernietigd en de productie van de drie weken voorafgaand aan de verkoop aan het einde van het jaar ging verloren. De ongeveer 100 à 120.000 niet-geproduceerde bloemen betekenden een zware schade voor deze sector.

De lotusbloemen die verzameld worden in onze irrigatievijvers, genereren een goede meerwaarde voor de sector; wij hebben in één jaar het verkochte aantal verdubbeld.

Het project met sierbladeren (dracaena en cordyline), dat in 2008 werd opgestart, zou een goede diversificatie kunnen betekenen en toelaten om de handel in bloemboeketten uit te breiden.

Na een laatste pessimistische marktstudie, werd besloten om de productie van ananasbloemen in Mexico, bestemd voor de Amerikaanse markt, stop te zetten en om *Sipeflor SA* aan een lokale producent te verkopen.

*Sierbladeren
(Plant. J. Eglin-
Ivoorkust)*

Activiteitenverslag per land

Trossen met palmvruchten (Hargy Oil Palms-PNG)

Indonesië

De Indonesische economie werd geconfronteerd met enkele grote uitdagingen in 2008.

Vooreerst vormde de belangrijke prijsstijging van de basisproducten en landbouwproducten op de internationale markt een bedreiging voor de stabiliteit en de rust in het land. Daarenboven zorgde de verhoging van het graan, de rijst, de voedingsolie en andere voedingswaren voor een sterke inflatie. Ten slotte diende de Indonesische regering op het einde van mei de prijs van de brandstof met 30% te verhogen vanwege de hoge olieprijs. In deze context werd in juni 2008 een inflatie van twee cijfers geregistreerd.

Ondanks deze problemen verbeterde de Indonesische economie, wat zich vertaalde in een sterke stijging met 57% van de invoer gedurende de eerste 7 maanden van 2008, duidend op een grote interne vraag. De groei van het

BNP bedroeg 6,4% in het eerste halfjaar van 2008.

Maar de zaken veranderden toen op het einde van het derde trimester van 2008 de koers van de grondstoffen drastisch daalde en dit tot aan het jaareinde. De exportbelasting op palmolie werd vanaf 1 november opgeschort. Deze taks, die de uitvoer van palmolie belaste, werd in 2007 door de Indonesische regering ingevoerd en verhoogd in februari 2008 met het doel de producenten te ontmoedigen om hun volledige productie uit te voeren en zodoende de beschikbaarheid van voedingsolie op de lokale markt te garanderen.

Door een groeivertraging en vanwege bezorgdheid betreffende het vermogen van de Indonesische overheid voor de terugbetaling van buitenlandse schulden die vervielen, verzwakte de Indonesische roepia met 16% tegenover de dollar en noteerde op het einde van het jaar aan een koers van 10.950.

Bij het schrijven van dit verslag weten we dat in april en juli 2009 parlementaire en presidentiële verkiezingen zullen gehouden worden in Indonesië. Wij hopen dat deze kalm zullen verlopen. De verkiezingstijd is altijd een moeilijke periode voor plantageondernemingen die een groot aantal arbeiders tewerkstellen.

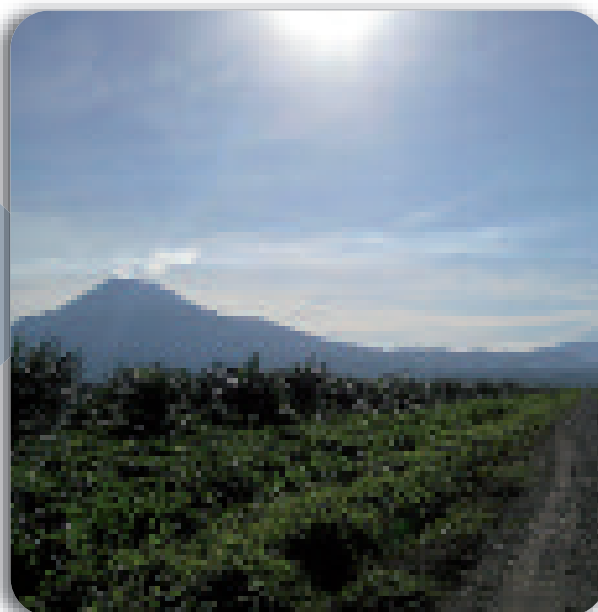
De palmolieproductie van de hele groep was over het algemeen lager dan het jaarbudget en het vorige jaar. Vooral die van het 4de trimester was teleurstellend en lag onder de verwachtingen. Normaal zou het tweede semester 60% van de jaarlijkse oogst moeten opbrengen. De oliepalm produceert in een cyclisch tempo en we menen dat dit de reden is voor de lagere opbrengst.

PT Agro Muko had een recordoogst van meer dan 300.000 ton palmvruchten ondanks een teleurstellende productie tijdens de 2 laatste maanden van het jaar, vanwege de slechte weersomstandigheden. Hevige regens en overstromingen verstoorden de ophaling en het vervoer van de vruchten.

Het extractieniveau van de fabrieken is gelijk aan dat van 2007; dat van Perlabian was zelfs hoger. In het 4de trimester organiseerden we een campagne om de losgekomen vruchten te verzamelen in de oogstcirkels. Wij verwachten dat dit een positieve impact zal hebben op het extractieniveau van 2009.

De rubberoogst lag eveneens onder het budget; de oorzaken hiervan waren de slechte atmosferische omstandigheden, een doorgedreven snoei om stormschade te vermijden op de plantages van *PT Bandar Sumatra* en *PT Timbang Deli*, en het openen van de tappanelen vanaf de voet van de boomstam. De plantage van Melania in het zuiden van Sumatra had last van een schimmelziekte op de tappanelen en van drie maanden

van droogte tussen mei en augustus. Bij *Agro Muko* daalde de rubberopbrengst door de vervanging van oliepalmen met rubberbomen in deze sector; in de loop van

Jonge oliepalmen (Barema-PNG)

Kweektuin met oliepalmen (Agro Muko-Indonesië)

de laatste drie jaren werden evenwel 563 hectaren beplant met jonge bomen.

De theeoogst was gelijk aan die van de vorige jaren. Onze strenge richtlijnen betreffende de hoge standaarden voor de pluk zijn gericht op kwaliteit eerder dan kwantiteit. De inspanningen die we hiervoor leveren worden meer dan gecompenseerd door de hoge prijs die we krijgen voor onze thee.

Naast de stijging van de verkoopprijzen voor landbouwproducten worden onze Indonesische dochterondernemingen geconfronteerd met een verhoging van de kosten voor meststoffen, salarissen, transport en energie.

De betere prijzen hebben wereldwijd de boeren aangezet om meer meststoffen aan te wenden. De grote vraag, gecombineerd met de hoge prijzen voor petroleum waaruit stikstofproducten worden vervaardigd, deden onze bemestingskosten enorm stijgen. De stikstof-, fosfaat- en kaliumprijzen verdubbelden in 2008, maar, behalve voor de laatste, verwachten wij dat ze weer zullen dalen in navolging van de ruwe olie.

Een andere uitdaging in 2008 was de verhoging van de energiekosten en meer bepaald van brandstof. Onze Indonesische dochterondernemingen moeten naar alternatieve en hernieuwbare energiebronnen zoeken om de steeds grotere financiële impact van deze kosten af te zwakken. Zonne- en hydraulische energie zijn twee onderwerpen waarop wij momenteel onze aandacht vestigen. Op onze theeplantage van Cibuni op Java gebruiken wij met succes hydraulische turbines voor de elektriciteitsproductie. Een stoomketel op kolen is eveneens in gebruik om de nodige stoom te leveren voor een hittewisselaar voor onze theedrogers. Bij Agro Muko, in de provincie van Bengkulu, worden verafgelegen zones uitgerust met zonnepanelen voor de verlichting.

Vanwege de steeds aanwezige dreiging van aardbevingen in Indonesië hebben wij een model bedacht voor de sociale woningen, dat lichter is en gemaakt van hernieuwbare materialen zoals hout en bamboe. Deze woningen zullen beter bestand zijn tegen deze seismische omgeving.

In 2008 schonken we extra aandacht aan de werkplaatsen voor het onderhoud van ons wagenpark, met de nadruk op een efficiënter beleid en een betere service aan de plantages. De ateliers van Perlabian en Melania werden uitgekozen voor het invoeren van deze nieuwe systemen voor het beheer van wisselstukken en het onderhoud van voertuigen, waardoor de operationele kost zal verminderen.

Inspectie van de oogst (Agro Muko-Indonesië)

Waterkrachtcentrale (Cibuni-Indonesië)

Met de hoge palmolie- en rubberprijzen in 2008 lag de prioriteit bij een stabiel personeelsbestand. De zoektocht naar gekwalificeerde arbeiders werd uitgebreid, vooral voor het oogsten van palmvruchten en voor rubber-

tappers. Het aantrekken van arbeiders door andere plantageondernemingen door het aanbieden van betere voorwaarden in de vorm van hogere salarissen of toelagen werd veelvuldig en meer dan gewoonlijk toegepast.

De langdurige arbeidersstaking op de plantages en in de fabrieken van Perlabian en Tolan Tiga in 2007 werd uiteindelijk opgelost in januari 2008. Een nieuwe "ondernemingscultuur" werd daardoor ingesteld met meer harmonieuze en gezondere relaties tussen de sociale partners.

In 2008 werd een wisseling in de buitenlandse directie doorgevoerd door transfers, zowel in de Indonesische ondernemingen van de groep als daarbuiten. Een directeur werd aangenomen die belast is met het groepsbeleid inzake omgeving en duurzame ontwikkeling.

De vooruitgang inzake productiviteit en efficiëntie binnenin de groep wordt voortgezet door middel van vormingsateliers en praktijkcursussen op het terrein voor het

personeel. Door het instellen van interne prestatiecriteria voor de arbeiders op het land en de industriële arbeiders wordt een gezonde concurrentie in de groep gecreëerd.

Een nieuw evaluatiesysteem werd opgesteld met kwaliteitsindicatoren om het rendement van het personeel te verbeteren. Consultants werden aangenomen om drie gebieden van personeelsbeleid te bekijken: het ontwikkelen van een kwaliteitsbeheersysteem dat de vooruitgang van het personeel evalueert door middel van "Key Performance Indicators", het organigram en de salarissen aanpassen, en de personeelshandleiding voor het beleid bijwerken.

Veel tijd en inspanning werd gewijd aan de zoektocht naar nieuwe terreinen voor de verdere uitbreiding van de Groep. Zowel in Kalimantan, in Papua (voorh. Irian Jaya), in Sulawesi als op Sumatra werden mogelijkheden bestudeerd. Doordat de prijzen zeer hoog liggen voor de aankoop van nieuwe gronden (tengevolge van de grondstoffenprijzen), achtten wij het beter om onze zoektocht uit te stellen tot deze weer naar redelijke niveaus zijn gedaald.

Bij *PT UMW* en *PT Toton*, onze recente aanwinsten in de provincie van Noord-Sumatra, hebben we in 2008 onze uitbreidingen verder gezet met 2.137 hectaren nieuwe oliepalmplantages, waardoor het totaal nu op 5.706 hectaren ligt. 745 bijkomende hectaren zijn gereed voor beplanting. De directie gaat door met de betaling van compensaties aan "squatters" op het moment van de verwerving. Een terrein voor een nieuwe fabriek werd gevonden waarvan de bouw voorzien is in 2011.

Het beleid inzake omgeving en duurzame ontwikkeling wordt verder verbeterd in onze Indonesische dochterondernemingen.

Het verbranden van methaangas dat uitgestoten wordt door de decanteringsvijvers van onze twee oliepalmfabrieken in Noord-Sumatra werd met succes in werking gesteld in 2008 en wij verwachten de UNO-certificering om van de koolstofkredieten te kunnen genieten. Twee andere fabrieken bij Agro Muko worden aangepast voor de verbranding van methaangas en de certificering.

Verbranding van methaangas (Bukit Maradja-Indonesië)

Wij bereiden onze Indonesische plantages voor op de certificering door de RSPO (Vereniging voor de duurzame ontwikkeling van palmolie) en met behulp van consultants zijn wij hiervoor met onze eigen waardering begonnen. Wij gaan ook verder met de toepassing van de ISO-normen en momenteel loopt voor onze fabrieken het certificeringproces.

Wij beschermen nauwgezet onze oerwouden en gebieden voor natuurlijke begroeiing binnenin en rond onze plantages. Wij zijn er fier op dat wij een rijke biodiversiteit van flora en fauna bezitten in deze voorbehouden zones waar de tijger, de tapir en de gibbon leeft, om maar enkele soorten te vernoemen.

De Heer Derom Bangun werd in juli 2008 benoemd tot bestuurder van de *PT Tolan Tiga* groep. De Heer Bangun is een gerespecteerde personaliteit in de Indonesische agro-industriële wereld. Momenteel is hij Vice-Voorzitter van de "Indonesian Palm Oil Board", een overkoepelende organisatie die de hele industrie omvat van telen, produceren en gebruiken van palmolie. Hij is tevens Vice-President van de RSPO en vertegenwoordigt GAPKI, de Indonesische plantersvereniging, in de raad van bestuur.

*Jonge
rubberbomen
(Galley Reach-PNG)*

Papoea-Nieuw-Guinea

Net zoals in 2007, was 2008 een goed jaar voor Papoea-Nieuw-Guinea, dankzij een sterke vraag op de grondstoffen- en delfstoffenmarkt, en dit tot aan het laatste trimester toen het land werd geconfronteerd met een drastische terugval van de koers voor bijna alle grondstoffen. De situatie op het terrein verbeterde niet echt ondanks de prioriteiten die de nieuwe, in 2007 verkozen, regering stelde. Met de hogere inkomsten van de landbouw en mijnindustrie zou men het onderwijs en de gezondheidszorgen moeten kunnen verbeteren en de inspanningen verhogen die moeten worden gedaan voor de infrastructuur van het land.

Op het gebied van veiligheid werd een kleine positieve wending vastgesteld. De politieposten die zich op de plantages van *Hargy Oil Palms Ltd* en *Galley Reach Holdings Ltd* bevinden zijn hard nodig voor de bescherming en de

veiligheid van onze arbeiders en de omliggende dorpen.

De lokale munt, de kina, bleef versterken. Hij noteerde 0,364 USD op het einde van 2007 en 0,379 USD op het einde van 2008. De sterke kina is nadelig voor onze productiekosten en onze verkoopcijfers, die genoteerd worden in USD.

Het resultaat over 2008 van de palmolieplantages van *Hargy Oil Palms Ltd* in de West New Britain provincie was zeer goed dankzij de gunstige verkoopprijzen. De eigen oogst lag 5,1% onder de recordcijfers van verleden jaar, maar de bijdrage van de kleine planters steeg met 4,1% tegenover 2007. Het gemiddeld extractieniveau van palmolie bereikte 23,42% in vergelijking met 23,04% het vorige jaar. De weersomstandigheden waren bijzonder regenachtig waardoor de oogst van de vruchten bemoeilijkt en verlaat werd en daardoor steeg de vetzuurgraad in de olie; deze kon echter aan de technische sector verkocht worden. Onze binnenwegen en de wegen om de kleine planters te bereiken leden veel schade onder deze klimatologische omstandigheden wat jaar na jaar veel kost aan onderhoud. Er zou een overeenkomst kunnen gemaakt worden met de regering om de kosten te compenseren door een verlaging van de inkomensbelastingen.

De voltooiing van de eerste fase van ons uitbreidingsprogramma in 2008 werd verlaat doordat we eerst overstroomde gebieden moesten droogleggen alvorens te kunnen planten. De laatste 200 ha met oliepalmen zullen

in de loop van het eerste trimester van 2009 geplant zijn, wat de totale beplante oppervlakte op 9.800 ha brengt.

Op het einde van 2007 werd een team samengesteld om nieuwe zones in de buurt van onze bestaande plantages te selecteren en te bestuderen om aan de tweede fase van ons uitbreidingsprogramma te beginnen. Het doel is om onze beplante oppervlakten te verdubbelen en binnen enkele jaren 20.000 ha te bereiken. Het team heeft grote vorderingen gemaakt in de keuze van enkele zones nabij onze Navo plantage en we beginnen met onderhandelingen over een "lease-lease back" met de landeigenaars en over concessies met de regering. We hopen om de eerste 1.000 ha in het begin van 2010 te kunnen beplanten. Gelijktijdig zullen ook in de komende 3 jaar de 2.000 ha, die geplant werden op Navo in de jaren 80, herbeplant worden.

*Veld-
inspectie*

Naast het planten en de uitgaven voor het onderhoud van het wagenpark en de twee oliefabrieken, werd het investeringsprogramma voornamelijk gericht op de bouw van bijkomende arbeiderswoningen. 180 families kregen in 2008 nieuwe en betere huisvesting en hetzelfde

*Arbeiders-
woningen
onder
constructie
(Navo-PNG)*

aantal is voorzien voor volgend jaar, wat de levensstandaard van onze arbeiders zal verhogen.

De voorbereiding door ons milieuteam op de certificeringscontrole van de RSPO (Round Table for Sustainable

Palmoil) werd goed uitgevoerd. Deze controle had plaats in september 2008 en was succesvol, zowel voor onze eigen plantages als die van de kleine planters. We hadden gehoopt om tegen het einde van het jaar officieel gecertificeerd te worden, maar er waren vertragingen in de goedkeuring van bepaalde dossiers bij de RSPO raad. We

verwachten toch deze certificering te verkrijgen in de loop van het eerste halfjaar van 2009. Voor onze twee oliefabrieken werd eveneens de hernieuwing van de certificering ISO14001 verkregen in 2008.

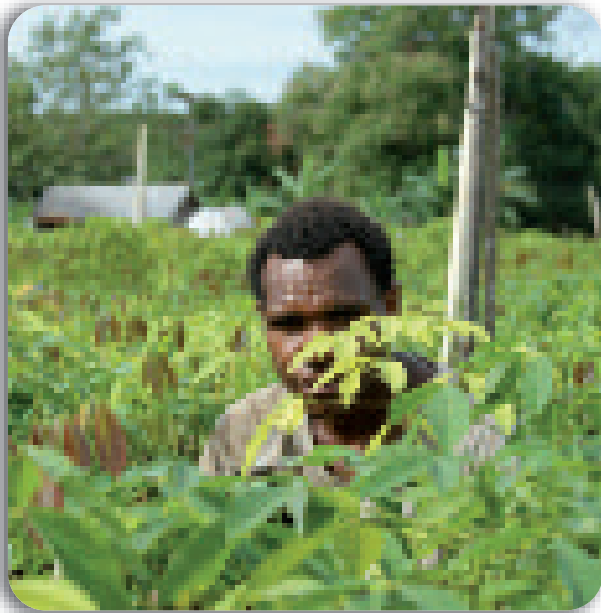
Ook voor *Galley Reach Holdings Ltd* was het een goed jaar doordat gedurende een groot deel van het jaar de hoge rubberprijzen aanhielden, doch deze kenden een sterke terugval in het laatste trimester. De onderneming maakt nog steeds een goede winst al was die 16% lager dan in 2007; dit was te wijten aan hogere kosten, stijgende brandstoffeprijzen en een sterke lokale munt.

De oogst van onze eigen plantage daalde met een kleine 4,4% aan tonnage tegenover verleden jaar maar de bijdrage van de kleine planters steeg in volume met 24,4% tegenover 2007. In de loop van het jaar verschenen op zeer onregelmatige basis opkopers van ruwe rubber op de markt. Dit verstevigde het vertrouwen van de kleine planters in *Galley Reach Holdings Ltd*, die zonder onder-

breking hun productie blijft kopen. Wij verwachten dat de volumes die door de kleine planters geleverd worden in 2009 nog zullen stijgen.

Het herbeplantingsprogramma werd in het jaar voortgezet al waren er enkele vertragingen doordat het droge seizoen uitzonderlijk lang duurde. Het planten van 130 ha voorzien in 2008 zal pas in het midden van 2009 voltooid zijn. Rekening houdend met de lage rubberprijzen zal geen bijkomende herbeplanting voorzien worden voor de komende jaren, maar de 780 ha met onvolgroeide rubberbomen krijgen alle aandacht van de Directie.

Bovenop onze herbeplantingen en sommige uitgaven voor onderhoud, waren onze investeringen vooral gericht op de bouw van 30 nieuwe arbeidershuizen en op de verbetering van de bestaande arbeiderswoningen, wat de stabiliteit van het arbeidersbestand zal verhogen.

Kweektuin met rubberbomen (Galley Reach-PNG)

Vietnam

De productie was goed bij onze dochteronderneming *Phu Ben Tea Company Ltd*. Door de jonge aanplantingen met betere klonen steeg het volume van eigen thee met 11,5% tegenover 2007. Vanwege een grotere concurrentie daalde de thee van de bladeren die we aankochten bij de kleine planters met 15,4%. Niettemin verhoogde de totale productie met 5%.

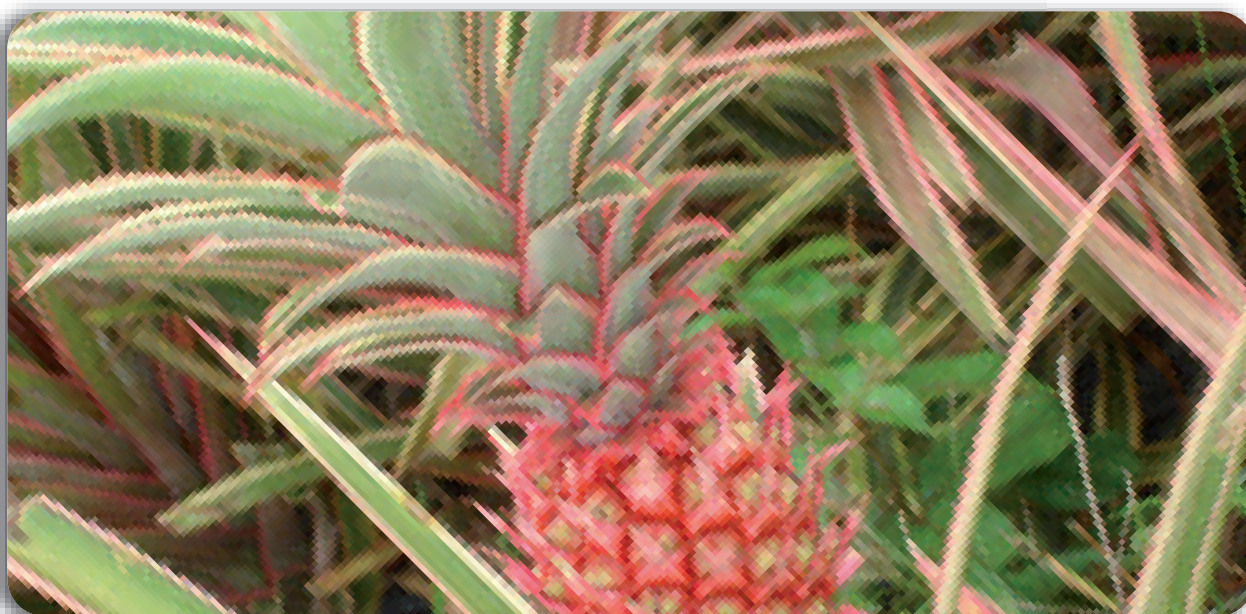
De verkoopprijzen in USD verbeterden sterk, met 25% tegenover het vorige jaar terwijl de verhoging van de aankoopsprijs van bladeren kon beperkt worden tot 5%. In het begin van het jaar werden de nodige investeringen gedaan om orthodoxe groene thee te kunnen produceren en het afgewerkte product werd goed onthaald door de verbruikers.

Ondanks de hierboven vermelde positieve factoren kon *Phu Ben Tea Company Ltd* het jaar niet met een batig resultaat afsluiten.

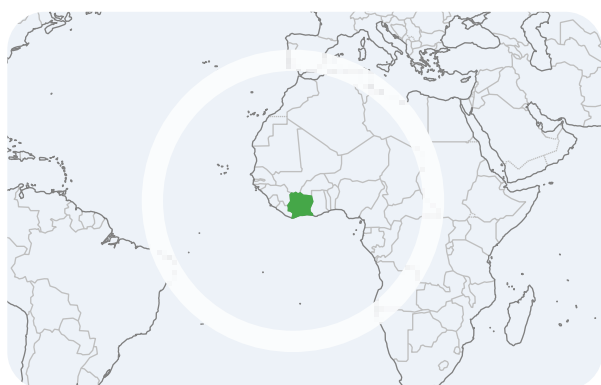
Een stijging met 16% van de minimumsalarissen in Vietnam in het begin van 2008 en negatieve wisselkoersresultaten op de financiële schuld waren de voornaamste redenen voor het geleden verlies. De VND verloor ongeveer 5% tegenover de USD.

In het midden van het jaar werd *SA SIPEF NV* benaderd door de Groep McLeod Russel, een beursgenoteerde vennootschap die voornamelijk geïnvesteerd is in de thee-industrie in India. De Groep toonde interesse voor de verwerving van 100% van de aandelen van *Phu Ben Tea Company Ltd*. De onderhandelingen leidden op het einde van het jaar tot de ondertekening van een verkoopcontract aan bevredigende voorwaarden voor de *SIPEF* Groep. Na uitvoering en betaling van het contract in de loop van het eerste trimester van 2009, zal het beheer overgenomen worden door de nieuwe eigenaars.

*Ananasbloem
(Plant. J. Eglin-
Ivoorkust)*

Ivoorkust

Zoals reeds vanaf 2005, datum waarop het mandaat van president Laurent Gbagbo officieel teneinde liep, werden de verkiezingen in Ivoorkust eens te meer uitgesteld.

Meer dan 20 maanden na het politiek akkoord van Ouagadougou, dat voorgesteld werd als dat "van de laatste kans", wordt de toepassing hiervan weerhouden door bijkomende opeenvolgende overeenkomsten zonder echt vooruitgang te maken met de verkiezingen.

Het akkoord van Ouagadougou creëerde nochtans een rustiger klimaat en hierdoor kon de verbintenis verkregen worden van de twee militaire partijen om een vredesproces te bewerkstelligen. De totale ontwapening van de strijders en hun hereniging met het leger, en de ontmanteling van de militie en hun heropneming in de maatschappij, zijn de grootste obstakels die overwonnen dienen te worden alvorens een nieuwe datum voor de verkiezingen kan vastgelegd worden.

De palmoliehandel in Ivoorkust wordt volop geherstructureerd sinds de belangrijkste ondernemingen van de sector hun activiteiten herverdeeld hebben: de ruwe en geraffineerde palmolie worden vanaf nu behandeld door de ondernemingen Palm-CI en SIFCA en deze in verband met de zeepindustrie door Unilever-CI.

In de loop van maart 2008 verwierf onze partner United Oil Company (UOC) de 30% aandelen in *SIPEF-CI SA* die in het bezit waren van de regering van Ivoorkust. De deelneming van UOC steeg daarmee tot 68%, tegenover 32% voor *SA SIPEF NV*.

In deze context hebben wij ons mandaat van dagelijks bestuur in handen gegeven van de nieuwe Raad van Bestuur van *SIPEF-CI SA*, waarin *SA SIPEF NV* aanwezig en actief wenst te blijven.

Op het einde van april 2008 werd een ambitieus ondernemingsplan op 10 jaar goedgekeurd door de Raad van Bestuur van *SIPEF-CI SA*. Het programma houdt de herbepanting in van 7.300 ha in de komende zes jaar, de verbetering van de twee fabrieken, van de infrastructuur en van de transportmiddelen in de komende tien jaar; en dit alles voor een globale investering van FCFA 13,6 miljard, of USD 28,8 miljoen.

De landbouwactiviteiten begonnen in 2008 en de onderneming beplante 875 ha met jonge oliepalmen. Kweektuinen zijn aanwezig om in 2009 te voorzien in een herbepanting van 1.500 ha.

Op technisch gebied en voor de infrastructuur heeft *SIPEF-CI SA* geïnvesteerd in de bouw van twee olie-stockagetanks en speciale aandacht werd eveneens gegeven aan de verbetering van het extractiegehalte van de vruchten bij de installatie van decanteermachines en de persen voor de lege trossen.

Ondersteund door uitzonderlijke verkoopprijzen van palmolie en een goede periode van hoge productie, kende *SIPEF-CA SA* de beste resultaten ooit.

De eigen plantages produceerden tezamen 99.670 ton palmvruchten, wat 22% meer is dan het jaarlijkse budget. Het gemiddeld rendement bedraagt 13,5 ton vruchten per hectare.

De kleine planters bleven niet achter want, profiterend van de uitstekende prijzen die werden geboden voor hun vruchten, leverden ze 150.610 ton, 46% meer dan verwacht. Onze twee fabrieken produceerden tezamen 53.301 ton palmolie en 8.901 ton palm-pitolie.

De onverwachte val van de lokale verkoopprijs voor palmolie in het begin van 2009 betekent een grote uitdaging voor de directie die noodgedwongen kostenbesparingen zal moeten doorvoeren op alle niveau's indien de onderneming de groeiobjectieven zoals bepaald in het "10-jarig ondernemingsplan" wil behouden.

Oogster van palmvruchten (Ivoorkust)

Bananentrossen klaar voor de oogst (Ivoorkust)

Eglin/SBM

De bananenproductie van *Plantations J. Eglin SA* steeg opmerkelijk dankzij de betere landbouwkundige resultaten in vergelijking met het budget. De hoogste opbrengst was op de site van Agboville waar de beplante oppervlakte het grootst is. De onderneming produceerde en exporteerde 11.046 ton waarvan 10.460 ton naar Europa en 586 ton naar Afrika en naar Senegal in het bijzonder.

De afzet in Europa blijft voornamelijk gericht op vaste contracten met Engeland. Verkopen in andere Afrikaanse landen werden eveneens op contractuele basis gerealiseerd aan een gemiddelde FOB prijs van EUR 312 per ton. Deze bananen van mindere kwaliteit laten een betere selectie toe in het verpakingsstation. Onze prioriteit blijft vanzelfsprekend de handel met Europa.

De FOB verkoopprijzen van 2008 lagen ver boven die van het vorige jaar, voornamelijk dankzij de beperking van de marketingkosten: onze plantages hebben de totale productie vanuit Abidjan vervoerd met containerschepen. De operationele ommekeer van het transport in gekoelde ruimten naar koelcontainers was een moeilijke oefening, want we dienden de palletisering en de logistiek in verband met transport en handel volledig aan te passen.

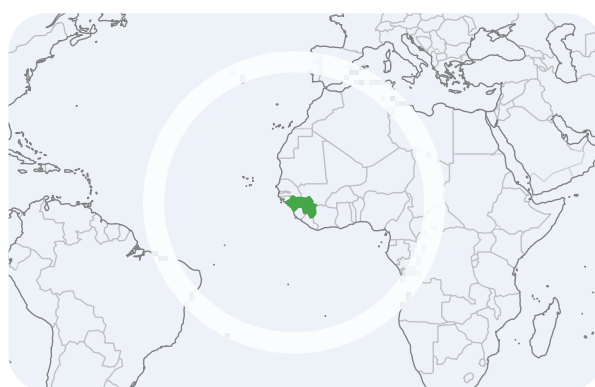
Maar het uiteindelijke resultaat is bemoedigend aangezien onze FOB verkopen aan Europa stegen van EUR 325 per ton in 2007 naar EUR 401 in 2008, een verbetering met 23%. Aangezien we reeds verscheidene jaren geleden onze certificaten behaalden, concentreren we ons nu op het ethische gedeelte en op het milieu: verbetering van de hygiënische omstandigheden en de behuizing, verantwoordelijkheidszin van de arbeiders en de kaderleden betreffende het milieubeleid van de onderneming.

Op het einde van het jaar werd de verwerving van *Société Bananière de Motobé SA (SBM)* afgerond, een onderneming waarvan we reeds een beheerscontract hadden, maar slechts voor 10% aandeelhouder waren. Deze plantage, die één enkele eigendomstitel bezit voor 300 ha in één blok, is voor 228 ha beplant met bananenplanten. De voordelen van een fusie tussen de twee ondernemingen *Plantations J. Eglin SA* en *SBM SA* zullen van groot belang zijn, zowel in schaalvoordelen als op organisatorisch vlak.

De tuinbouwactiviteit van *Plantations J. Eglin SA* was dit boekjaar niet rendabel. De verkeerdelijk toegepaste bloemeninductie veroorzaakte een belangrijk verlies in de omzet in november en december. De verkoopprijzen bleven standvastig met een jaargemiddelde van EUR 509 per 1.000 stuks, een stijging met 2,5% tegenover het vorige jaar.

Een goed landbouwbeleid en een striktere marketing, tezamen met een meer gediversifieerd gamma aan producten voor lotusbloemen en bladeren zouden de rentabiliteit van deze activiteit moeten verbeteren.

Bananen-
plantage
(Azaguié-
Plant. J. Eglin-
Ivoorkust)

Guinee

De export vanuit Guinee van mango's van de Kent en Keith variëteiten bedroeg 542 ton van april tot het einde van mei. De verkopen bleven op het normale niveau van EUR 540 per ton FOB. De productie werd gecertificeerd met "Globalgap" en "Tesco Nature's Choice" labels.

In het licht van de stopzetting van de commercialisering van exotische vruchten en het ontbreken van uitbreidingsperspectieven op lange termijn in dit land, hebben we besloten om de onderneming *Sipef Guinée SA* te verkopen. De overdracht wordt verwacht voor het begin van 2009.

Brazilië

In 2008 verloor de Braziliaanse real 33% van zijn waarde tegenover de USD en de inflatie bleef ongeveer 6%.

Tezamen met mensen van de bank- en overheidssector zetten we onze inspanningen voort om een aanvaardbare geïnteresseerde koper te vinden voor onze activa in de Nordeste.

Ondanks vele pogingen, en rekening houdend met de huidige crisissituatie, boekten we nog geen succes. De directie werd verzocht om alles in het werk te stellen om deze dossiers in 2009 af te sluiten.

Ondertussen werden de fazendas draaiende gehouden met een minimum aan investeringen om het machinepark in goede conditie te houden en zo de waarde van de activa te beschermen.

Senor Ltda produceerde 627 ton verse guavas, die werden verkocht aan groenten- en fruitgroothandelaars in aanpalende steden, alsook 305 ton rubber en 44 ton zwarte peper.

Europe

Jabelmalux SA

Onze twee nieuwe Indonesische dochterondernemingen *PT Umbul Mas Wisesa (UMW)* en *PT Citra Sawit Mandiri (CSM)* werden in respectievelijk 2006 en 2007 verworven, de aankoop van 100% van de aandelen in *PT Toton Usaha Mandiri (TUM)* gebeurde in 2008. Deze onderneming bezit 1.370 ha grenzend aan *UMW* en wordt momenteel beplant. Op het einde van 2008 bezaten *UMW* en *TUM* gezamenlijk 5.706 ha beplant met oliepalmen. Zodra de plaatselijke regelgeving het toelaat zullen deze drie filialen naar *SA SIPEF NV* overgebracht worden.

In ons "Activiteitenverslag per land" kan U onze toelichtingen vinden betreffende de andere dochterondernemingen *PT Melania* in Indonesië en *Phu Ben Tea Company Ltd* in Vietnam.

De onderneming financierde verder in de ontwikkeling van *UMW* en *TUM* en verkocht het Vietnamese filiaal *Phu Ben Tea Company Ltd* aan een Indische groep.

Jonge
oliepalmen
(Perlabian-
Indonesië)

Verzekeringen

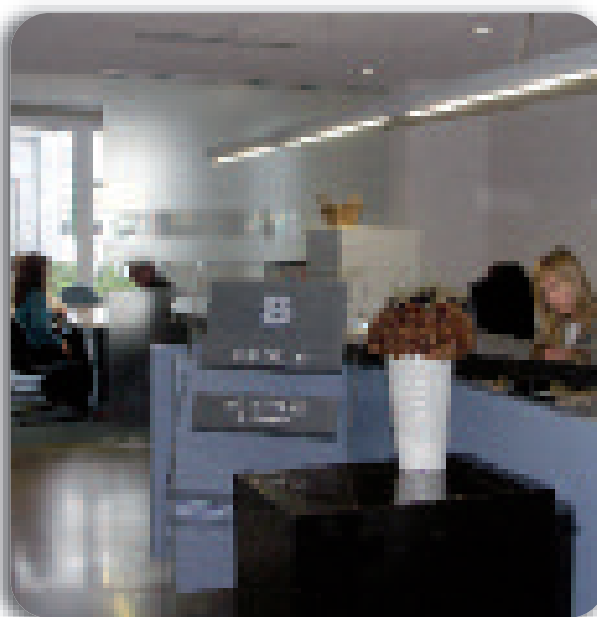
Asco NV / B.D.M. NV

De verzekeringsgroep *Asco NV – B.D.M. NV* richt zich voornamelijk op maritieme en industriële verzekeringen in België en Nederland. *B.D.M. NV* is een verzekeringsagentuur, die voor rekening van de verzekeringsmaatschappij *Asco NV* en van een aantal belangrijke internationale verzekeringsmaatschappijen, risicodekkingen aanbiedt in nichemarkten. *B.D.M. NV* opereert in Nederland via haar filiaal *Bruns ten Brink BV*. De aanwezigheid van *Asco NV* in pools van de maatschappijen waarvoor *B.D.M. NV* en *Bruns ten Brink BV* risico's onderschrijven heeft belangrijke voordelen: ze verschaft de agenturen een grotere stabiliteit, versterkt de capaciteit via directe toegang tot de herverzekeringmarkt en laat de aandeelhouders toe te participeren in de technische resultaten van de groep.

2008 was ook voor de verzekeringssector een bijzonder turbulent jaar. De wereldwijde crisis, de val van de grondstoffenprijzen en de vermindering van de maritieme transportactiviteit wogen op de premievolumes. Bovendien hebben enkele belangrijke natuurrampen en scheepsalamiteiten het technische resultaat van de sector beïnvloed.

In deze moeilijke marktomstandigheden slaagde *B.D.M. NV* erin het jaar af te sluiten met een operationeel resultaat (ebitda) van KEUR 1.500, in lijn met 2007. Het incasso hield goed stand in de twee kernactiviteiten: de transportportefeuille groeide met 3,3% terwijl in brand en bedrijfsschade het incasso steeg met 3,6%. In de andere takken waren vooral de autoverzekeringen verantwoordelijk voor premieverlies: de harde premieconcurrentie botste met objectieven inzake rentabiliteit, waardoor bepaalde risico's in deze tak doelbewust niet werden hernieuwd. *Bruns ten Brink BV* kende een gelijkaardig premieverlies in Nederland. Midden 2008 werd een radicale vernieuwing doorgevoerd met een herstructurering en nauwere samenwerking tussen Belgische en Nederlandse teams. Het versneld uitbouwen van een elektronische verwerkingsmodule voor massarisico's, en vooral het lanceren van nieuwe producten en diensten zullen toelaten de zakelijke markt van kleine en middelgrote ondernemingen te ontwikkelen.

De verzekeringsmaatschappij *Asco NV* realiseerde een premie-incasso van KEUR 20.000 (+20%). Net zoals de voorbije jaren werd het premieaandeel in eigen behoud verder verhoogd: de netto premies stegen met 32% tot KEUR 8.100. Einde 2008 bedroegen de totale technische voorzieningen KEUR 20.600, waarvan KEUR 10.700 in eigen behoud, een stijging die volledig in lijn ligt met de evolutie van de netto premies.

Asco NV had in de loop van 2007 reeds een deel van haar beleggingsportefeuille afgebouwd. Niettemin werden belangrijke waardecorrecties geboekt in 2008 voor een bedrag van KEUR 2.300. Hierdoor werd een globaal verlies geleden van KEUR 2.500. Het eigen vermogen van *Asco NV* blijft ruimschoots voldoende om de solvabiliteitsvereisten te dekken.

Asco Life NV, de levensverzekeringsmaatschappij (*Asco NV* 40%), hield goed stand in een bijzonder moeilijke markt. De nieuwe productie, traditioneel vooral tak-23 producten, kende een belangrijke terugval. Aan de andere kant waren er weinig afkopen waardoor de bestaande portefeuille vrij stabiel bleef. De dalingen van de technische reserves ten gevolge van de crisis wogen op de opbrengsten, maar dankzij een strikte controle van de kosten werd het verlies beperkt tot KEUR 700.

In het laatste kwartaal werd het directieteam van de groep versterkt met Jos Gielen als CEO, die vanuit een jarenlange internationale ervaring bij één van de 5 grootste Europese verzekeringsgroepen het geheel een versterkte focus en dynamiek zal geven.

2009 wordt erg voorzichtig benaderd. De aanhoudende crisis zal blijven wegen op premievolumes. Anderzijds wordt binnen de sector een versterking van de premieniveaus verwacht: het plotse wegvallen van belangrijke financiële inkomsten zal het belang van correcte technische resultaten doen toenemen.

Voor de *Asco NV – B.D.M. NV* groep zal het accent voornamelijk liggen op twee ontwikkelingen: enerzijds, intern, een sterkere focus op de kernactiviteiten transport en zaakschadeverzekeringen (brand en bedrijfsschade) waar onderschrijvers geconcentreerd blijven op risicoselectie, schadepreventie, correcte polisvoorwaarden en tarieven. Deze acceptatiepolitiek zorgt er vandaag voor dat in vrijwel alle takken een grotere onderschrijvingscapaciteit aangeboden kan worden.

Uitstekende resultaten in pleziervaart laten toe waarborgen te verruimen wat de positie van marktleider in deze tak zal verstevigen.

Anderzijds, extern, wenst de groep zich een stuk "prospectiever" op te stellen. Allereerst naar een beperkt aantal professionele transportmakelaars in België waar kan verder gewerkt worden op reeds bestaande zakenrelaties. In 2009 wordt dit verder uitgebouwd naar specialisten in de Franse, Nederlandse en Londense markt. In zaakschade zal men actiever focussen op het segment van middelgrote en grotere makelaars waarmee de accountmanagers en onderschrijvers meer en meer op maat gemaakte producten en diensten zullen ontwikkelen binnen de Belgische en Nederlandse markt.

De concentratie op de kernactiviteiten heeft vragen doen rijzen rond het belang van de activiteit "Leven" voor de verdere ontwikkeling van de groep. Einde 2008 werden onderhandelingen aangevat met een groep investeerders met interesse voor de levensverzekeringsactiviteiten. Deze onderhandelingen leidden begin 2009 tot een akkoord over de verkoop ervan.

Producties van de Groep (in ton)

Totale producties van de geconsolideerde ondernemingen (≠ belang van de Groep)

	2008			2007		
	Eigen	Derden	Totaal	Eigen	Derden	Totaal
Palmolie	169.514	39.353	208.867	171.167	37.587	208.754
Indonesië	130.079	1.268	131.347	129.595	1.001	130.596
Tolan Tiga Groep	64.462	-	64.462	65.056	-	65.056
Agro Muko Groep	65.617	1.268	66.885	64.539	1.001	65.540
Papoea-Nieuw-Guinea	39.435	38.085	77.520	41.572	36.586	78.158
Palmpitten	31.380	273	31.653	31.361	206	31.567
Indonesië	31.380	273	31.653	31.361	206	31.567
Tolan Tiga Groep	16.569	-	16.569	16.991	-	16.991
Agro Muko Groep	14.811	273	15.084	14.370	206	14.576
Palmpitolie	2.871	2.725	5.596	3.154	2.676	5.830
Papoea-Nieuw-Guinea	2.871	2.725	5.596	3.154	2.676	5.830
Rubber	9.026	2.276	11.302	10.033	1.922	11.955
Indonesië	6.529	332	6.861	7.489	360	7.849
Tolan Tiga Groep	5.031	-	5.031	5.419	-	5.419
Agro Muko Groep	1.498	332	1.830	2.070	360	2.430
Papoea-Nieuw-Guinea	2.192	1.944	4.136	2.293	1.562	3.855
Brazilië	305	-	305	251	-	251
Thee	6.600	818	7.418	6.237	1.040	7.277
Indonesië	3.079	-	3.079	3.080	-	3.080
Vietnam ⁽¹⁾	3.521	818	4.339	3.157	1.040	4.197
Ananasbloemen ('000 stuks)	811	0	811	1.042	0	1.042
Ivoorkust	811	-	811	911	-	911
Mexico	-	-	0	131	-	131
Bananen	11.046	0	11.046	10.456	0	10.456
Ivoorkust	11.046	-	11.046	10.456	-	10.456
Guave	627	0	627	298	0	298
Brazilië	627	-	627	298	-	298
Peper	44	0	44	62	0	62
Brazilië	44	-	44	62	-	62

Beplante oppervlakten* (in hectaren)

Totale beplante oppervlakten van de geconsolideerde ondernemingen (≠ belang van de Groep)

	2008						2007							
	Volgroeid	% Onvolgroeid	%	Beplant	%	Total	Volgroeid	% Onvolgroeid	%	Beplant	%	Total		
Palmpitten	35.729	77	10.901	23	46.630	100	78	34.349	79	8.892	21	43.241	100	76
Indonesië	29.052	78	8.245	22	37.297	100	80	27.833	80	6.880	20	34.713	100	80
Tolan Tiga Groep	12.891		1.347		14.238			12.676		1.619		14.295		
Umbul Mas Wisesa Groep	850		4.856		5.706			50		3.205		3.255		
Agro Muko Groep	15.311		2.042		17.353			15.107		2.056		17.163		
Papoea-Nieuw-Guinea	6.677	72	2.656	28	9.333	100	20	6.516	76	2.012	24	8.528	100	20
Rubber	8.081	78	2.254	22	10.335	100	18	7.974	79	2.087	21	10.061	100	18
Indonesië	4.789	74	1.674	26	6.463	100	63	4.888	74	1.700	26	6.588	100	66
Tolan Tiga Groep	3.229		1.187		4.416			3.062		1.327		4.389		
Agro Muko Groep	1.560		487		2.047			1.826		373		2.199		
Papoea-Nieuw-Guinea	2.535	81	580	19	3.115	100	30	2.535	87	387	13	2.922	100	29
Brazilië	757	100	0	-	757	100	7	551	100	0	-	551	100	5
Thee	1.741	97	46	3	1.787	100	3	3.023	90	345	10	3.368	100	6
Indonesië	1.741	97	46	3	1.787	100	100	1.737	97	50	3	1.787	100	53
Vietnam ⁽¹⁾	0	-	0	-	0	-	0	1.286	81	295	19	1.581	100	47
Ananasbloemen	40	49	42	51	82	100	0	32	43	42	57	74	100	0
Ivoorkust	40	49	42	51	82	100		32	43	42	57	74	100	
Bananen	502	100	0	0	502	100	1	274	100	0	0	274	100	0
Ivoorkust	502	100	0	-	502	100		274	100	0	-	274	100	
Guave	214	100	0	0	214	100	0	158	71	63	29	221	100	0
Brazilië	214	100	0	-	214	100		158	71	63	29	221	100	
Peper	28	90	3	10	31	100	0	78	90	9	10	87	100	0
Brazilië	28	90	3	10	31	100		78	90	9	10	87	100	
Bosbouw	0	0	238	100	238	100	0	0	0	238	100	238	100	0
Brazilië	0	-	180	100	180	100		0	-	180	100	180	100	
Papoea-Nieuw-Guinea	0	-	58	100	58	100		0	-	58	100	58	100	
Totaal	46.335	77	13.484	23	59.819	100	100	45.888	80	11.676	20	57.564	100	100

* = effectief beplante oppervlakten

(1) Phu Ben Tea Cy werd verkocht en op 31 december 2008 gedeconsolideerd. Producties en resultaten werden voor een volledig jaar opgenomen.

Duurzame landbouw

Waterval
(Agro Muko-
Indonesië)

Beleidsvisie

De plantageondernemingen staan voor de uitdaging om efficiëntie en rentabiliteit te combineren met hun verantwoordelijkheden op sociaal gebied en wat het milieu betreft. Deze laatste omvatten het beperken van de armoede, een duurzame ontwikkeling van de omgeving en het tegemoetkomen aan de steeds groter wordende behoeften van de consument wereldwijd.

Een groeiende wereldbevolking en een algemene verbetering van de levensstandaard oefenen een steeds grotere druk uit op de voorraden van onze planeet en leiden tot een snelle uitbreiding van de oppervlakten die voor landbouw worden gebruikt, dikwijls door de omvorming van bosrijke gebieden, waarbij het ecosysteem en de biodiversiteit bedreigd worden, met sociale conflicten met de plaatselijke gemeenschappen tot gevolg.

Daar de *SIPEF* Groep zijn investeringen in de landbouwsector op lange termijn ziet, is het van cruciaal belang dat de productiviteit van de plantages behouden blijft door middel van een efficiënt beheer van de geldmiddelen van de Groep, evenals door het respect voor de omgeving waarin hij werkt.

De Raad van Bestuur en de Directie van *SA SIPEF NV* zijn zich bewust van de noodzaak om de duurzaamheid zo hoog mogelijk in het vaandel te dragen en zijn van mening dat de aandacht van de Groep voor dit aspect zowel een sterkte als een differentiatiefactor is.

De toewijding van *SIPEF* aan duurzame landbouw voor palmolie is gebaseerd op de "Principles and Criteria (P&C) of the Roundtable on Sustainable Palm Oil" (RSPO).

RSPO is een verbond van industrie, niet-gouvernementele organisaties, financiële instellingen, distributieketens en producenten van verbruiksgoederen, die sinds 2004 samenwerken om een gestructureerde manier te vinden voor duurzame productie en gebruik van palmolie. Het programma is vervat in 39 criteria, die 8 principes ondersteunen, betreffende een hele reeks van milieu- en sociale onderwerpen, zoals transparantie, het naleven van wettelijke bepalingen, duurzaam landbouwbeleid, respect voor omgeving en gemeenschapsrechten, verantwoorde terreinuitbreiding en voortdurende verbetering.

Naast *SIPEF*'s toewijding aan RSPO voeren we ook een streng beleid inzake omgeving en sociale verplichtingen in onze rubber-, thee- en bananenactiviteiten, ervoor wakende dat de milieu-, sociale en economische regelgeving op een verantwoorde wijze wordt toegepast.

Terreinen en duurzaamheid

Alle gronden die de Groep bezit of in concessie heeft, zijn verkregen door middel van eigendomsbewijzen ontvangen van de verschillende regeringen, met landbouw als specifiek doel. Uitbreidingen van de beplante oppervlakten worden steeds gedaan met de toelating van de lokale overheid.

Sinds vele jaren plant *SIPEF* niet meer in natuurreservaten of primair / oerwoudgebied volgens de bepalingen in de RSPO P&C. Alle beplantingen in gedegradeerd regenwoud of vrijgemaakt land worden gedaan volgens de plaatselijke regelgeving, P&C van de RSPO en na een grondige studie van de impact op de omgeving. Tevens wordt het principe van "Free, Prior and Informed Consent" toegepast. Door dit principe wordt rekening gehouden met de mening van de plaatselijke gemeenschappen alvorens een overeenkomst te sluiten.

Om land vrij te maken past *SIPEF* sinds jaren de "Zero Burning"-techniek toe, naar de richtlijnen van het "ASEAN Zero Burning Policy". Het verbranden van niet ontgonnen terreinen of van plantaardige resten van bestaande plantages wordt beschouwd als de belangrijkste oorzaak van seizoensgebonden mist die over sommige zuidoostelijk Aziatische gebieden hangt en een belangrijke factor is van de uitstoot van CO₂ in de wereld. Nu worden de bomen opgestapeld in de doorgangen waar ze op een natuurlijke manier vergaan. De palmbomen worden in stukken gehakt om te vermijden dat broedzones voor de *Oryctes rhinoceros* kever gecreëerd worden. Door organisch materiaal aan de grond terug te geven en zo zijn fysieke eigen-

Uitspreiden van lege palmtrossen (Perlabian-Indonesië)

vochtig en gaat eveneens erosie en overwoekering van schadelijke planten tegen.

Op de meeste plantages worden gebieden vrijgehouden om de biodiversiteit en het wildbestand te vrijwaren. Bij *PT Agro Muko* bijvoorbeeld, heeft de Groep 2.305 hectaren gereserveerd voor natuurlijke begroeiing en als dierenreservaat, wat 10% uitmaakt van het totale gebied onder concessie. De onderneming werkt volgens een "Environmental Policy and Action Plan", een plan dat werd ontwikkeld bij de oprichting en dat wordt geüpdatet met de hulp van omgevingspecialisten en consultants.

Behoud van de rivieroever (Agro Muko-Indonesië)

Op andere plantages worden percelen met een helling van meer dan 25°, evenals de rivieroever, beschermd voor het behoud van de flora en fauna, om natuurlijke doorgangen voor het wild te creëren, de waterkwaliteit te verzekeren en erosie tegen te gaan.

schappen te verbeteren, verhoogt de vruchtbaarheid ervan.

Onze productie-eenheden hebben een kweektuin waar verscheidene species van woud- en fruitbomen worden gekweekt die in de buurt van de arbeiderswoningen en aan de rand van wouden worden geplant, waar ze als voedsel dienen voor onze arbeiders.

Beheersen van ongedierte

Om ons fyto-sanitair beleid te verbeteren, heeft de Groep het IPM (Integrated Pest Management) systeem ontwikkeld. Dit systeem omvat verschillende methoden die elkaar aanvullen om ziekten of plagen te beheersen zonder economische of agrarische schade aan te richten.

Enkele voorbeelden van natuurlijke middelen die toegepast worden om minder pesticiden te gebruiken zijn:

- De introductie en het fokken van de kerkuil (*Tyto alba*) als biologische remedie tegen ratten. Ratten eten palmvruchten en kunnen grote schade aanrichten en productieverlies veroorzaken bij nieuwe jonge aanplanten.
- Het kweken van nectarhoudende planten zoals *Turnera subulata*, *Antigonon leptopus*, *Euphorbia heterophylla* en *Cassia cobanensis*, voor de preventie en controle van verschillende soorten bladeteende rupsen en wormen. Deze planten moedigen de productie van parasieten aan die de natuurlijke vijand zijn van de rupsen die zij aanvallen en er zo een biologische controle over uitoefenen.
- Het gebruik van bio-chemische producten zoals *Bacillus thuringiensis* om rupsen en wormen onder controle te houden. *Bacillus thuringiensis* is doelgericht en spaart de natuurlijke vijand zodat deze zich kan vermenigvuldigen. Een vernietiging van het gebladerte door een pestuitbraak zou grote productie verliezen veroorzaken bij volwassen oliepalmen.
- De introductie van de eikegalwesp (*Procecidochares connexa*), familie van de Zuid-Amerikaanse fruitvlieg. Deze houdt het Siam onkruid (*Chromolaena odorata*) *Eupatorium* in bedwang, een zeer schadelijk onkruid in de palmolieplantages in Indonesië en in Ivoorkust.
- Feromoon wordt gebruikt om de kever *Oryctes rhinoceros* te vangen, waarvan de larven zich tot in het hart van de jonge palmbomen boren.
- Het concept van een vroeg waarschuwingssysteem is een onderdeel van het pestbestrijdingsprogramma IPM en is steeds onze beleidsvisie geweest.

toepassing van micro-besproeiing

Gebruik van chemische producten

Door de stijging van de petroleumprijzen zijn chemische meststoffen zeer duur geworden. Zij zijn ook een bron van vervuiling en hun toepassing wordt voortdurend gecontroleerd en onderzocht om er een optimaal gebruik van te kunnen maken. Op regelmatige tijdstippen worden in geselecteerde blokken analyses van bladeren uitgevoerd. Deze worden opgevolgd door landbouwkundige specialisten die precieze aanbevelingen doen inzake hoeveelheid en toepassing van meststoffen.

Chemische meststoffen of anorganische meststoffen worden zoveel mogelijk vermeden. In plaats daarvan wordt organisch materiaal zoals "Empty Fruit Bunches" (EFB) (de lege trossen die overblijven na het afristen van de vruchten) van de palmoliefabrieken aangewend als bedekking die bij het vergaan voedzame bestanddelen afgeven aan de oliepalmen.

Het voeren van een politiek van wieden in plaats van in het wilde weg te sproeien, en een druppelsgewijze toe-

diening, micro-besproeiing, laag-volume rugzaksproeiers en, waar mogelijk, het mechanisch maaien op de paden zijn eveneens middelen om het gebruik van chemische producten bij *SIPEF* te beperken.

Palmoliefabrieken

Normaal kan een goed geleide fabriek zichzelf voorzien van energie. De doppen en vezels van de palmvruchten ("Fresh Fruit Bunches" of FFB) worden als brandstof gebruikt voor de verwarmingsketels, die voldoende stoom produceren voor de energievoorziening.

Bij de productie van ruwe palmolie door mechanische persing van de FFB zijn er twee bijproducten: EFB, en het afvalwater of "Palm Oil Mill Effluent" (POME).

EFB, die rijk zijn aan voedzame bestanddelen voor de planten, verbeteren de fysische en chemische eigenschappen van de bodem en worden als meststof aangebracht rond de oliepalmen in zones waar de groeiomstandigheden minder goed zijn.

POME is een bijproduct van een procédé waarbij geen enkel chemisch product wordt gebruikt en dat slechts water of stoom uit het extractieproces bevat, met niet-giftige wateroplosbare materies van de palmvruchten en een aantal vaste materies en vezels.

POME is echter zuur en heeft een hoog gehalte aan "Biochemical Oxygen Demand" (BOD) en kan daarom niet zomaar in het watercircuit geloosd worden.

Over het algemeen wordt POME behandeld in bezinkingsbekkens. Deze behandeling neemt 90 dagen in beslag, doch dit heeft geen invloed op de omgeving en

garandeert een biologische afbraak van meer dan 95%.

Met de ontwikkeling van een composteringsprocédé in sommige van onze fabrieken in Indonesië en in Papoea-Nieuw-Guinea (PNG) zou het gebruik van POME en EFB geleidelijk aan moeten verdwijnen om plaats te maken voor een gemakkelijker bruikbaar compost. Het systeem gebruikt de POME en de in kleine stukken gehakte EFB, voor compostering in overdekte rijen, die na 70 dagen gereed zijn voor gebruik in de kweektuinen of als alternatief voor chemische meststoffen. Door de productie van deze bio-compost worden de schadelijke

*Stage
op het veld
(Indonesië)*

*Overdekte
lagune voor
de opvang van
methaan
(Perlabian-
Indonesië)*

effecten van broeikasgassen geëlimineerd.

De klimaatsverandering en de opwarming van de atmosfeer door de ongecontroleerde uitstoot van broeikasgassen is zowel op wereldvlak als voor *SIPEF* een aandachtspunt. Om de uitstoot van koolstofdioxide en methaan uit onze bezinkingsbekkens te beperken, heeft de Groep voor twee van onze fabrieken op Sumatra een overeenkomst getekend voor het bekomen van "Carbon Emission Reduction" (CER) certificaten van de "Clean Development Mechanism Board" (CDM) in het kader van het Protocol van Kyoto. Sinds mei 2008 wordt het methaangas door dit systeem verbrand. Na bevestiging door de "Designated National Authorities" (DNA) in Indonesië werd dit project ter goedkeuring ingediend bij

de "Executive Board of the United Nations Framework Convention on Climate Change" (UNFCCC).

De bezinkingsbekkens van de 2 fabrieken van *PT Agro Muko* worden voorbereid voor een algemene audit in de loop van dit jaar ter voorbereiding van dezelfde procedure bij de UNFCCC. Later in 2009 zullen de Hargy en Navo fabrieken worden onderzocht voor het CDM project, met de toepassing van een meer geavanceerd systeem waarbij de gassen terug naar de fabriek worden geleid voor de elektriciteitsproductie.

De Groep wenst één van de pioniers van dit certificering-systeem van de Verenigde Naties te worden, teneinde de gemeenschappen en producenten te sensibiliseren voor de klimatologische problemen in de regio's in Indonesië en Papoea-Nieuw-Guinea waar wij actief zijn.

Rubber- en theefabrieken

De restanten van deze procédés zijn gemakkelijker te behandelen dan die van de palmoliefabrieken. Bijna alle vaste stoffen in de rubberfabrieken worden gedurende het fabricageproces gerecupereerd en het afvalwater bevat kleinere hoeveelheden aan BOD. Een klein bezinkingsbekken is voldoende om de biologische afbraak hiervan te garanderen.

Mogelijke reststoffen van thee worden als compost terug naar de velden gebracht.

Alternatieve energiebronnen

Waar mogelijk onderzoeken en ontwikkelen we alternatieve energiebronnen. De duurzame bronnen van schone energie zullen aan de Groep toelaten om het gebruik van dure fossiele brandstoffen te verminderen en daardoor niet alleen de kosten, maar ook de verontreiniging te beperken.

Op onze Cibuni theeplantage in Java maken we gebruik van de snelvloeiende rivier "Cibuni" om hydraulische elektriciteit op te wekken voor de bevoorrading van onze theefabriek en de arbeidershuizen. Dankzij de modernisering van de generatoren en de uitbreiding van de punten voor watercollectie kunnen wij het hele jaar door over deze energiebron beschikken.

Een studie is aan de gang voor de verdere uitbreiding van hydro-elektrische installaties op andere plantages die

rivieren hebben met voldoende verval. In juli 2008 werd een doenbaarheidsstudie afgerond op 6 locaties op de Sei Betung Estate van *PT Agro Muko* om de dieselmotoren te vervangen door hydro-elektrische stroom voor de elektriciteitsproductie. De resultaten van deze studie worden nu met de recentste gegevens in een kostenstudie verwerkt.

De rubberfabriek van Agro Muko en de aanpalende arbeiderswoningen worden vanaf 2009 voorzien van elektriciteit die gegenereerd wordt door een aparte stoomketel, die vezels en doppen van palmvruchten gebruikt die van de palmoliefabriek van Muko Muko afkomstig zijn. De generatoren die nog op fossiele brandstof lopen in de palmolie- en rubberfabrieken zullen overbodig worden en in reservepositie blijven.

De drogers van diezelfde rubberfabriek van Agro Muko zullen binnenkort op biodiesel draaien. Voorafgaande tests met een mengeling van 50% diesel en 50% palmolie geven de beste resultaten wat specificaties en kleur van de granulaatrubber betreft. De doenbaarheidsstudie voor het biodieselpject wordt momenteel herwerkt met de gewijzigde energieprijzen.

Voor de verlichting van geïsoleerde wachtposten en arbeiderswoningen op onze Indonesische plantages worden zonnepanelen gebruikt. Ook op de rubberplantages in PNG wordt een gedeelte van de elektriciteitsvoorziening voor de arbeiderswoningen geleverd door zonnepanelen. Eens de betrouwbaarheid hiervan is bewezen, zullen meer

Waterturbine
(Cibuni-
Indonesië)

testen uitgevoerd worden om het gebruik van deze uitstekende alternatieve energiebron verder uit te breiden.

Onderschrijven van internationale standaarden

Als Groep hebben wij ons verbonden tot een duurzaam beleid en onze verbintenis bestaat erin om de "Round Table on Sustainable Palm Oil Principles and Criteria" toe te passen in al onze palmoliefabrieken. De eerste plantage die deze standaard onderschrijft is deze van *Hargy Oil*

Tanks bij de fabriek van Navo (PNG)

Palms Ltd in Papoea-Nieuw-Guinea, welke werd gecontroleerd door het "British Standard Institute" (een certificeringsorgaan dat erkend wordt door RSPO).

Hargy Oil Palms Ltd bezit twee fabrieken, die bevoorrad worden door twee oliepalmlantages en de vruchten die geleverd worden door 3.700 kleine planters die een gebied van 14.700 hectaren bewerken, alsook ondersteunende diensten en infrastructuur. Het lag in *SIPEF's* onbetwistbare bedoeling om de kleine planters rond de *Hargy* en *Navo* plantages mee te betrekken in het certificeringproces, en consultants en vertegenwoordigers van de overheid ondersteunden ons om de kleine planters bewust te maken van het belang van deze certificering voor hun toekomst.

Het RSPO certificeringproces vereist de certificering van elke fabriek van een lid waarvan de Groep een meerderheids participatie bezit. Met 6 fabrieken in werking ver-

spreid over 2 landen zal dit een aanzienlijke inspanning vereisen, maar *SIPEF* streeft ernaar om deze inspanning te voltooien voor de Indonesische fabrieken binnen een tijdsbestek van 3 jaar.

Als planter en verwerker zal *SIPEF* regelmatig de activiteiten opvolgen en herzien en actieplannen ontwikkelen en uitvoeren voor zichtbare en voortdurende verbeteringen in haar strategische operaties. Deze actieplannen zijn gebaseerd op een respect van de planter en verwerker voor de impact op sociaal gebied en op de omgeving, daarbij inbegrepen de vermindering van het gebruik van pesticiden, de beperking van de sociale impact en deze op de omgeving, en vermindering van afval, vervuiling en uitstoot.

Al onze Indonesische en Vietnamese theeplantages en -fabrieken verwierven het certificaat ISO9001:2000 voor kwaliteitsbeheerssystemen, wat hun mogelijkheid benadrukt om producten te leveren die tegemoetkomen aan de noden van de klanten. Het doel is om de voldoening van de klant te verhogen door het systeem te verbeteren en hen ervan te verzekeren dat de producten beantwoorden aan de opgelegde normen. Onze fabriek voor granulaatrubber van *PT Agro Muko* werd eveneens gecertificeerd onder deze standaard.

SIPEF onderschrijft de filosofie van het milieumanagementsysteem ISO14001. Onder dit systeem dienen fabrieken en plantages een milieubeleid te voeren dat door professionelen wordt gecertificeerd. Dit criterium, dat reeds in oktober 2005 door onze dochteronderneming *Hargy Oil Palms Ltd* werd verkregen, wordt beschouwd als de internationale standaard voor uitstekend milieubeleid. Sindsdien worden regelmatige auditcontroles uitgevoerd en na een bijkomende audit in september 2008 werd het certificaat ISO14001:2004 EMS hernieuwd voor 3 jaar. Het ligt in onze bedoeling om al onze plantages in Indonesië onder deze standaard ISO14001 te laten certificeren, gelijktijdig met het RSPO certificeringproces.

Onze bananenplantages in Ivoorkust werden in juli 2006 gecertificeerd met EUREPGAP/GLOBALGAP (GAP is een acroniem voor "Good Agricultural Practices"). Het is een gemeenschappelijke standaard voor landbouwbeleid, opgesteld door technische vertegenwoordigers van ver-

*Stage
in Bukit
Maradja
(Indonesië)*

scheidene supermarktketens, tezamen met vertegenwoordigers van producenten, met het doel een reglementering op te stellen voor de producenten. Een derde partij evalueert de betreffende productie-eenheden en jaarlijks worden controles uitgevoerd. GLOBALGAP is momenteel het meest gebruikte criterium voor uitmuntendheid in de landbouwsector.

Sociale verantwoordelijkheid van de onderneming

Tropische landbouw staat gelijk met intensieve manuele arbeid en dit betekent dat de Groep wereldwijd vele duizenden mensen tewerkstelt. Het merendeel van onze arbeiders leeft met hun familie op onze plantages en deze vormen gemeenschappen op zich. De Groep zorgt voor hun welzijn en ontwikkelt deze door te voorzien in woongelegenheden, energie, medische zorgen, scholen, speelpleinen, sportclubs, ontmoetingsruimten en gebedshuizen. Een permanent trainingscentrum werd opgericht op één van de Indonesische plantages voor de opleiding van de kaderleden voor operationele taken, maar ook om hen te sensibiliseren voor de criteria van de RSPO. Aangezien de opleiding van de kinderen essentieel is voor de vooruitgang van de gemeenschap, verstrekt *SIPEF* subsidies aan de basisscholen op de plantages, voorziet een financiële steun voor de voortzetting van latere studies en kent beurzen toe aan de meestbelovende studenten.

*Hulp aan
Banda Aceh
na de tsunami
van 2004
(Indonesië)*

De dorpingen die in soms ver afgelegen gebieden rond de plantages wonen, genieten eveneens van de werkgelegenheid geboden door de plantages, wat voor een verbetering van de welvaart en het sociale en economische welzijn van de regio zorgt. Als langetermijninvesteerders geloven wij sterk in een goede verstandhouding met de gemeenschappen waarmee wij werken en onze sociale verantwoordelijkheid strekt zich uit tot het toekennen van financiële steun aan bouwprojecten en verbeteringen aan de gebedshuizen, scholen en sommige administratieve gebouwen in verafgelegen dorpen.

Vooraf in PNG en in Ivoorkust vormen onze plantages activiteitencentra voor de hele regio en onze ondernemingen zorgen voor het onderhoud van de lokale wegen en bruggen, zodat duizenden omwonende planters de plantages kunnen bereiken. Op onze plantages in Noord-Sumatra vertegenwoordigen de huidige kaderleden en de arbeiders reeds de vierde generatie afstammelingen van de eerste planters en genieten van een veel betere levenskwaliteit dan hun voorouders.

Recente ontwikkelingen en projecten

- De implementatie in 2000 van 34 "Kebun Masyarakat Desa" (KMD) in de regio van Bengkulu werd verdergezet. Percelen van 15 hectaren, beplant met oliepalmen, werden ter beschikking gesteld van de dorpingen in de buurt van de *PT Agro Muko* plantages; 24 KMD zijn reeds in de oogstfase. De financiering van deze projecten gebeurt door een krediet dat verschaft

*Cooperatie
in Agro Muko
(Indonesië)*

wordt door de onderneming en de deelnemers genieten de netto opbrengst van de productie.

- Installatie van "Koperasi" (coöperaties) op de meest afgelegen plantages voor de financiering en de voorziening van goederen en diensten tegen kostprijs voor de arbeiders.
- De steun wordt voortgezet aan de ontheemde overlevenden van Banda Aceh na de tsunami in december 2004, met trainingsprogramma's en materiële steun aan de schoolgebouwen, door middel van een hulpprogramma dat eerder werd opgezet tezamen met zakenpartners.
- In 2008 werden in samenwerking met het "Australian Aids Programmes" 3 projecten afgewerkt voor de bouw van waterdammen en pijpleidingen om drinkwater te leveren aan verafgelegen regio's.
- In de "Airmens Memorial School" in Awasse Village in

*Polykliniek
in Agro Muko
(Indonesië)*

PNG werden 2 klaslokalen voor de lagere school bijgebouwd en werd geholpen bij de omheining van de school.

- Onder het systeem van belastingkredieten in PNG worden projecten bestudeerd om in de Bialla regio een nieuwe lagere school te bouwen in Ibana en een medisch centrum in Ulamona.

Toekomstige uitdagingen

In het streven naar een goed en verantwoordelijk beleid, zal *SIPEF* erover waken dat de projecten onder haar sociale verantwoordelijkheid en in het kader van duurzame landbouw relevant en heilzaam zijn.

In de programma's voor de gemeenschapsontwikkeling, zal *SIPEF* de prioriteiten van de nabijgelegen dorpen blijven erkennen en behandelen, teneinde een constructief klimaat van vertrouwen tussen de verschillende partijen te bewerkstelligen.

Wat de bescherming en het behoud van de omgeving betreft, is de grootste uitdaging om de gevolgen van onze Groepsuitbreidingen op het milieu zoveel mogelijk te beperken, alsook om de natuurlijke rijkdommen en de biodiversiteit van onze bestaande en toekomstige plantages te behouden.

SIPEF streeft ernaar om een positieve erfenis na te laten voor de volgende generaties en dit kan alleen maar bereikt worden door een duurzaam landbouwbeleid.

Geconsolideerde jaarrekening

Geconsolideerde jaarrekening	59
Geconsolideerde balans	60
Geconsolideerde winst- en verliesrekening	62
Geconsolideerd kasstroomoverzicht	63
Geconsolideerd mutatieoverzicht van het eigen vermogen	64
Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening	65
1. Identificatie	65
2. Verklaring van overeenstemming	65
3. Waarderingsregels	66
4. Gebruik van schattingen	71
5. Groepsondernemingen/consolidatiekring	71
6. Herwerking cijfers voorgaande jaren	72
7. Wisselkoersen	73
8. Segmentinformatie	74
9. Immateriële activa	80
10. Biologische activa	80
11. Materiële vaste activa	84
12. Vastgoedbeleggingen	84
13. Financiële activa	85
14. Overige langlopende vorderingen	86
15. Voorraden	86
16. Diverse vlottende activa en diverse kortlopende verplichtingen	87
17. Eigen vermogen deel Groep	87
18. Minderheidsbelangen	89
19. Voorzieningen	89
20. Pensioenverplichtingen	90
21. Netto financiële activa/(verplichtingen)	91
22. Handelsschulden en overige te betalen posten > 1 jaar	93
23. Niet-recurrent resultaat	93
24. Financieel resultaat	94
25. Winstbelastingen	94
26. Aandeel resultaat geassocieerde deelnemingen	96
27. Beëindigde activiteiten	97
28. Aandelenoptieplannen toegestaan door de onderneming	98
29. Financiële instrumenten	98
30. Joint ventures	104
31. Operationele leases	104
32. Financiële leases	105
33. Kasstroomoverzicht – bedrijfscombinaties, verwervingen en afstotingen	105
34. Verbintenissen en buiten balans verplichtingen	106
35. Informatieverschaffing over verbonden partijen	106
36. Winst per aandeel (gewone en verwaterde)	107
37. Gebeurtenissen na balansdatum	108
38. Recente wijzigingen in IFRS	108
39. Recente ontwikkelingen	108
40. Prestaties geleverd door de auditor en gerelateerde vergoedingen	108
Verslag van de commissaris	109
Beknopte jaarrekening van de moedermaatschappij	111

Geconsolideerde balans per 31 december 2008

60

	Toelichting	2008	2007	2006
	KUSD		Aangepast	Aangepast
Vaste activa		285.456	259.272	219.547
Immateriële activa	9	12.609	9.428	7.107
Biologische activa	10	184.956	162.952	139.699
Materiële vaste activa	11	69.662	64.768	56.942
Vastgoedbeleggingen	12	3	2.369	2.419
Financiële activa	13	11.644	17.315	10.057
Investerings in geassocieerde deelnemingen		6.698	15.920	8.737
Andere investeringen		0	754	685
Andere financiële activa		4.946	641	635
Vorderingen > 1 jaar		6.582	2.440	3.323
Overige vorderingen	14	5.780	1.469	2.061
Uitgestelde belastingvorderingen	25	802	971	1.262
Vlottende activa		87.774	83.535	61.331
Vorraden	15	27.753	21.300	17.435
Handelsvorderingen en overige vorderingen		23.032	25.646	21.054
Handelsvorderingen		12.064	21.141	14.624
Overige vorderingen	16	10.968	4.505	6.430
Investerings		4.985	5.270	0
Andere investeringen en beleggingen	21	4.985	5.270	0
Geldmiddelen en kasequivalenten	21	30.920	30.083	21.500
Andere vlottende activa	16	1.084	1.236	1.342
Totaal activa		373.230	342.807	280.878

	Toelichting	2008	2007	2006
	KUSD		Aangepast	Aangepast
Totaal eigen vermogen		265.936	214.552	166.301
Eigen vermogen deel groep	17	247.140	199.420	153.455
Geplaatst kapitaal		45.819	45.819	45.161
Uitgiftepremies		21.502	21.502	20.309
Reserves		193.083	144.861	102.223
Omrekeningsverschillen		-13.264	-12.762	-14.238
Minderheidsbelangen	18	18.796	15.132	12.846
Langlopende verplichtingen		60.934	66.562	45.201
Voorzieningen > 1 jaar		37.974	38.402	31.002
Voorzieningen	19	175	477	248
Uitgestelde belastingverplichtingen	25	37.799	37.925	30.754
Handelsschulden en overige te betalen posten > 1 jaar	22	139	147	132
Financiële verplichtingen > 1 jaar (incl. derivaten)	21	14.512	18.597	4.697
Pensioenverplichtingen	20	8.309	9.416	9.370
Kortlopende verplichtingen		46.360	61.693	69.376
Handelsschulden en overige te betalen posten < 1 jaar		34.964	29.075	12.864
Handelsschulden		13.630	10.160	5.078
Ontvangen voorschotten		88	602	382
Overige te betalen posten	16	11.634	13.704	6.734
Winstbelastingen		9.612	4.609	670
Financiële verplichtingen < 1 jaar		7.953	25.379	52.223
Kortlopend gedeelte van te betalen posten > 1 jaar	21	5.765	9.581	11.097
Financiële verplichtingen	21	1.175	15.455	40.920
Derivaten	29	1.013	343	206
Andere kortlopende verplichtingen	16	3.443	7.239	4.289
Totaal eigen vermogen en verplichtingen		373.230	342.807	280.878

Geconsolideerde winst- en verliesrekening

62

	Toelichting	2008			2007 Aangepast			2006 Aangepast		
		KUSD	Voor IAS41	IAS41	IFRS	Voor IAS41	IAS41	IFRS	Voor IAS41	IAS41
Omzet	8	279.402		279.402	207.292		207.292	162.861		162.861
Kostprijs van verkopen	8, 10	-187.174	2.122	-185.052	-130.495	1.877	-128.618	-122.087	1.800	-120.287
Brutowinst	8	92.228	2.122	94.350	76.797	1.877	78.674	40.774	1.800	42.574
Variatie biologische activa	10		22.812	22.812		24.726	24.726		8.770	8.770
Beplantingskosten (netto)	10		-17.646	-17.646		-14.377	-14.377		-6.870	-6.870
Verkoop-, algemene- en beheerskosten		-20.156		-20.156	-16.704		-16.704	-13.906		-13.906
Overige bedrijfsopbrengsten / (kosten)	23	1.994		1.994	1.563		1.563	3.371		3.371
Bedrijfsresultaat		74.066	7.288	81.354	61.656	12.226	73.882	30.239	3.700	33.939
Financieringsopbrengsten		1.851		1.851	1.847		1.847	873		873
Financieringskosten		-2.506		-2.506	-2.871		-2.871	-2.296		-2.296
Wisselkoersresultaten		1.860		1.860	1.523		1.523	-1.131		-1.131
Financieel resultaat	24	1.205	0	1.205	499	0	499	-2.554	0	-2.554
Winst voor belastingen		75.271	7.288	82.559	62.155	12.226	74.381	27.685	3.700	31.385
Belastinglasten	25, 10	-25.502	2.843	-22.659	-18.938	-3.768	-22.706	-7.359	-1.348	-8.707
Winst na belastingen		49.769	10.131	59.900	43.217	8.458	51.675	20.326	2.352	22.678
Aandeel resultaat geassocieerde deelnemingen	26	328	0	328	1.776	0	1.776	1.515	0	1.515
Verzekeringen		-2.230		-2.230	1.059		1.059	1.456		1.456
SIPEF-CI SA		2.558		2.558	717		717	59		59
Resultaat van voortgezette activiteiten		50.097	10.131	60.228	44.993	8.458	53.451	21.841	2.352	24.193
Resultaat van beëindigde activiteiten	27	3.942	-260	3.682	-866	-593	-1.459	-69		-69
Winst van de periode		54.039	9.871	63.910	44.127	7.865	51.992	21.772	2.352	24.124
Toe te rekenen aan:										
Minderheidsbelangen	18	3.323	1.822	5.145	3.638	1.065	4.703	2.113	245	2.358
Aandeelhouders van de moedermaatschappij		50.716	8.049	58.765	40.489	6.800	47.289	19.659	2.107	21.766
Winst per aandeel	USD									
Van voortgezette en beëindigde activiteiten										
Gewone winst per aandeel	36			6,56			5,34			2,49
Verwaterde winst per aandeel	36			6,56			5,30			2,46
Van voortgezette activiteiten										
Gewone winst per aandeel	36			6,17			5,47			2,49
Verwaterde winst per aandeel	36			6,17			5,43			2,47

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

	Toelichting KUSD	2008	2007 Aangepast	2006 Aangepast
Bedrijfsactiviteiten				
Resultaat voor belastingen		82.559	74.381	31.385
Resultaat beëindigde activiteiten voor belastingen		5.459	-1.498	-50
Gecorrigeerd voor:				
Afschrijvingen	8	8.410	7.467	7.041
Variatie voorzieningen	19	-1.373	236	1.303
Niet gerealiseerde omrekeningsresultaten		0	0	-1.491
Variatie reële waarde biologisch actief	10	-4.846	-9.663	-1.870
Overige niet kas resultaten		730	-2.003	-1.713
Ontvangen - betaalde interesten		655	1.176	1.740
Minderwaarden vorderingen		-1.134	-940	-99
Resultaat realisatie materiële vaste activa		-5.126	691	290
Resultaat realisatie financiële activa		-408	-395	0
Kasstroom uit bedrijfsactiviteiten voor variatie bedrijfskapitaal		84.926	69.452	36.536
Variatie bedrijfskapitaal		-1.761	3.348	-2.142
Kasstroom uit bedrijfsactiviteiten na variatie bedrijfskapitaal		83.165	72.800	34.394
Betaalde belastingen	25, 10	-20.872	-9.019	-6.926
Kasstroom uit bedrijfsactiviteiten na belastingen		62.293	63.781	27.468
Investeringsactiviteiten				
Verwerving immateriële activa	8	-3.297	-2.064	-210
Verwerving biologische activa	8	-17.934	-14.640	-7.134
Verwerving materiële vaste activa	8	-14.903	-14.724	-9.581
Verwerving vastgoedbeleggingen	8	0	-95	-456
Verwerving financiële activa	33	-544	-202	-14.758
Dividenden ontvangen van geassocieerde deelnemingen	13	0	276	215
Verkoopprijs materiële vaste activa		7.984	522	248
Verkoopprijs financiële activa	33	2.210	395	0
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		-26.484	-30.532	-31.676
Vrije kasstroom		35.809	33.249	-4.208
Financieringsverrichtingen				
Kapitaalverhoging	17	163	1.850	1.371
Stijging/(daling) leningen op lange termijn	21	-7.824	12.383	-7.641
Stijging/(daling) kortlopende financiële verplichtingen	21	-14.677	-25.465	27.125
Dividenden van vorig boekjaar betaald in de loop van het boekjaar		-10.542	-4.651	-3.240
Dividenden door dochters betaald aan minderheidsbelangen	18	-1.644	-2.350	-214
Ontvangen - betaalde interesten		-730	-1.176	-1.740
Kasstroom uit financieringsverrichtingen		-35.254	-19.409	15.661
Netto beweging van geldmiddelen en kasequivalenten	21	555	13.840	11.453
Geldmiddelen en kasequivalenten (bij het begin van het jaar)	21	35.353	21.500	
Invloed van de wisselkoers op de geldmiddelen en kasequivalenten	21	-5	13	
Geldmiddelen en kasequivalenten (per einde boekjaar)	21	35.903	35.353	

Geconsolideerd mutatieoverzicht van het eigen vermogen

	Maatschappelijk kapitaal SA SIPEF NV	Uitgifte- premie SA SIPEF NV	Ingehouden winsten	Aandelen- opties	Omrekenings- verschillen	Eigen vermogen deel Groep	Minderheids- belangen	Totaal eigen vermogen
1 januari 2008	45.819	21.502	146.972	520	-12.762	202.051	15.132	217.183
Aanpassing			-2.631			-2.631		-2.631
1 januari 2008 Aangepast	45.819	21.502	144.341	520	-12.762	199.420	15.132	214.552
Resultaat van de periode			58.765			58.765	5.145	63.910
Omrekeningsverschillen					-502	-502		-502
Uitkering dividend vorig boekjaar								
Uitgifte van aandelen								
Andere (zie nota 18)							-1.481	-1.481
31 december 2008	45.819	21.502	192.563	520	-13.264	247.140	18.796	265.936
1 januari 2007	45.161	20.309	103.549	520	-14.238	155.301	12.846	168.147
Aanpassing			-1.846			-1.846		-1.846
1 januari 2007 Aangepast	45.161	20.309	101.703	520	-14.238	153.455	12.846	166.301
Resultaat van de periode			47.289			47.289	4.703	51.992
Omrekeningsverschillen					1.476	1.476		1.476
Uitkering dividend vorig boekjaar								
Uitgifte van aandelen	658	1.193				1.851		1.851
Andere (zie nota 18)							-2.417	-2.417
31 december 2007	45.819	21.502	144.341	520	-12.762	199.420	15.132	214.552

Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening van de Groep SIPEF

1. Identificatie

SA SIPEF NV (of 'de Onderneming') is een naamloze vennootschap naar Belgisch recht en gevestigd te 2000 Antwerpen, Entrepotkaai 5. De geconsolideerde jaarrekening afgesloten op 31 december 2008 omvat SA SIPEF NV en haar dochterondernemingen (hierna vernoemd als 'SIPEF' of 'de Groep'). De vergelijkende cijfers zijn opgenomen voor de boekjaren 2007 en 2006.

De geconsolideerde jaarrekening werd door de bestuurders goedgekeurd voor publicatie op de Raad van Bestuur van 25 februari 2009 en zal door de aandeelhouders goedgekeurd worden op de Algemene Vergadering van 10 juni 2009. De lijst van bestuurders en commissaris, alsook een beschrijving van de voornaamste activiteiten van de Groep, zijn opgenomen in het niet-financiële gedeelte van dit jaarverslag.

2. Verklaring van overeenstemming

De geconsolideerde jaarrekening werd opgesteld in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards ('IFRS') zoals aanvaard binnen de Europese Unie.

De Groep heeft niet geopteerd voor vervroegde toepassing van de volgende nieuwe standaarden en interpretaties die gepubliceerd waren op de datum van goedkeuring van deze jaarrekening maar nog niet van kracht waren op de balansdatum:

- IAS 1 "Presentatie van de jaarrekening" (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2009). Deze standaard vervangt IAS 1 Presentatie van de jaarrekening (herzien in 2003) en aangepast in 2005;
- Aanpassing van IAS 27 "De geconsolideerde jaarrekening en de enkelvoudige jaarrekening" (aanpassingen toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 juli 2009). Deze standaard is een aanpassing van IAS 27 "De geconsolideerde jaarrekening en de enkelvoudige jaarrekening" (herzien in 2003);
- Aanpassing van IFRS 2 "Voorwaarden voor onvoorwaardelijke toezegging en annulering" (aanpassingen toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2009);
- Aanpassing van IAS 32 "Financiële Instrumenten: Presentatie" en IAS 1 "Presentatie van de jaarrekeningen – financiële instrumenten met een terugneemverplichting ("puttable financial instruments") en verplichtingen welke ontstaan bij een liquidatie" (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2009);
- Aanpassing van IAS 39 "Financiële Instrumenten: Opname en waardering – Instrumenten die in aanmerking komen voor afdekking" (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 juli 2009);
- IFRS 3 "Bedrijfscombinaties" (toepasbaar voor bedrijfscombinaties met overnamedatum op of na het begin van het eerste boekjaar vanaf 1 juli 2009). Deze standaard vervangt IFRS 3 "Bedrijfscombinaties" zoals uitgegeven in 2004;
- IFRS 8 "Operationele segmenten" (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2009);
- Aanpassing aan IAS 23 "Financieringskosten" (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2009);
- Verbeteringen aan IFRS (2008) (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2009);
- Aanpassing aan IFRS 1 "Eerste toepassing van IFRS" en IAS 27 "De geconsolideerde jaarrekening en de enkelvoudige jaarrekening" (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2009);
- IFRS 1 "Eerste toepassing van IFRS" (herzien in 2008) (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2009);
- Aanpassing aan IFRS 7 "Financiële instrumenten: Informatieverschaffing – Verbeteringen aan de informatieverschaffing" (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2009);
- IFRIC 13 "Klantgetrouwheidsprogramma's" (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 juli 2008);
- IFRIC 15 "Overeenkomsten voor de constructie van vastgoed" (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 januari 2009);
- IFRIC 16 "Afdkking van investeringen in buitenlandse activiteiten" (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 oktober 2008);
- IFRIC 17 "Uitkering van activa niet zijnde geldmiddelen aan eigenaars" (toepasbaar voor boekjaren vanaf 1 juli 2009);
- IFRIC 18 "Transfers van activa van klanten" (toepasbaar voor transfers vanaf 1 juli 2009);
- Aanpassing aan IFRIC 9 "Herbeoordeling van in contracten besloten derivaten" en IAS 39 "Financiële instrumenten: Opname en waardering" (toepasbaar voor boekjaren afgesloten op of na 30 juni 2009).

Op dit ogenblik verwacht de Groep niet dat de eerste toepassing van deze standaarden en interpretaties een materieel effect zal hebben. De presentatie van de jaarrekening zou echter kunnen beïnvloed worden door de toepassing van IAS 1 "Presentatie van de jaarrekening", IFRS 7 "Financiële instrumenten: Informatieverschaffing – Verbeteringen aan de informatieverschaffing", IFRS 8 "Operationele Segmenten" en ook de aanpassing van IAS 27 "De geconsolideerde jaarrekening en de enkelvoudige jaarrekening" en de eerste toepassing van IFRS 3 "Bedrijfscombinaties" zou een impact kunnen hebben op de eerste consolidatie van toekomstige acquisities.

3. Waarderingsregels

Basis voor de opstelling van de jaarrekening

De geconsolideerde jaarrekening wordt vanaf 2007 voorgesteld in US dollar (tot en met 2006 was dit euro), afgerond naar het dichtsbijzijnde duizendtal (KUSD). Deze wijziging is een gevolg van de gewijzigde politiek inzake liquiditeits- en schuldbeheer vanaf eind 2006 waardoor de functionele valuta van de meerderheid van de dochterondernemingen is gewijzigd van lokale munt naar US dollar. De vergelijkende cijfers voor 2006 werden omgerekend van euro naar US dollar aan volgende koersen:

1 USD = EUR	2006
Balans (slotkoers)	0,7593
Winst-en verliesrekening (gemiddelde koers)	0,7918

De jaarrekening is opgesteld volgens het principe van de historische kostprijs, met uitzondering van de voor verkoop beschikbare investeringen, afgeleide financiële instrumenten en biologische activa die worden gewaardeerd tegen reële waarde.

De waarderingsregels werden op uniforme wijze in heel de Groep toegepast en zijn vergelijkbaar met deze gehanteerd over het vorige boekjaar.

Consolidatieprincipes

Dochterondernemingen

Dochterondernemingen zijn deze waarover de Onderneming zeggenschap uitoefent. Onder zeggenschap wordt verstaan dat de Onderneming, rechtstreeks of onrechtstreeks, het financiële en operationele beleid van een onderneming kan bepalen teneinde voordelen uit haar activiteiten te verwerven. De jaarrekeningen van de dochterondernemingen worden in de consolidatiekring opgenomen vanaf de datum van verwerving tot het einde van de zeggenschap (of een nabije datum).

Geassocieerde deelnemingen

In geassocieerde deelnemingen oefent de Groep een invloed van betekenis uit op het financiële en operationele beleid maar geen zeggenschap. De geconsolideerde jaarrekening omvat het aandeel van de Groep in de winst of het verlies van de deelneming vanaf de dag dat deze invloed van betekenis een aanvang neemt tot de dag dat er effectief een einde aan komt (of een nabije datum). Wanneer het aandeel van de Groep in de verliezen, de boekwaarde van de investeringen in geassocieerde deelnemingen overstijgt, wordt de boekwaarde herleid tot nul en worden de toekomstige verliezen niet langer opgenomen, behalve in de mate waarin de Groep verplichtingen heeft aangegaan met betrekking tot betreffende ondernemingen.

Joint ventures

Joint ventures zijn die ondernemingen over wiens activiteiten de Groep gezamenlijke zeggenschap uitoefent, vastgelegd in een contractuele overeenkomst. In de geconsolideerde jaarrekening wordt het proportionele groepsaandeel in alle activa, verplichtingen, opbrengsten en kosten van de onderneming opgenomen, en dit vanaf de datum waarop de gezamenlijke zeggenschap aanvangt (of een nabije datum) tot de datum waarop de gezamenlijke zeggenschap ophoudt.

Geëlimineerde transacties bij de consolidatie

Alle intragroepsaldi en -transacties, met inbegrip van niet gerealiseerde winsten op intragroeptransacties, worden geëlimineerd. Niet gerealiseerde winsten uit transacties met geassocieerde deelnemingen worden geëlimineerd ten belope van het belang van de Groep in de onderneming tegenover de deelneming in deze ondernemingen.

Voor niet gerealiseerde verliezen gelden dezelfde eliminatieregels als voor de niet gerealiseerde winsten, met dit verschil dat ze enkel worden geëlimineerd voor zover er geen indicatie van bijzondere waardevermindering bestaat.

Vreemde valuta

Transacties in vreemde valuta

In de individuele ondernemingen van de Groep worden de transacties in vreemde valuta omgerekend tegen de wisselkoers van de transactiedatum. Monetaire activa en verplichtingen uitgedrukt in vreemde valuta worden gewaardeerd tegen de slotkoers. Valutakoersverschillen die ontstaan bij de omrekening worden in de winst- en verliesrekening opgenomen als een financieel resultaat. Niet-monetaire activa en verplichtingen uitgedrukt in vreemde valuta worden omgerekend tegen de wisselkoers van de transactiedatum.

Jaarrekeningen van buitenlandse activiteiten

Functionele waarderingsmunt: de posten in de jaarrekening van elke entiteit van de Groep worden gewaardeerd in de munt die het best aansluit bij de economische realiteit en de gebeurtenissen en omstandigheden waarbinnen deze entiteit werkt (functionele waarderingsmunt). De geconsolideerde jaarrekening wordt vanaf 2007 opgesteld in USD, de functionele valuta van het merendeel van de Groepsmaatschappijen.

Voor de consolidatie van de Groep en al haar dochterondernemingen worden de jaarrekeningen van de individuele ondernemingen als volgt omgerekend:

- Activa en verplichtingen tegen de koers op het einde van het jaar;
- Winst- en verliesrekening tegen de gemiddelde wisselkoers van de periode;
- Het eigen vermogen tegen de historische wisselkoers.

Wisselkoersverschillen die ontstaan bij de omrekening van de netto-investering in buitenlandse dochterondernemingen, joint ventures en geassocieerde ondernemingen tegen de wisselkoers op het einde van het jaar, worden geboekt als deel van het eigen vermogen onder "Omrekeningsverschillen". Bij de verkoop van een buitenlandse onderneming worden de omrekeningsverschillen erkend in de winst- en verliesrekening als deel van de winst of het verlies van de verkoop.

Goodwill en waarderingsverschillen aan de reële waarde in het kader van de overnames van buitenlandse entiteiten, worden beschouwd als lokale valuta activa en verplichtingen van de betreffende buitenlandse entiteit en worden omgerekend tegen de slotkoers.

Biologische activa

Onder IFRS worden landbouwactiviteiten opgenomen aan reële waarde (IAS41).

SIPEF neemt de biologische activa vanaf 2006 op aan de waarde zoals blijkt uit interne waarderingsmodellen (voorheen op basis van externe modellen). Deze waarderingsverschillen zijn voornamelijk gebaseerd op een discounted cash flow methode (DCF).

De voornaamste variabelen in deze modellen betreffen:

Variabele	Commentaar
Munt waardering	USD
Productievolumes	Geschat op basis van historische data m.b.t. het rendement/ha van de desbetreffende of gelijkaardige arealen.
Verkoopprijs	Geschat op basis van het 20-jaar historische gemiddelde van de wereldmarktprijs: Palmolie : 481 USD/ton CIF Rotterdam Rubber: 1.190 USD/ton FOB Singapore
Kostprijs	Geschat op basis van een actuele kostprijs ('adjusted current year cost price')
Beplantingskosten	Geschatte kosten om de onvolgroeide arealen verder te ontwikkelen worden in mindering gebracht.
Vervangingsinvesteringen	Geschatte kosten voor de noodzakelijke toekomstige vervangingsinvesteringen (auto's, huizen, infrastructuur...) worden eveneens in mindering gebracht.
Actualiseringsvoet	De toekomstige kasstromen worden, naargelang de locatie van de onderliggende activa, geactualiseerd aan volgende actualisatievoeten: Oliepalm: 16% Rubber: 16%-17% Thee: 17%

SIPEF neemt een biologisch actief of agrarisch product uitsluitend op in de balans indien ze de zeggenschap heeft over het actief als gevolg van gebeurtenissen in het verleden, het waarschijnlijk is dat er in de toekomst economische voordelen naar SIPEF zullen vloeien en de reële waarde of de kostprijs van het actief op een betrouwbare manier kan worden bepaald.

Een winst of verlies uit een wijziging in reële waarde min de geschatte kosten van het verkooppunt van een biologisch actief wordt opgenomen in de nettowinst of het nettoverlies over de periode waarin de winst of het verlies is ontstaan.

Goodwill

Goodwill is het bedrag waarmee de kostprijs van de bedrijfscombinatie het belang van de Groep in de reële waarde van de overgenomen identificeerbare activa, verplichtingen en voorwaardelijke verplichtingen overschrijdt. Goodwill wordt niet afgeschreven maar ten minste jaarlijks onderworpen aan een test voor bijzondere waardeverminderingen. Hiervoor wordt de goodwill toegewezen aan de operationele entiteiten wat het laagste niveau is waarop de goodwill wordt gevolgd voor interne managementdoeleinden. Een bijzonder waardeverminderingverlies wordt onmiddellijk als een last opgenomen in de winst- en verliesrekening en wordt nooit teruggenomen. Negatieve goodwill is het excedent van de reële waarde van het aandeel van de Groep in de verworven identificeerbare nettoactiva op het ogenblik van de overname tegenover de betaalde overnameprijs. Negatieve goodwill wordt onmiddellijk in de winst- en verliesrekening opgenomen.

Immateriële activa

Immateriële activa omvatten 'klantenbinding' die werd verworven als gevolg van een bedrijfscombinatie alsook computersoftware, licenties en concessies. Immateriële activa worden geactiveerd en lineair afgeschreven over hun vermoedelijke gebruiksduur.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa, alsook vastgoedbeleggingen, worden opgenomen tegen hun kostprijs min de geaccumuleerde afschrijvingen en de geaccumuleerde bijzondere waardeverminderingverliezen. Financieringskosten worden geactiveerd als deel van de kostprijs van het in aanmerking komend actief. Uitgaven voor de herstellingen van materiële vaste activa worden onmiddellijk in de winst- en verliesrekening opgenomen.

Vaste activa aangehouden voor verkoop worden in voorkomend geval gewaardeerd aan het laagste van de boekwaarde en de reële waarde min verkoopkosten. Afschrijvingen worden als volgt berekend op een lineaire basis over de verwachte gebruiksduur van het betreffende actief:

Gebouwen	5 tot 30 jaar
Infrastructuur	5 tot 25 jaar
Installaties en machines	5 tot 30 jaar
Rollend materieel	3 tot 20 jaar
Bureaumaterieel en meubilair	5 tot 10 jaar
Overige vaste activa	2 tot 20 jaar

Terreinen worden niet afgeschreven.

Financiële vaste activa bestemd voor verkoop

Financiële vaste activa beschikbaar voor verkoop worden opgenomen tegen kostprijs.

Deze activa worden jaarlijks onderworpen aan een test voor bijzondere waardeverminderingen. Indien er een duurzame minderwaarde wordt vastgesteld, wordt deze als een last opgenomen in de winst- en verliesrekening.

Bijzondere waardeverminderingen van activa

Materiële vaste activa en andere vaste activa worden onderworpen aan een test voor bijzondere waardevermindering als bepaalde elementen of belangrijke veranderingen een indicatie geven dat de boekwaarde groter is dan de realiseerbare waarde. Er dient een bijzonder waardeverminderingsverlies te worden opgenomen gelijk aan het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde, wat het hoogste is van de reële waarde min de verkoopskosten en de bedrijfswaarde van het actief. Voor de identificatie van bijzondere waardeverminderingen worden de activa samengevoegd in de kleinste identificeerbare groep die een instroom van kasmiddelen genereert. Wanneer later een bijzondere waardevermindering niet langer bestaat door een toename van de reële waarde of de gebruikswaarde wordt deze teruggenomen.

Financiële instrumenten

De Groep maakt gebruik van financiële instrumenten voor het beheer van het wisselkoers- en renterisico dat voortvloeit uit de operationele, financiële en investeringsactiviteiten. De Groep heeft geen derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden, noch geeft zij er uit. De Groep past geen specifieke afdekkingstransacties toe onder IAS 39 – "*Financiële instrumenten: Opname en waardering*". Derivaten worden tegen reële waarde opgenomen. Winsten of verliezen afkomstig van wijzigingen in de reële waarde, worden onmiddellijk in het resultaat van de periode opgenomen.

Voorraden

De voorraad wordt gewaardeerd tegen de laagste waarde van de kostprijs of de opbrengstwaarde.

Met betrekking tot de voorraad afgewerkte producten waarin biologische activa worden verwerkt, wordt de reële waarde van deze biologische activa verhoogd met de productiekost.

Voorraden worden individueel afgeschreven als de verwachte opbrengstwaarde afneemt tot onder de boekwaarde van de voorraad. De opbrengstwaarde is de geschatte verkoopprijs min de geschatte kosten die nodig zijn om de verkoop te realiseren. Indien de omstandigheden die voorheen aanleiding gaven tot een afschrijving niet meer bestaan, wordt de waardevermindering teruggenomen.

Vorderingen en verplichtingen

Vorderingen en verplichtingen worden opgenomen aan hun nominale waarde min een voorziening voor dubieuze debiteuren. Vorderingen en verplichtingen in een valuta verschillend van de valuta van de dochteronderneming, worden omgerekend tegen de geldende wisselkoers van de Groep op balansdatum.

Geldmiddelen en kasequivalenten

Geldmiddelen en kasequivalenten omvatten geldmiddelen en deposito's met een oorspronkelijke looptijd van 3 maanden of minder. Negatieve saldi worden opgenomen als verplichting.

Eigen vermogen

Dividenden van de moedermaatschappij in verband met de gewone uitstaande aandelen worden pas opgenomen in de periode waarin ze formeel worden toegekend.

Kosten gemaakt voor het uitgeven van eigenvermogensinstrumenten worden opgenomen als een vermindering van het eigen vermogen.

Minderheidsbelangen

Minderheidsbelangen omvatten het deel, toebehorend aan de minderheidsaandeelhouders, van de reële waarde van identificeerbare activa en verplichtingen die opgenomen worden bij de overname van een dochteronderneming, samen met het overeenkomstig deel van de gerealiseerde winsten en verliezen voor de daaropvolgende periodes.

In de winst- en verliesrekening wordt het minderheidsaandeel in het verlies of de winst van de Groep apart getoond van het geconsolideerd resultaat van de Groep.

Voorzieningen

Voorzieningen worden opgenomen wanneer de Groep een bestaande in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting heeft ten gevolge van een gebeurtenis in het verleden, het waarschijnlijk is dat er een uitstroom van middelen vereist zal zijn om de verplichting af te wikkelen en het bedrag van de verplichting op betrouwbare wijze kan worden geschat.

Pensioenen en andere voordelen na uitdiensttreding

Groepsentiteiten hebben verschillende pensioenplannen in overeenstemming met de lokale voorwaarden en toepassingen van die landen. In het algemeen werden de toegezegd-pensioenregelingen nog niet gefinancierd, doch volledig voorzien volgens de 'Projected Unit Credit'-methode. Deze voorzieningen vertegenwoordigen de actuele waarde van de toekomstige uitkeringsverplichtingen.

De actuariële winsten en verliezen worden volledig en onmiddellijk in de pensioenkost van het jaar erkend.

De Groep betaalt eveneens vaste bijdragen aan openbare of privé-verzekeringsplannen. De betalingen worden ten laste genomen op het moment dat ze verschuldigd zijn, en als dusdanig opgenomen in de bedrijfskosten.

Rentedragende verplichtingen

Voor leningen worden de initieel ontvangen bedragen opgenomen, verminderd met de transactiekosten. Het verschil tussen de aanschaffingsprijs en de terugbetalingswaarde wordt pro rata temporis in de winst- en verliesrekening opgenomen.

Omzet

Omzet wordt gewaardeerd tegen de reële waarde van de verkregen vergoeding voor de verkoop van goederen en diensten, netto van belastingen over de toegevoegde waarde en kortingen en na eliminatie van verkopen binnen de Groep. Opbrengsten uit de verkoop van goederen worden opgenomen als de wezenlijke risico's en voordelen van eigendom van de goederen overgedragen werden aan de koper. Opbrengsten voor het verrichten van diensten worden opgenomen naar rato van het stadium van voltooiing van een transactie, als een percentage van de totaal te verrichten prestaties. Renteopbrengsten worden opgenomen op basis van de effectieve-rentemethode. Dividenden worden opgenomen op het moment dat het recht om de betaling te ontvangen verkregen wordt.

Kostprijs van verkopen

Aankopen worden netto opgenomen, na financiële en handelskorting. Kostprijs van verkopen omvat alle lasten verbonden met oogsten, transformatie en transport.

Verkoop-, algemene en beheerskosten

Verkoop-, algemene en beheerskosten omvatten lasten van de verkoop- en financiële afdeling en algemene beheerskosten.

Op aandelen gebaseerde betalingen

Het Black & Scholes waarderingsmodel wordt gebruikt om de reële waarde van plannen van werknemers met op aandelen gebaseerde betalingen te berekenen. In overeenstemming met IFRS 2 - "*Op aandelen gebaseerde betalingen*" wordt de betreffende last opgenomen in de winst- en verliesrekening gedurende de verwervingsperiode van de aandelen. Deze last wordt aangepast om de verwachte en feitelijke niveau's van verwerving te weerspiegelen.

Indien warrants worden uitgeoefend, worden nieuwe aandelen uitgegeven en stijgt het eigen vermogen met het bedrag dat wordt ontvangen: het maatschappelijk kapitaal wordt verhoogd met de fractiewaarde per aandeel en het verschil wordt opgenomen als uitgiftepremie.

Winstbelastingen

De winstbelastingen omvatten de over de verslagperiode verschuldigde en verrekenbare belastingen en de uitgestelde belastingen. Beide belastingen worden in de winst- en verliesrekening opgenomen behalve in die gevallen waar het bestanddelen betreft die deel uitmaken van het eigen vermogen. In dit laatste geval verloopt de opname via het eigen vermogen.

Onder de over de verslagperiode verschuldigde en verrekenbare belastingen verstaat men deze die drukken op de fiscale winst van het boekjaar, berekend tegen de belastingtarieven die van kracht zijn op balansdatum, evenals de aanpassingen aan de belastingen die verschuldigd zijn over de vorige boekjaren.

Uitgestelde belastingverplichtingen en -vorderingen worden opgenomen voor tijdelijke verschillen tussen de boekwaarde in de balans en de fiscale boekwaarde van activa en verplichtingen en worden later aangepast om wijzigingen in de verwachte belastingtarieven waartegen deze tijdelijke verschillen zullen omdraaien weer te geven. Uitgestelde belastingvorderingen worden enkel opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening als het waarschijnlijk is dat de realisatie of afwikkeling ervan mogelijk is in de toekomst.

4. Gebruik van schattingen

IFRS vereist dat de Groep bij de opstelling van de geconsolideerde jaarrekening schattingen gebruikt en hypothesen vooropstelt die de bedragen van activa en verplichtingen alsook de winst- en verliesrekening op balansdatum kunnen beïnvloeden. Werkelijke resultaten kunnen verschillen van deze schattingen.

De voornaamste domeinen waarin schattingen worden aangewend zijn:

- Pensioenverplichtingen
- Uitgestelde belastingen (actief)
- Voorzieningen in geval van geschillen
- Bepaling "reële waarde" biologische activa
- Bijzondere waardeverminderingen op activa

5. Groepsondernemingen/consolidatiekring

De moedermaatschappij van de Groep, SA SIPEF NV, Antwerpen/België is de moedermaatschappij van de volgende ondernemingen:

Geconsolideerde ondernemingen (integrale consolidatie)	Locatie	Controle %	Belangen %
PT Tolan Tiga	Medan / Indonesië	95,00	95,00
PT Eastern Sumatra	Medan / Indonesië	95,00	90,25
PT Kerasaan	Medan / Indonesië	57,00	57,00
PT Bandar Sumatra	Medan / Indonesië	95,00	95,00
PT Timbang Deli	Medan / Indonesië	95,00	95,00
PT Melania	Jakarta / Indonesië	95,00	73,53
PT Umbul Mas Wisesa	Medan / Indonesië	95,00	73,53
PT Citra Sawit Mandiri	Medan / Indonesië	95,00	73,53
PT Toton Usaha Mandiri	Medan / Indonesië	100,00	77,40
Hargy Oil Palms Ltd	Bialla / Papoea-N-G	100,00	100,00
Galley Reach Holdings Ltd	Port Moresby / Papoea-N-G	100,00	100,00
Sipef Pacific Timbers Pty Ltd	Port Moresby / Papoea-N-G	100,00	100,00
Phu Ben Tea Cy	Hanoi / Vietnam		(verkocht in 2008)
Plantations J. Eglin SA	Azaquié / Ivoorkust	100,00	100,00
Société Bananière de Motobé SA	Grand Bassam / Ivoorkust	100,00	100,00
Sipef Guinée SA	Conackry / Guinée	100,00	100,00
Bonal SA	Rio Branco / Brazilië	69,82	69,82
Senor Ltd	Açailandia / Brazilië	97,29	97,29
Sipeflor SA	Veracruz / Mexico		(verkocht in 2008)
Franklin Falls Timber Cy, Inc	Delaware / VSA		(vereffend in 2008)
Jabelmalux SA	Luxembourg / G.H. Luxemburg	77,40	77,40
Joint ventures (proportionele consolidatie)			
PT Agro Muko	Jakarta / Indonesië	40,48	38,45

Geassocieerde ondernemingen (vermogensmutatie)	Locatie	Controle %	Belangen %
B.D.M. NV	Antwerpen / België	50,00	50,00
Bruns ten Brink BV	Wormer / Nederland	50,00	50,00
Asco NV	Antwerpen / België	50,00	50,00
Asco Life NV	Antwerpen / België	20,00	20,00
Niet geconsolideerde ondernemingen			
SIPEF-CI SA	San Pedro / Ivoorkust	32,01	32,01
Agridus NV (in vereffening)	Antwerpen / België	86,83	86,83
Horikiki Development Cy Ltd	Honiara / Solomon Islands	90,80	90,80
C.K.E. Scarl	Bandundu / Kongo		(vereffend in 2008)
Sograkin SA	Kinshasa / Kongo	50,00	50,00

Begin 2008 werd PT Eastern Sumatra verkocht aan PT Tolan Tiga, waardoor het belangenpercentage daalde van 95% tot 90,25%.

In januari 2008 verwierf Jabelmalux SA een 100% participatie in PT Toton Usaha Mandiri. Deze dochter zal samen met PT Umbul Mas Wisesa, bijdragen tot de groei van de oliepalmaactiviteiten op Sumatra, Indonesië.

Eind 2008 werden de theeactiviteiten in Vietnam verkocht, aangezien de locatie en de structuur van Phu Ben Tea Cy niet het verwachte rendement genereerde.

In december 2008 heeft SA Sipef NV zijn bananenactiviteiten uitgebreid met de verwerving van Société Bananière de Motobé SA (SBM) in Ivoorkust.

Eind 2008 werd een bijkomende participatie van 16% verworven in Sipef Guinée SA. Hierdoor werd de volledige zeggenschap verworven.

In september 2008 werd het kleinere ananasbloemenproject in Mexico (Sipeflor) verkocht aan een lokale investeerder.

Nadat in het begin van 2008 de verkoop van het Cherry Ridge kantoorgebouw werd afgesloten, werd in december 2008 de maatschappij Franklin Falls Timber Cy ontbonden.

Tengevolge van een wijziging in de aandeelhoudersstructuur en het management van Sipef-CI SA in juni 2008, en aangezien er niet langer betrouwbare financiële informatie voorhanden was, werd er besloten dat vanaf het tweede semester de equivalentiemethode niet langer van toepassing was.

De Groep heeft, ondanks het bezit van de meerderheid van de stemrechten, geen zeggenschap in de niet geconsolideerde ondernemingen wegens in vereffening (Agridus NV) of gevestigd in ontoegankelijke regio's (Horikiki en Sograkin).

6. Herwerking cijfers voorgaande jaren

IAS 8: Schattingswijzigingen en fouten

Tijdens de eerste helft van 2008 werd door de Groep een fout ontdekt in BTW-aangiftes van vorige jaren van Hargy Oil Palms in Papoea-Nieuw-Guinea (2003-2007). SIPEF besliste om een vrijwillige BTW-aangifte in te dienen en de balans en resultatenrekening van vorige jaren aan te passen in overeenstemming met IAS 8.

	KUSD	BTW	Belastinglast	Totaal
2003		-534	152	-382
2004		-765	217	-548
2005		-812	230	-582
2006		-466	132	-334
2007		-1.096	311	-785
Totaal		-3.673	1.042	-2.631

IFRS 5: Beëindigde bedrijfsactiviteiten

In 2008 werd Phu Ben Tea Cy verkocht en Franklin Falls Timber Cy, Inc ontbonden.

Voorgaande herwerkingen hebben volgende impact:

Balans	2007 - KUSD		
	Gerapporteerd	Aanpassing IAS 8	Aangepast
Overige vorderingen	7.563	-3.058	4.505
Eigen vermogen deel Groep	202.051	-2.631	199.420
Uitgestelde belastingverplichtingen	38.967	-1.042	37.925
Overige schulden	13.089	615	13.704

Winst- en verliesrekening

	2007 - KUSD			
	Gerapporteerd	Aanpassing IAS 8	Aanpassing IFRS 5	Aangepast
Omzet	209.489		-2.197	207.292
Kostprijs van verkopen	-129.912	-1.096	2.390	-128.618
Brutowinst	79.577	-1.096	193	78.674
Biologische activa	9.663		686	10.349
Bedrijfsopbrengsten/(kosten)	-15.461		320	-15.141
Financieel resultaat	200		299	499
Belastinglasten	-22.979	311	-38	-22.706
Beëindigde activiteiten			-1.459	-1.459
Winst van de periode	52.777	-785	0	51.992
Toe te rekenen aan:				
Minderheidsbelangen	4.703	0	0	4.703
Aandeelhouders van de moedermaatschappij	48.074	-785	0	47.289

7. Wisselkoersen

Naar aanleiding van een gewijzigde politiek inzake liquiditeits- en schuldbeheer is vanaf eind 2006 de functionele valuta in de meerderheid van de dochterondernemingen vanaf 1 januari 2007 gewijzigd naar US dollar.

De volgende filialen hebben echter een andere functionele valuta:

Plantations J. Eglin SA	EUR
SBM SA	EUR
Sipef Guinée SA	EUR
SIPEF-CI SA	CFA
B.D.M. NV	EUR
Bruns ten Brink BV	EUR
Asco NV	EUR
Asco Life NV	EUR

De hieronder vermelde koersen werden gebruikt om de balansen en resultaten van deze entiteiten om te rekenen naar de US dollar (de munt waarin de Groep haar jaarverslag opstelt).

	Slotkoers		Gemiddelde koers	
	2008	2007	2008	2007
EUR	0,7185	0,6793	0,6780	0,7250
CFA	471,37	445,62	447,00	476,36

8. Segmentinformatie

De rapportering per segment gebeurt volgens twee segmentatiebasisissen. De primaire segmentatiebasis is onderverdeeld in productsegmenten – palmproducten, rubber, thee, tropische vruchten & planten en verzekeringen – die een weergave zijn van de managementstructuur van de Groep.

De secundaire segmentatiebasis geeft de geografische locatie weer waarin de Groep actief is. De bruto winst per geografische locatie geeft de omzet minus de kostprijs van verkopen weer per oorsprong van de verkochte goederen.

Het resultaat van een segment omvat de opbrengsten en kosten die rechtstreeks door een segment worden gegenereerd, inclusief het relevante deel van de opbrengsten en kosten dat redelijkerwijs aan het segment kan worden toegerekend.

De resultaten van ondernemingen opgenomen volgens de 'equity'-methode werden onmiddellijk opgesplitst naar hun oorsprong (verzekeringen/Europa en palmproducten/Ivoorkust) in de winst- en verliesrekening.

Brutowinst per product

2008	KUSD	Omzet	Kostprijs van verkopen	Brutowinst voor IAS41	IAS41	Brutowinst IFRS	% van totaal
Palm		197.426	-124.471	72.955	1.576	74.531	78,99
Rubber		31.342	-18.054	13.288	388	13.676	14,49
Thee		13.503	-11.295	2.208	25	2.233	2,37
Tropische vruchten en planten		34.082	-31.938	2.144	45	2.189	2,32
Corporate		1.838	0	1.838	0	1.838	1,95
Andere		1.211	-1.416	-205	88	-117	-0,12
Totaal		279.402	-187.174	92.228	2.122	94.350	100,00

2007 Aangepast	KUSD	Omzet	Kostprijs van verkopen	Brutowinst voor IAS41	IAS41	Brutowinst IFRS	% van totaal
Palm		138.292	-75.841	62.451	1.421	63.872	81,19
Rubber		26.190	-14.936	11.254	366	11.620	14,77
Thee		10.046	-9.525	521	24	545	0,69
Tropische vruchten en planten		30.567	-29.473	1.094	-13	1.081	1,37
Corporate		1.710	0	1.710	0	1.710	2,17
Andere		487	-720	-233	79	-154	-0,20
Totaal		207.292	-130.495	76.797	1.877	78.674	100,00

Het segment "tropische vruchten en planten" omvat na de stopzetting van de tropische vruchtenactiviteit in september 2008 nog uitsluitend bananen en planten.

Het segment "corporate" omvat de ontvangen management fees van niet-groeps ondernemingen.

Onder IFRS (IAS41) wordt er niet afgeschreven op biologische activa.

Brutowinst per geografische locatie

2008	KUSD	Omzet	Kostprijs van verkopen	Andere inkomsten	Brutowinst voor IAS41	IAS41	Brutowinst IFRS	% van totaal
Indonesië		129.095	-74.217	1.046	55.924	855	56.779	60,18
Papoea-Nieuw-Guinea		99.221	-66.605	0	32.616	1.071	33.687	35,70
Vietnam		6.023	-5.732	0	291	0	291	0,31
Ivoorkust		35.956	-33.934	0	2.022	45	2.067	2,19
Europa		0	7	1.080	1.087	0	1.087	1,15
Andere		6.981	-6.693	0	288	151	439	0,47
Totaal		277.276	-187.174	2.126	92.228	2.122	94.350	100,00

2007 Aangepast	KUSD	Omzet	Kostprijs van verkopen	Andere inkomsten	Brutowinst voor IAS41	IAS41	Brutowinst IFRS	% van totaal
Indonesië		107.594	-55.513	907	52.988	761	53.749	68,32
Papoea-Nieuw-Guinea		62.435	-40.760	0	21.675	990	22.665	28,81
Vietnam		4.142	-3.929	0	213	0	213	0,27
Ivoorkust		24.090	-23.471	0	619	-13	606	0,77
Europa		0	-5	1.027	1.022	0	1.022	1,30
Andere		7.097	-6.817	0	280	139	419	0,53
Totaal		205.358	-130.495	1.934	76.797	1.877	78.674	100,00

Omzet uitgesplitst naar locatie van de klant

	KUSD	2008	2007 Aangepast
Singapore		79.782	49.513
Indonesië		37.190	39.410
Verenigd Koninkrijk		30.659	33.924
Duitsland		32.925	24.557
Nederland		40.662	16.804
Verenigde Staten		7.544	8.768
België		12.485	8.751
Pakistan		6.387	7.221
Frankrijk		17.788	4.875
Indië		5.086	3.793
Spanje		2.410	3.344
Ivoorkust		2.261	2.891
Andere		4.223	3.441
Totaal		279.402	207.292

In de toelichting met betrekking tot de biologische activa wordt de reële waarde per product en de variatie per product verder uitgewerkt. De activa en verplichtingen van een segment omvatten de activa en verplichtingen die direct toe te rekenen zijn aan een segment, inclusief de activa en verplichtingen die redelijkerwijs aan het segment kunnen worden toegerekend. Gezien het toe te wijzen deel van de verplichtingen te verwaarlozen is, werden de verplichtingen niet toegewezen (de verplichtingen betreffen voornamelijk de moeder-vennootschap). De rubriek "niet toegewezen" bevat hoofdzakelijk de geldbeleggingen en geldmiddelen aangehouden door SA SIPEF NV van 27.910 KUSD.

Gesegmenteerde informatie - product

2008 - KUSD

	Palm	Rubber	Thee	TV&P	Verzekering	Niet toegewezen	Totaal
Immateriële activa						12.609	12.609
Biologische activa	167.723	12.450	1.803	1.743		1.237	184.956
Materiële vaste activa	56.522	4.991	3.368	3.621		1.160	69.662
Vastgoedbeleggingen						3	3
Investerings in geassocieerde deelnemingen					6.698		6.698
Overige vorderingen	146		5.015			619	5.780
Vorraden	12.899	2.037	1.169	531		11.117	27.753
Handelsvorderingen	4.861	1.614	766	3.604		1.219	12.064
Andere vlottende activa						1.084	1.084
Niet toegewezen						52.621	52.621
Totaal activa	242.151	21.092	12.121	9.499	6.698	81.669	373.230
% van totaal activa	64,88%	5,65%	3,25%	2,55%	1,79%	21,88%	100,00%

Totaal verplichtingen

373.230

Segmentinvesteringen in:

Immateriële activa						3.297	3.297
Biologische activa	15.931	1.676	277	9		41	17.934
Materiële vaste activa	12.526	1.232	149	670		326	14.903
Vastgoedbeleggingen							0
Totaal investeringen	28.457	2.908	426	679	0	3.664	36.134

Segmentafschrijvingen op:

Immateriële activa						181	181
Materiële vaste activa	5.839	551	859	436		305	7.990
Vastgoedbeleggingen							0
Vorraden	239						239
Totaal afschrijvingen	6.078	551	859	436	0	486	8.410

2007 Aangepast - KUSD

Palm	Rubber	Thee	TV&P	Verzekering	Niet toegewezen	Totaal	
					9.428	9.428	Immateriële activa
146.705	11.328	2.338	1.234		1.347	162.952	Biologische activa
50.077	4.313	7.373	1.702		1.303	64.768	Materiële vaste activa
					2.369	2.369	Vastgoedbeleggingen
1.968				13.952		15.920	Investeringen in geassocieerde deelnemingen
182					1.287	1.469	Overige vorderingen
9.821	1.059	2.090			8.330	21.300	Voorraden
12.232	2.623	1.000	4.578		708	21.141	Handelsvorderingen
	3		306		927	1.236	Andere vlottende activa
					42.224	42.224	Niet toegewezen
220.985	19.326	12.801	7.820	13.952	67.923	342.807	Totaal activa
64,46%	5,64%	3,73%	2,28%	4,07%	19,81%	100,00%	% van totaal activa
						342.807	Totaal verplichtingen
					2.064	2.064	Segmentinvesteringen in: Immateriële activa
12.756	1.513	269	59		43	14.640	Biologische activa
12.101	816	1.069	335		403	14.724	Materiële vaste activa
					95	95	Vastgoedbeleggingen
24.857	2.329	1.338	394	0	2.605	31.523	Totaal investeringen
					114	114	Segmentafschrijvingen op: Immateriële activa
4.028	483	820	394		357	6.082	Materiële vaste activa
					145	145	Vastgoedbeleggingen
1.068	37	21				1.126	Voorraden
5.096	520	841	394	0	616	7.467	Totaal afschrijvingen

Gesegmenteerde informatie - geografisch

2008 - KUSD

	Indonesië	PNG	Vietnam	Ivoorkust	Europa	Andere	Totaal
Immateriële activa	11.856			5	686	62	12.609
Biologische activa	144.205	37.770		1.744		1.237	184.956
Materiële vaste activa	27.006	37.871		3.589	202	994	69.662
Vastgoedbeleggingen					3		3
Investeringen in geassocieerde deelnemingen					6.698		6.698
Andere activa	22.018	13.634		2.518	60.921	211	99.302
Totaal activa	205.085	89.275	0	7.856	68.510	2.504	373.230
% van totaal activa	54,95%	23,92%	0,00%	2,10%	18,36%	0,67%	100,00%

Segmentinvesteringen in:

Immateriële activa	3.041			4	252		3.297
Biologische activa	9.433	8.235	216	9		41	17.934
Materiële vaste activa	6.466	7.515	52	667	157	46	14.903
Vastgoedbeleggingen							0
Totaal investeringen	18.940	15.750	268	680	409	87	36.134

Segmentafschrijvingen op:

Immateriële activa	27			8	146		181
Materiële vaste activa	2.721	4.191	409	424	146	99	7.990
Vastgoedbeleggingen							0
Voorraden		239					239
Totaal afschrijvingen	2.748	4.430	409	432	292	99	8.410

2007 Aangepast - KUSD

Indonesië	PNG	Vietnam	Ivoorkust	Europa	Andere	Totaal	
8.843			4	580	1	9.428	Immateriële activa
128.376	30.641	1.354	1.234		1.347	162.952	Biologische activa
23.444	34.616	3.643	1.611	191	1.263	64.768	Materiële vaste activa
				3	2.366	2.369	Vastgoedbeleggingen
			1.968	13.952		15.920	Investeringen in geassocieerde deelnemingen
19.478	16.140	2.363	2.436	46.395	558	87.370	Andere activa
180.141	81.397	7.360	7.253	61.121	5.535	342.807	Totaal activa
52,55%	23,74%	2,15%	2,12%	17,83%	1,61%	100,00%	% van totaal activa

1.594				470		2.064	Segmentinvesteringen in: Immateriële activa
6.475	7.846	217	71		31	14.640	Biologische activa
7.668	6.328	237	272	127	92	14.724	Materiële vaste activa
					95	95	Vastgoedbeleggingen
15.737	14.174	454	343	597	218	31.523	Totaal investeringen

28			3	83		114	Segmentafschrijvingen op: Immateriële activa
2.560	2.443	397	380	162	140	6.082	Materiële vaste activa
					145	145	Vastgoedbeleggingen
136	990					1.126	Voorraden
2.724	3.433	397	383	245	285	7.467	Totaal afschrijvingen

9. Immateriële activa

	2008			2007
	Goodwill	Andere	Totaal immateriële activa	Totaal immateriële activa
Bruto boekwaarde per 31 december	1.348	8.524	9.872	7.437
Wijzigingen in consolidatiekring	62	14	76	0
Aanschaffingen		3.297	3.297	2.064
Verkopen en buitengebruikstellingen			0	-71
Overboekingen			0	-2
Andere			0	441
Omrekeningsverschillen		-4	-4	3
Bruto boekwaarde per 31 december	1.410	11.831	13.241	9.872
Geaccumuleerde afschrijvingen en waardeverminderingen per 31 december	0	-444	-444	-330
Wijzigingen in consolidatiekring		-9	-9	0
Afschrijvingen		-181	-181	-114
Verkopen en buitengebruikstellingen			0	1
Overboekingen			0	2
Omrekeningsverschillen		2	2	-3
Geaccumuleerde afschrijvingen en waardeverminderingen per 31 december	0	-632	-632	-444
Netto boekwaarde per 31 december 2007	1.348	8.080	9.428	7.107
Netto boekwaarde per 31 december 2008	1.410	11.199	12.609	9.428

De aanschaffingen betreffen de bijkomende betalingen voor het bekomen van de landrechten bij PT UMW, PT CSM en PT TUM. Overeenkomstig de waarderingsregels werd de goodwill getoetst op bijzondere waardevermindering. Voor 2008 had dit geen impact.

10. Biologische activa

De waarderingsregels zoals vastgesteld door de interne waarderingsmodellen houden rekening met een langetermijnuitbating van de plantages. Wegens de inherente onzekerheid met betrekking tot de waardering aan reële waarde van de biologische activa, verbonden aan de volatiliteit van de prijs van agrarische producten en de afwezigheid van een liquide markt, kan de boekwaarde van de biologische activa verschillen van de realisatiewaarde.

De biologische activa van SIPEF bevinden zich in hoofdzaak op gronden waarvoor er voor de uitbating een lange termijn concessie werd verkregen. Bij de bepaling van de reële waarde van de biologische activa wordt er vanuit gegaan dat deze concessies tegen een normale vergoeding hernieuwd kunnen en zullen worden. De toekomstige producties die in aanmerking worden genomen voor het bepalen van de reële waarde houden dan ook rekening met de levensduur van het actief en niet met het verstrijken van de concessies.

Hieronder wordt een overzicht gegeven van de eigendomsrechten waarop de SIPEF-plantages gevestigd zijn:

	Oppervlakte	Type	Vervaldatum	Gewas
PT Tolan Tiga	8.479	Concessie	2023	Oliepalm
PT Eastern Sumatra	3.178	Concessie	2023	Oliepalm
PT Kerasaan	2.362	Concessie	2023	Oliepalm
PT Bandar Sumatra	1.412	Concessie	2023	Rubber en oliepalm
PT Timbang Deli	972	Concessie	2023	Rubber en oliepalm
PT Melania	5.140	Concessie	2023	Rubber, thee en oliepalm
PT Umbul Mas Wisesa	8.719	In onderhandeling	-	Oliepalm
PT Citra Sawit Mandiri	3.491	In onderhandeling	-	Oliepalm
PT Toton Usaha Mandiri	1.370	In onderhandeling	-	Oliepalm
PT Agro Muko	10.000	Concessie	2019	Rubber en oliepalm
PT Agro Muko	2.500	Concessie	2020	Rubber en oliepalm
PT Agro Muko	315	Concessie	2011	Rubber en oliepalm
PT Agro Muko	4.313	Concessie	2028	Rubber en oliepalm
PT Agro Muko	5.786	Concessie	2022	Rubber en oliepalm
Hargy Oil Palms Ltd	9.952	Concessie	2072	Oliepalm
Hargy Oil Palms Ltd	2.900	Concessie	2101	Oliepalm
Galley Reach Holdings Ltd	16.429	Concessie	2080	Rubber
Plantations J. Eglin SA	1.136	Eigendom	nvt	Bananen en ananasbloemen
Plantations J. Eglin SA	322	Voorlopige concessie	nvt	Bananen en ananasbloemen
Société Bananière de Motobé SA	301	Eigendom	nvt	Bananen
Senor Ltd	3.608	Eigendom	nvt	Rubber, guava en peper
	92.685			

Bewegingstabel biologisch actief

Op balansniveau kan de beweging in de biologische activa als volgt samengevat worden:

	KUSD	Oliepalm	Rubber	Thee	Andere	Totaal
Saldo 2007		146.705	11.328	2.338	2.581	162.952
Variatie biologische activa		21.018	1.122	708	-146	22.702
Variatie perimeter				-1.243	611	-632
		167.723	12.450	1.803	3.046	185.022
Omrekeningsverschillen					-66	-66
Saldo 2008		167.723	12.450	1.803	2.980	184.956

De positieve variatie van de marktwaarde voor oliepalm is voornamelijk te danken aan de expansie en jonge arealen die voor een verdere waardecreatie zorgen (in het bijzonder oliepalm in PT UMW en PT TUM).

De stijging van de reële waarde van de rubber verbergt een daling van de waarde in Galley Reach Holdings waar de jonge arealen nog een onvoldoende bijdrage leveren tot de waarde van deze 'oude' rubberplantage en anderzijds een toename van de waarde in de Indonesische rubberplantages door een gestegen verkoopprijs. Daar de toekomstige marges van de theeactiviteit in Indonesië hoger worden ingeschat dan in het verleden is de reële waarde van de Indonesische theeactiviteit toegenomen. De 'andere' omvatten voornamelijk de bananen en ananasbloemen in Ivoorkust en de biologische activa van onze Braziliaanse activiteiten. Op jaareinde werden de theeplantages in Phu Ben Tea Cy verkocht en werden bananenplantages in Ivoorkust toegevoegd aan de activiteiten van de Sipef Groep met respectievelijk een daling (KUSD 1.243) en een stijging (KUSD 611) van de biologische activa als gevolg.

Sensitiviteit variatie verkoopprijs

De waarden zoals opgenomen in de balans zijn uiterst gevoelig voor een verandering in prijs t.o.v. de gebruikte gemiddelde verkoopprijzen. Simulaties uitgevoerd voor oliepalm, rubber en thee tonen aan dat een verhoging of verlaging met 10% van de geschatte toekomstige verkoopprijs de volgende invloed heeft op de huidige waarde van de biologische activa:

	KUSD	+ 10%	Saldo 2008	- 10%
Oliepalm		217.003	167.723	118.397
Rubber		17.724	12.450	7.207
Thee		5.366	1.803	-1.762
Totaal		240.093	181.976	123.842
Andere			2.980	
			184.956	

De verkoopprijs voor oliepalmtrossen, in de modellen door de Raad van Bestuur goedgekeurd, is gebaseerd op de gemiddelde wereldmarktprijs van palmolie van de laatste 20 jaar (481 USD/ton CIF Rotterdam). De gemiddelde palmolieprijs over de laatste 10 jaar bedroeg 497 USD/ton. De gemiddelde palmolieprijs over het jaar 2008 bedroeg 949 USD/ton.

Huidige verkoopprijzen zijn volgens de Raad van Bestuur niet relevant voor de bepaling van de geschatte toekomstige marges en worden als dusdanig ook niet weerhouden in de IAS41 waarderingmodellen.

Sensitiviteit variatie actualiseringsvoet

De waarden zoals opgenomen in de balans zijn eveneens gevoelig voor een verandering in actualiseringsvoet t.o.v. de gebruikte actualiseringsvoet. Simulaties uitgevoerd voor oliepalm, rubber en thee tonen aan dat een verhoging of verlaging met 1% de volgende invloed heeft op de huidige waarde van de biologische activa:

	KUSD	+ 1%	Saldo 2008	- 1%
Oliepalm		178.100	167.723	158.233
Rubber		13.205	12.450	11.781
Thee		1.975	1.803	1.646
Totaal		193.280	181.976	171.660
Andere			2.980	
			184.956	

Invloed van IAS41 op de winst- en verliesrekening

Volgens IFRS worden biologische activa gewaardeerd aan 'reële waarde' in plaats van aan afgeschreven kost (IAS41). Dit houdt in dat de bedragen die worden uitgegeven voor het herplanten van bestaande oppervlakten of het beplanten van nieuwe oppervlakten onmiddellijk in lasten worden genomen in het jaar waarin ze zich voordoen niettegenstaande deze investeringen een levensduur hebben van ten minste 20 jaar. Daarnaast wordt er niet meer afgeschreven op deze biologische activa maar wordt er jaarlijks een aanpassing gedaan naar de reële waarde.

Het management is van oordeel dat het activeren van deze investeringen en het afschrijven over de economische levensduur een beter inzicht geeft in de recurrente resultaten van de Groep. Daarom wordt ook de impact van IAS41 in een aparte kolom weergegeven.

KUSD	Oliepalm	Rubber	Thee	Andere	Totaal 2008	Totaal 2007
Afschrijving	1.576	325	56	196	2.153	1.906
Variatie biologische activa	21.018	1.122	708	-146	22.702	24.256
Bepantingskost	-15.931	-1.676	-277	-50	-17.934	-14.641
Buitengebruikstelling	24	47	7	0	78	47
Bedrijfsresultaat	6.687	-182	494	0	6.999	11.568
Belastingeffect					-2.590	-3.703
Effect wijziging belastings% Indonesië					5.462	0
Netto effect					9.871	7.865

Opgesplitst in voortgezette en beëindigde activiteiten geeft dit het volgende overzicht:

KUSD	Activiteiten		Totaal 2008	Activiteiten		Totaal 2007
	voortgezette	beëindigde		voortgezette	beëindigde	
Afschrijving	2.122	31	2.153	1.877	29	1.906
Variatie biologische activa	22.812	-110	22.702	24.726	-470	24.256
Bepantingskost	-17.717	-217	-17.934	-14.424	-217	-14.641
Buitengebruikstelling	71	7	78	47		47
Bedrijfsresultaat	7.288	-289	6.999	12.226	-658	11.568
Belastingeffect	-2.619	29	-2.590	-3.768	65	-3.703
Effect wijziging belastings% Indonesië	5.462		5.462			0
Netto effect	10.131	-260	9.871	8.458	-593	7.865

Invloed van IAS41 op het kasstroomoverzicht

KUSD	2008	2007
Variatie biologische activa	-22.702	-24.256
Bepantingskost (inbegrepen in investeringen)	17.934	14.640
Buitengebruikstellingen (inbegrepen in verkopen)	-78	-47
	-4.846	-9.663

11. Materiële vaste activa

	2008						2007	
	Terreinen, gebouwen en infra-structuur	Installaties en machines	Rollend materieel	Bureau, meubilair en overige	Lease-overeenkomsten	In aanbouw	Totaal materiële vaste activa	Totaal materiële vaste activa
Bruto boekwaarde per 31 december	37.676	55.296	18.852	5.488	0	2.021	119.333	106.042
Wijzigingen in consolidatiekring	1.042	-2.600	570	-67		20	-1.035	213
Aanschaffingen	4.825	2.784	2.185	1.507	2.060	1.817	15.178	15.139
Verkopen en buitengebruikstellingen	-53	-307	-1.342	-1.114		-116	-2.932	-2.517
Overboekingen	-1.028	769	-137	-85		149	-332	-413
Andere							0	-43
Omrekeningsverschillen	-315	-93	-71	-33		-2	-514	912
Bruto boekwaarde per 31 december	42.147	55.849	20.057	5.696	2.060	3.889	129.698	119.333
Geaccumuleerde afschrijvingen en waardeverminderingen per 31 december	-12.833	-25.559	-12.240	-3.933	0	0	-54.565	-49.100
Wijzigingen in consolidatiekring	-1.479	1.475	-521	58			-467	0
Afschrijvingen	-1.423	-3.601	-2.361	-443	-162		-7.990	-6.082
Verkopen en buitengebruikstellingen	39	219	1.270	990			2.518	1.349
Overboekingen	629	-647	65	10			57	0
Omrekeningsverschillen	251	79	69	12			411	-732
Geaccumuleerde afschrijvingen en waardeverminderingen per 31 december	-14.816	-28.034	-13.718	-3.306	-162	0	-60.036	-54.565
Netto boekwaarde per 31 december 2007	24.843	29.737	6.612	1.555	0	2.021	64.768	56.942
Netto boekwaarde per 31 december 2008	27.331	27.815	6.339	2.390	1.898	3.889	69.662	64.768

12. Vastgoedbeleggingen

Op 24 januari 2008 werd de verkoop afgesloten van Cherry Ridge Office Park, het laatste kantoorgebouw in San Antonio in de V.S.A., voor een bruto verkoopprijs van KUSD 8.100. Na aftrek van de verkoopskosten en de belastingen op meerwaarde, bedroeg de netto opbrengst van de verkoop KUSD 5.281 en de impact op het resultaat KUSD 3.475.

	KUSD	2008	2007
Bruto boekwaarde per 31 december		3.641	3.546
Aanschaffingen			95
Verkopen en buitengebruikstellingen		-3.595	
Bruto boekwaarde per 31 december		46	3.641
Geaccumuleerde afschrijvingen en waardeverminderingen per 31 december		-1.272	-1.127
Afschrijvingen			-145
Verkopen en buitengebruikstellingen		1.229	
Geaccumuleerde afschrijvingen en waardeverminderingen per 31 december		-43	-1.272
Netto boekwaarde per 31 december 2007		2.369	2.419
Netto boekwaarde per 31 december 2008		3	2.369

13. Financiële activa

	2008					2007		
	KUSD	Geassocieerde ondernemingen		Andere ondernemingen		Andere vorderingen	Totaal	Totaal
		Deelnemingen	Vorderingen	Deelnemingen	Vorderingen			
Bruto boekwaarde per 31 december	15.920	2.742	612	3.129	30	22.433	21.072	
Wijzigingen in consolidatiekring	-4.526		4.526		17	17	0	
Aandeel resultaat geassocieerde deelnemingen		Verzekeringen				-2.230	1.049	
		Sipef-CI SA				2.558	718	
Uitgekeerde dividenden	-4.345					-4.345	-276	
Aanschaffingen					31	31	4.345	
Overige toename (afname)		-2.742	-176		2.742	-176	-657	
Andere verkopen			-27		-1.320	-1.347	-5.480	
Omrekeningsverschillen	-679		-1		-78	-758	1.662	
Bruto boekwaarde per 31 december	6.698	0	4.934	3.129	1.422	16.183	22.433	
Geaccumuleerde waardeverminderingen								
per 31 december	0	-1.988	-1	-3.129	0	-5.118	-11.015	
Waardeverminderingen			-776		1.320	544	656	
Buitengebruikstellingen		1.988			-1.988	0	5.480	
Omrekeningsverschillen			1		34	35	-239	
Geaccumuleerde waardeverminderingen								
per 31 december	0	0	-776	-3.129	-634	-4.539	-5.118	
Netto boekwaarde per 31 december 2007	15.920	754	611	0	30	17.315	10.057	
Netto boekwaarde per 31 december 2008	6.698	0	4.158	0	788	11.644	17.315	

De deelnemingen in andere ondernemingen omvatten een 32% deelneming in Sipef-CI SA in Ivoorkust (netto boekwaarde van KUSD 3.574), een 9,6% deelneming in Gedei NV (netto boekwaarde van KUSD 166), een 87% deelneming in Agridus NV in vereffening (netto boekwaarde van KUSD 379) en voor KUSD 39 andere deelnemingen.

De netto boekwaarde van Sipef-CI SA werd gewaardeerd aan het geschatte eigen vermogen op 31 december 2008. Dit leidde tot een afwaardering van KUSD 776 die via de winst- en verliesrekening werd opgenomen. Het eigen vermogen van Gedei NV bedroeg KUSD 7.606 op 31 december 2008 en het eigen vermogen in Agridus NV KUSD 556 op 30 juni 2008 (= laatste beschikbare balans).

Tengevolge van een wijziging in de aandeelhoudersstructuur en het management van Sipef-CI SA in juni 2008, en aangezien er niet langer betrouwbare financiële informatie voorhanden was, werd er besloten dat vanaf het tweede semester de equivalentiemethode niet langer van toepassing was met een verschuiving van de netto boekwaarde (KUSD 4.526) en vordering (bruto bedrag en afschrijving van respectievelijk KUSD 2.742 en KUSD -1.988) van geassocieerde ondernemingen naar andere ondernemingen beschikbaar voor verkoop tot gevolg.

De deelnemingen in geassocieerde ondernemingen betreffen:

KUSD	Functionele waarderingsmunt	Belangen %	Eigen vermogen deel Groep	Goodwill	Deelnemingen in groeps- ondernemingen	Netto boekwaarde
B.D.M. NV	EUR	50	1.399		-1.608	-209
Bruns ten Brink BV	EUR	50	212	312		524
Asco NV	EUR	50	7.054		-1.646	5.408
Asco Life NV	EUR	20	975			975
Totaal			9.640	312	-3.254	6.698

14. Overige langlopende vorderingen

De overige vorderingen betreffen voornamelijk de actuele waarde van een euro vordering op United Oil Company die ontstaan is bij de verkoop van 38% van de aandelen Sipef-CI SA eind 2004 (KUSD 619) en een vordering op Phu Ben Tea Cy (KUSD 5.015).

In 2008 werd het vooropgezette aflossingsplan van de vordering op UOC gerespecteerd zodat er een deel van de vroegere waardeverminderingverliezen werd teruggenomen.

	2007	Terugbetaling	Terugname	2008
KEUR				
Bruto	1.125	-573		552
Afwaardering	-251		144	-107
UOC	874	-573	144	445
Wisselkoers	0,6793			0,7185
KUSD				
UOC	1.287			619
Phu Ben Tea	0			5.015
Andere	182			146
Totaal	1.469			5.780

Naar aanleiding van de verkoop van Phu Ben Tea Cy werden voor de terugbetaling van de structurele vordering op dit ex-filaal de nodige waarborgen verkregen die de terugbetaling van deze vordering moeten garanderen. Deze vordering van KUSD 5.015 zal lineair gespreid over de 3 volgende jaren worden terugbetaald (KUSD 1.672 in 2009, 2010 en 2011).

15. Voorraden

Analyse van de voorraden

	KUSD	2008	2007
Grond- en hulpstoffen		11.068	7.404
Gereed produkt		16.685	13.021
Vooruitbetalingen		0	875
Totaal		27.753	21.300

De verhoging in de voorraden grond-en hulpstoffen is voornamelijk te wijten aan de hogere prijs van meststoffen. Tijdens het jaar werd KUSD 239 voorraad wisselstukken afgewaardeerd tegenover KUSD 1.126 in 2007

16. Diverse vlottende activa en diverse kortlopende verplichtingen

De overige vorderingen (KUSD 10.968) omvatten voornamelijk terug te vorderen BTW in de diverse filialen voor een bedrag van KUSD 7.329 en een vordering in verband met de verkoop Phu Ben Tea Cy voor een bedrag van KUSD 2.000.

Het saldo van KUSD 1.638 betreft hoofdzakelijk belastingvorderingen (tegenover KUSD 112 vorig jaar).

De 'overige te betalen posten' (KUSD 11.634) betreffen voornamelijk sociale schulden (te betalen bezoldigingen, provisie vakantiegeld en bonusprovisies) en te ontvangen facturen.

17. Eigen vermogen deel Groep

De diverse componenten van het eigen vermogen evenals de wijzigingen tussen 31 december 2006 en 31 december 2008 worden weergegeven in het geconsolideerd mutatieoverzicht van het eigen vermogen.

Kapitaal en uitgiftepremies

Eind december 2008 werd een splitsing van de aandelen ingevoerd in 10 nieuwe voor 1 oud aandeel, wat leidde tot de dematerialisatie van alle uitgegeven aandelen. De vermelde gegevens per aandeel uit 2007 en 2006 werden dan ook herwerkt.

Het maatschappelijk kapitaal van de Onderneming per 31 december 2008 bedraagt KEUR 34.768 (KUSD 45.819), verdeeld over 8.951.740 volstorte gewone aandelen zonder nominale waarde. De evolutie van kapitaal en uitgiftepremies vanaf eind 2006 tot en met eind 2008 wordt als volgt weergegeven, dit zowel in euro als in US dollar:

Datum	# aandelen	Kapitaal (KEUR)	Fractiewaarde	Uitgiftepremie (KEUR)	Totaal (KEUR)	Totaal/aandeel
2006	8.828.880	34.291	3,88	15.421	49.712	5,63
13/11/2007	122.860	477	3,88	864	1.341	10,91
2007	8.951.740	34.768	3,88	16.285	51.053	5,70
	0	0	0,00	0	0	0,00
2008	8.951.740	34.768	3,88	16.285	51.053	5,70

Datum	# aandelen	Kapitaal (KUSD)	Fractiewaarde	Uitgiftepremie (KUSD)	Totaal (KUSD)	Totaal/aandeel
2006	8.828.880	45.161	5,12	20.309	65.470	7,42
03/11/2007	122.860	658	5,36	1.193	1.851	15,07
2007	8.951.740	45.819	5,12	21.502	67.321	7,52
	0	0	0,00	0	0	0,00
2008	8.951.740	45.819	5,12	21.502	67.321	7,52

De Buitengewone Algemene Vergadering van 17 juli 2006 heeft de Raad van Bestuur opnieuw gemachtigd om het maatschappelijk kapitaal in een of meer malen te verhogen voor een bedrag van KEUR 33.888 gedurende een periode van 5 jaar na de bekendmaking van haar beslissing. De Raad van Bestuur heeft gebruik gemaakt van deze machtiging ten belope van KEUR 880 in het kader van de kapitaalverhogingen van 2006 en 2007.

De volgende aandeelhoudermeldingen werden per 31/12/2008 aan de Onderneming bekend gemaakt:

In onderling overleg	# aandelen	Datum melding	Deler	%
N.I.M. NV (verbonden met AvH NV)	1.740.520	1/09/2008	8.951.740	19,44
AvH NV (verbonden met N.I.M. NV)	9.410	1/09/2008	8.951.740	0,11
Gedei NV (verbonden met Baron Bracht en Cabra)	446.140	1/09/2008	8.951.740	4,98
Cabra NV (verbonden met Baron Bracht en Gedei)	412.610	1/09/2008	8.951.740	4,61
Baron Bracht (verbonden met Cabra en Gedei)	200.180	1/09/2008	8.951.740	2,24
	2.808.860			31,38
Fortis Investment Management NV	491.740	1/09/2008	8.951.740	5,49
Alcatel Pensioenfonds VZW	469.600	1/09/2008	8.951.740	5,25

Omrekeningsverschillen

De omrekeningsverschillen vloeien voort uit de omrekening van de jaarrekeningen van activiteiten die niet beschouwd worden als zijnde activiteiten uitgevoerd door de Onderneming zelf.

De evolutie ten opzichte van vorig jaar is voornamelijk het gevolg van de versterking van de EUR en CFA ten opzichte van de USD in 2008.

	KUSD
Beginsaldo per 31 december 2007	-12.762
Mutatie, integrale consolidatie	354
Mutatie, vermogensmutatie	-856
Eindsaldo per 31 december 2008	-13.264

Dividenden

Op 25 februari 2009 heeft de Raad van Bestuur de uitbetaling van KEUR 7.161 (0,8 EUR bruto per gewoon aandeel) voorgesteld. Dit dividend is nog niet goedgekeurd door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van SA SIPEF NV en werd als dusdanig niet verwerkt in de jaarrekening per 31 december 2008.

Kapitaalbeheer

De kapitaalstructuur van de Groep is gebaseerd op de financiële strategie zoals vastgesteld door de Raad van Bestuur.

Deze houdt rekening met alle belangrijke elementen die aan de strategische en dagelijkse behoeften van de Groep voldoen.

Het management legt jaarlijks het financieringsplan ter goedkeuring voor aan de Raad van Bestuur.

18. Minderheidsbelangen

Deze omvatten voornamelijk minderheidsbelangen in het vermogen en het nettoresultaat van:

	%	2008	2007
PT Tolan Tiga		5,00	5,00
PT Eastern Sumatra		9,75	5,00
PT Kerasaan		43,00	43,00
PT Bandar Sumatra		5,00	5,00
PT Timbang Deli		5,00	5,00
PT Melania		26,47	26,47
PT Umbul Mas Wisesa		26,47	26,47
PT Citra Sawit Mandiri		26,47	26,47
PT Toton Usaha Mandiri		22,60	-
PT Agro Muko		2,02	2,02
Phu Ben Tea Cy		-	22,60
Sipef Guinée SA		-	15,96
Bonal SA		30,18	30,18
Senor Ltd		2,71	2,71
Jabelmalux SA		22,60	22,60

De bewegingen van het jaar kunnen als volgt samengevat worden:

	KUSD	2008	2007
Per einde vorig boekjaar		15.132	12.846
Wijziging consolidatiekring		0	-58
Winst van de periode toe te rekenen aan minderheidsbelangen		5.145	4.703
Uitbetaalde dividenden		-1.643	-2.349
Kapitaalverhoging		162	0
Omrekeningsverschillen		0	-10
Per einde boekjaar		18.796	15.132

19. Voorzieningen

De voorzieningen omvatten voornamelijk een voorziening voor "opgerichte gebouwen" nog onder waarborg in SA SIPEF NV (KUSD 142), provisie voor oninbare diverse vorderingen en enkele kleinere geschillen.

20. Pensioenverplichtingen

Toezegd-pensioenregelingen

De voorziening voor pensioenen betreft in hoofdzaak de toegezegd-pensioenregelingen in Indonesië.

Deze pensioenregelingen, die voorzien in de uitkering van een kapitaal bij pensionering, zijn niet extern gefinancierd.

De volgende reconciliatie geeft de variatie van de totale pensioenvoorziening weer tussen 2007 en 2008:

KUSD	2007	Pensioenkost	Betalingen	Wisselkoers	Omrekenings- verschil	Variatie perimeter	2008
Indonesië	8.912	1.639	-1.474	-1.264			7.813
Ivoorkust	267	11			-15	87	350
Andere	237	9		5		-106	145
	9.416	1.659	-1.474	-1.259	-15	-19	8.308

De volgende actuariële veronderstellingen worden gebruikt om de pensioenvoorziening in Indonesië te berekenen:

	2008	2007
Actualiseringsvoet	12,0%	10,0%
Toekomstige loonsverhoging	9,5%	7,5%
Verwachte pensioenleeftijd	55 jaar of 30 jaar anciënniteit	

De pensioenverplichtingen in Indonesië zijn als volgt gewijzigd:

KUSD	2008	2007
Beginsaldo	8.912	8.947
Aan het dienstjaar toegerekende pensioenkosten	563	577
Rentekosten	915	939
Betaalde vergoedingen	-1.474	-1.444
Impact gewijzigde assumpties	-26	0
Actuariële winsten en verliezen	187	282
Wisselkoersresultaten	-1.264	-389
Eindsaldo	7.813	8.912

De in de balans opgenomen verplichtingen bedragen:

KUSD	2008	2007
Pensioenverplichtingen	7.813	8.912
In de balans opgenomen verplichtingen	7.813	8.912

De pensioenkost in Indonesië opgenomen in de winst-en verliesrekening kan als volgt geanalyseerd worden:

	KUSD	2008	2007
Aan het dienstjaar toegerekende pensioenkosten		563	577
Rentekosten		915	939
Impact gewijzigde assumpties		-26	0
Actuariële winsten en verliezen		187	282
Pensioenkost		1.639	1.798

Deze kosten zijn gerubriceerd in de posten kostprijs van verkopen en verkoop-, algemene- en beheerskosten van de winst- en verliesrekening.

De ervaringsaanpassingen die ontstaan op de verplichtingen zijn hieronder weergegeven:

	KUSD	2008	2007
Pensioenverplichtingen		7.813	8.912
Ervaringsaanpassingen		187	282
		2,4%	3,2%

De geschatte betalingen voor 2009 bedragen KUSD 1.368.

Toegezegde-bijdragenregelingen

De gestorte bijdragen in het kader van toegezegde-bijdragenregelingen bedragen KUSD 906 (KUSD 927 voor 2007).

De bijdragen gestort in het kader van de Belgische pensioenregelingen genieten van een minimum gegarandeerd rendement.

Aangezien deze garantie voornamelijk gedragen wordt door verzekeringsmaatschappijen worden deze pensioenregelingen behandeld als toegezegde-bijdragenregelingen.

21. Netto financiële activa/(verplichtingen)

De netto financiële activa/(verplichtingen) kunnen als volgt worden geanalyseerd:

	KUSD	2008	2007
Lange termijn financiële verplichtingen		-14.512	-18.597
Lange termijn financiële verplichtingen die binnen het jaar vervallen		-5.765	-9.581
Verplichtingen met een oorspronkelijke looptijd van meer dan 1 jaar		-20.277	-28.178
Korte termijn verplichtingen - kredietinstellingen		-1.175	-15.455
Geldbeleggingen		4.985	5.270
Geldmiddelen en kasequivalenten		30.920	30.083
Netto financiële activa/(verplichtingen)		14.453	-8.280

Analyse netto financiële activa/(verplichtingen) 2008 per munt (KUSD)

	KUSD	EUR	USD	Andere	Totaal
Verplichtingen met een oorspronkelijke looptijd van meer dan 1 jaar			-18.200	-2.077	-20.277
Korte termijn financiële verplichtingen		-1.125	-50		-1.175
Geldbeleggingen		4.985			4.985
Geldmiddelen en kasequivalenten		2.337	26.580	2.002	30.920
Totaal		6.197	8.330	-75	14.453

De geldbelegging in EUR van KUSD 4.985 betreffen fondsen die gereserveerd werden voor de uitbetaling van het voorgestelde dividend.

Analyse interestkost van verplichtingen met een oorspronkelijke looptijd van meer dan 1 jaar:

	KUSD	2008	% van totaal	Gewogen gemiddelde
Vaste rentevoet (of gedekt door IRS)		-20.005	99%	6,73%
Variabele rentevoet		-272	1%	Variabel
		-20.277	100%	

De vervaldagstructuur van de verplichtingen met een oorspronkelijke looptijd van meer dan 1 jaar per eind 2008 is als volgt:

	KUSD	2008
2009		-5.765
2010		-5.652
2011		-5.707
2012		-3.153
Totaal		-20.277

Aansluiting netto financiële activa/(verplichtingen) met kasstroomoverzicht:

	KUSD	2008	2007
Netto financiële activa/(verplichtingen) begin periode		-8.280	-35.215
Stijging/(daling) verplichtingen op lange termijn		7.824	-12.383
Stijging/(daling) financiële verplichtingen op korte termijn		14.677	25.465
Netto beweging van geldmiddelen en kasequivalenten		555	13.840
Invloed van de wisselkoers op de geldmiddelen en kasequivalenten		-5	13
Variatie perimeter		-318	0
Netto financiële activa/(verplichtingen) einde periode		14.453	-8.280

22. Handelsschulden en overige te betalen posten >1 jaar

De handelsschuld op meer dan één jaar betreft een interestvrije schuld in Plantations J. Eglin SA.

23. Niet-recurrent resultaat

De niet-recurrente resultaten vinden we terug onder de post 'Overige bedrijfsopbrengsten/(kosten)' en de post 'Beëindigde activiteiten' die als volgt kunnen uitgesplitst worden:

KUSD	2008			2007		
	Overige bedrijfsopbrengsten/(kosten)	Beëindigde activiteiten	Totaal	Overige bedrijfsopbrengsten/(kosten)	Beëindigde activiteiten	Totaal
Verkoop Cavalla Rubber Corporation en CKE	408		408	383		383
Verkoop Sipeflor SA	-91		-91			0
Verkoop Phu Ben Tea Cy		362	362			0
Resultaat op lange termijn activa Ivoorkust in SA SIPEF NV	757		757	940		940
Waardevermindering vorderingen, voorraden	-608		-608	-2.145		-2.145
Staking in Indonesië			0	-750		-750
Schuld aan aandeelhouders van Jabelmalux SA			0	2.143		2.143
Badwill aankoop SBM	27		27			0
Vereffening Franklin Falls Timber Cy, Inc		5.097	5.097			0
Totaal niet-recurrent	493	5.459	5.952	571	0	571
Taxeffect niet-recurrent	126	-1.777	-1.651	760		760
Niet-recurrent resultaat na belastingen	619	3.682	4.301	1.331	0	1.331
Minderheidsbelangen	0	108	108	333	0	333
Aandeelhouders van de moedermaatschappij	619	3.574	4.193	998	0	998

Gecorrigeerd netto recurrent resultaat deel Groep

KUSD	2008	2007
		Aangepast
Netto resultaat - deel Groep	58.765	47.289
Correctie voor niet-recurrent resultaat	-4.193	-998
Correctie voor IAS41	-8.049	-6.800
Gecorrigeerd netto recurrent resultaat	46.523	39.491

24. Financieel resultaat

De financieringsopbrengsten betreffen de ontvangen interesten op lopende rekeningen met niet-geconsolideerde ondernemingen en op tijdelijke kasoverschotten.

De financieringskosten betreffen de interesten op leningen op lange en korte termijn evenals bankkosten en overige financiële kosten.

25. Winstbelastingen

De aansluiting tussen de belastinglasten en de toepasselijke lokale belastingtarieven wordt als volgt voorgesteld:

	KUSD	2008	2007 Aangepast
Winst voor belastingen		82.559	74.381
Belastingen aan gangbare lokale belastingvoeten		-24.756	-22.314
Gemiddelde toepasselijke belastingtarief		29,99%	30,00%
Roerende voorheffing dividenden		-268	-311
Invloed wijziging toekomstig belasting% Indonesië - Biologische activa		5.462	
Invloed wijziging toekomstig belasting% Indonesië - andere		-407	
Verworpen uitgaven/niet belaste inkomsten		-2.670	8.012
Uitgestelde belastingen		-20	-8.093
Belastinglast		-22.659	-22.706
Gemiddelde effectieve belastingtarief		27,45%	30,53%

In 2009 zal de belastingvoet in Indonesië dalen tot 28%. Vanaf 2010 zal de belastingvoet 25% bedragen.

Met deze toekomstige wijziging werd rekening gehouden bij de berekening van de uitgestelde belastingen per 31 december 2008.

De uitgestelde belastingen zijn het resultaat van:

	KUSD	2008	2007 Aangepast
Toevoeging/(gebruik) van fiscaal overgedragen verliezen		-2.010	29
Herkomst of terugboeking van tijdelijke verschillen - biologische activa		2.843	-3.813
Herkomst of terugboeking van tijdelijke verschillen - andere vaste activa		-651	-2.789
Herkomst of terugboeking van tijdelijke verschillen - pensioenvoorziening		-720	-10
Herkomst of terugboeking van tijdelijke verschillen - omrekeningsverschillen leningen		-204	-340
Herkomst of terugboeking van tijdelijke verschillen - voorraadwaardering		482	-682
Herkomst of terugboeking van tijdelijke verschillen - andere		240	-488
		-20	-8.093

De uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen worden per fiscale entiteit gesaldeerd. Dit leidt tot de volgende opsplitsing naar uitgestelde belastingvorderingen en uitgestelde belastingverplichtingen:

	KUSD	2008	2007 Aangepast
Uitgestelde belastingen actief		802	971
Uitgestelde belastingen passief		-37.799	-37.925
Netto uitgestelde belastingen		-36.997	-36.954

De uitgestelde belastingvorderingen hebben voornamelijk betrekking op de overgedragen verliezen in Galley Reach Holdings Ltd waar, door de gunstige evolutie van de rentabiliteit van rubber, het waarschijnlijk is geworden dat er in de toekomst voldoende fiscale winsten beschikbaar zullen zijn om een deel van deze overgedragen verliezen (inclusief een deel van de fiscale verliezen van Sipef Pacific Timbers Pty Ltd) te recupereren.

De bewegingen in de netto uitgestelde belastingen (vorderingen - verplichtingen) zijn:

	KUSD	2008	2007 Aangepast
Openingssaldo		-36.954	-29.492
Toename (= last)/afname (= opbrengst) via de winst- en verliesrekening		-20	-8.093
Toename (= last)/afname (= opbrengst) via beëindigde bedrijfsactiviteit		29	91
Variatie perimeter		-52	540
Eindsaldo		-36.997	-36.954

De totale uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen worden niet integraal opgenomen in de balans. Volgende indeling kan gemaakt worden naar totale, niet-opgenomen en opgenomen uitgestelde belastingen:

	KUSD	2008		
		Totaal	Niet opgenomen	Opgenomen
Biologische activa		-27.952	-1.658	-29.610
Overige vaste activa		-7.916	-1.536	-9.452
Voorraden		-2.340	35	-2.305
Langlopende verplichtingen		330	-415	-85
Pensioenvoorziening		1.953		1.953
Fiscale verliezen		11.919	-9.688	2.231
Overige		318	-47	271
Totaal		-23.688	-13.309	-36.997

Het merendeel van de niet-opgenomen uitgestelde belastingvorderingen per eind 2008 bevinden zich bij de moedermaatschappij (KUSD 8.736), bij Galley Reach Holdings Ltd en Sipef Pacific Timbers Pty Ltd (samen KUSD 3.088) en bij Plantations J. Eglin SA en SBM SA (samen KUSD 1.397). Voor deze ondernemingen bestaat er onzekerheid omtrent de realisatie van voldoende toekomstige fiscale winsten. De oorzaken voor deze onzekerheid zijn:

- Voor SA SIPEF NV: het feit dat de voornaamste inkomsten onderworpen zijn aan een beperkte of geen inkomstenbelasting (dividenden en meerwaarden op aandelen);
- Voor Galley Reach Holdings Ltd: dat er reeds een uitgestelde belastingvordering van 1 jaar geschatte winst werd opgenomen, het saldo werd uit voorzichtigheid niet opgenomen gezien de volatiliteit van de rubberprijzen;
- Voor Sipef Pacific Timbers Pty Ltd: het ontbreken van een bedrijfsactiviteit;
- Voor Plantations J.Eglin SA/SBM SA: de onstabiele politieke situatie in Ivoorkust en de onzekerheid omtrent de toekomstige bananenprijzen.

De totale fiscale verliezen (opgenomen en niet opgenomen) hebben de volgende maturiteit:

	KUSD	Totaal	Niet opgenomen	Opgenomen
1 jaar		46	-46	0
2 jaar		0	0	0
3 jaar		12	-12	0
4 jaar		0	0	0
5 jaar		19	-19	0
Onbeperkt		11.842	-9.611	2.231
Totaal		11.919	-9.688	2.231

De betaalde belastingen zoals weergegeven in het kasstroomoverzicht zijn samengesteld uit de volgende elementen:

	KUSD	2008	2007 Aangepast
Belasting aan gangbare lokale tarieven		-24.756	-22.314
Invloed wijziging toekomstig belasting% Indonesië		5.055	0
Roerende voorheffing dividenden		-268	-311
Verworpen uitgaven/niet belaste inkomsten		-2.670	8.012
Actuele belastingen		-22.639	-14.613
Belasting beëindigde bedrijfsactiviteit		-1.806	-52
Variatie vooruitbetaalde belastingen		-1.430	1.706
Variatie te betalen belastingen		5.003	3.940
Betaalde belastingen		-20.872	-9.019

26. Aandeel resultaat geassocieerde deelnemingen

De bijdrage van de ondernemingen onder vermogensmutatie is gedaald ondanks de betere prijzen en volumes waaraan Sipef-CI SA de palmolie verkocht op de markt in Ivoorkust. Verder werd Sipef-CI SA vanaf juli 2008 niet meer opgenomen volgens de equivalentie-methode, tengevolge van een wijziging in de aandeelhoudersstructuur en het management en aangezien er niet langer betrouwbare financiële informatie voorhanden was.

De verzekeringsgroep B.D.M. NV/Asco NV leed onder de stijgende concurrentie van grotere spelers in cargo en industriële risico's en de daling van de zeetransportactiviteiten als een gevolg van de economische crisis. De resultaten werden ook aangetast door de 'fair value' herwerking in de investeringsportefeuille.

27. Beëindigde activiteiten

Verkoop Phu Ben Tea Cy

Eind 2008 werd Phu Ben Tea Cy verkocht. Dit filiaal omvatte de theeactiviteiten in het geografisch segment Vietnam. De verkoop werd contractueel afgesloten op 31/12/2008 voor een bedrag van KUSD 2.000 dat eind februari 2009 werd ontvangen.

Liquidatie Franklin Falls Timber Cy, Inc

Nadat in het begin van 2008 de verkoop van het Cherry Ridge kantoorgebouw werd afgesloten, werd in december 2008 de maatschappij Franklin Falls Timber Cy, Inc ontbonden.

Analyse van de winst van het boekjaar van beëindigde activiteiten

KUSD	2008			2007		
	Voor IAS41	IAS41	Totaal	Voor IAS41	IAS41	Totaal
Opbrengsten	6.595		6.595	6.214		6.214
Andere opbrengsten	5.943		5.943	35		35
IAS41		-289	-289		-659	-659
	12.538	-289	2.249	6.249	-659	5.590
Kosten	-6.790		-6.790	-7.088		-7.088
Winst voor belastingen	5.748	-289	5.459	-839	-659	-1.498
Belastingen	-1.806	29	-1.777	-27	66	39
Resultaat van beëindigde activiteiten	3.942	-260	3.682	-866	-593	-1.459

De andere opbrengsten omvatten in 2008 voornamelijk de opbrengst uit de verkoop van het Cherry Ridge kantoorgebouw, de winst op de verkoop van Phu Ben Tea Cy en de afboeking van de omrekeningsverschillen naar aanleiding van de deconsolidatie van Phu ben Tea en van Franklin Falls Timber Cy, Inc.

Kasstroom van beëindigde activiteiten:

KUSD	2008	2007
Netto kasstroom uit bedrijfsactiviteiten	246	-16
Netto kasstroom uit investeringsactiviteiten	5.698	-571
Netto kasstroom uit financieringsverrichtingen	-190	-471
Netto kasstroom	5.754	-1.058

28. Aandelenoptieplannen toegestaan door de Onderneming

In 2008 waren er geen aandelenoptieplannen meer lopende binnen SA SIPEF NV.

29. Financiële instrumenten

Bij de uitoefening van de bedrijfsactiviteit wordt de Groep blootgesteld aan verschillende risico's, waaronder de schommelingen in de marktprijzen van de basisproducten, valuta-, rente-, krediet- en liquiditeitsrisico's. Derivaten worden in beperkte mate gebruikt om het risico voor de Groep verbonden aan de schommelingen van de wisselkoersen en de rente te verminderen.

Schommelingen in de marktprijzen van de basisproducten

Structureel risico

SIPEF staat bloot aan structurele grondstoffenprijzrisico's.

Het risico heeft voornamelijk betrekking op palmolie/palmpitolie en in mindere mate rubber. Een verandering van de palmolieprijs met 10 USD CIF per ton heeft een impact van ongeveer KUSD 1.000 per jaar op het resultaat na belasting. Dit risico wordt aanzien als een bedrijfsrisico.

Transactioneel risico

De Groep wordt geconfronteerd met transactionele risico's op verkochte goederen.

Het transactioneel risico is het risico dat de prijs van de grondstoffen aangekocht van derden schommelt tussen het moment waarop de prijs wordt bepaald met de klant en het moment waarop de transactie afgewikkeld wordt. Dit risico wordt aanzien als een bedrijfsrisico.

Valutarisico

Het wisselkoersrisico waaraan SIPEF blootgesteld is, kan opgesplitst worden in drie types: structurele risico's, transactionele risico's en omrekeningsrisico's:

Structurele risico's

Aangezien alle activiteiten zich buiten de USD-zone bevinden (Indonesië, Papoea-Nieuw-Guinea, Vietnam, Ivoorkust en Europa) zijn de verkoopprijzen en kostprijzen van SIPEF voor een deel in andere munten uitgedrukt. Elke wijziging in de USD-locale wisselkoers heeft een aanzienlijke invloed op de bedrijfsresultaten van de Onderneming. Het merendeel van dit structurele risico wordt aanzien als een bedrijfsrisico.

Transactionele risico's

De Groep is ook onderhevig aan transactionele risico's met betrekking tot de valuta's, namelijk het risico dat wisselkoersen schommelen tussen het moment waarop de prijs wordt bepaald met een klant, leverancier of financiële instelling en het moment waarop de transactie afgewikkeld wordt. Zulke risico's worden, met uitzondering van een natuurlijke indekking, niet ingedeekt gezien de relatief korte looptijd van de meeste verplichtingen en vorderingen.

De verplichtingen voor personeelsbeloningen na uitdiensttreding in Indonesië zijn echter significante langetermijnschulden die volledig betaalbaar zijn in IDR. Een devaluatie of revaluatie van 10% van de IDR ten opzichte van de USD heeft de volgende invloed op de winst- en verliesrekening:

	KUSD	IDR + 10%	Boekwaarde	IDR - 10%
Verplichtingen voor personeelsbeloningen na uitdiensttreding in Indonesië		8.682	7.814	7.104
Bruto impact winst- en verliesrekening		-868	0	710

Op 25 februari 2009 heeft de Raad van Bestuur de uitbetaling van KEUR 7.161 (0,8 EUR bruto per gewoon aandeel) voorgesteld. In het kader van onze liquiditeits- en valutapolitiek werd het wisselkoersrisico voor de uitbetaling van dit dividend in 4 schijven ingedeekt door de verkoop van KUSD 10.368 voor KEUR 7.161 (gemiddelde wisselkoers van 0,6908).

- KUSD 8.091 (KEUR 5.373) vóór jaareinde
- KUSD 2.277 (KEUR 1.788) na jaareinde

Voor deze EUR positie werd er geen sensitiviteitsanalyse uitgevoerd gezien deze positie niet representatief is voor de EUR positie tijdens het voorbije boekjaar.

Omrekeningsrisico

SIPEF is een internationaal bedrijf met vestigingen die niet in USD rapporteren. Als dergelijke resultaten geconsolideerd worden in de rekeningen van de Groep, staat het omgerekende bedrag bloot aan waardeschommelingen van de lokale valuta's ten opzichte van de USD. SIPEF dekt dit risico niet in (zie Waarderingsregels).

Gezien vanaf 1 januari 2007 de functionele valuta van het merendeel van de activiteiten dezelfde is als de rapporteringsmunt werd dit risico grotendeels beperkt.

Renterisico

De blootstelling van de Groep aan rentevoetschommelingen houdt verband met de verplichtingen in het kader van de financiële verplichtingen van de Groep. Eind december 2008 bedroegen de netto financiële activa KUSD 14.453 waarvan KUSD 20.277 leningen met een oorspronkelijke looptijd van meer dan 1 jaar en KUSD 34.730 netto korte termijn geldmiddelen.

In het kader van de beheersing van de globale financieringskosten heeft de Groep op het einde van het jaar een deel van zijn blootstelling aan het renterisico beperkt door het afsluiten van renteswaps zodat 98% van de leningen met een oorspronkelijke looptijd van meer dan 1 jaar een vaste rentevoet hebben (zie ook nota met betrekking tot de netto financiële activa/(verplichtingen)).

De beschikbare financiële middelen worden op korte termijn belegd onder de vorm van termijndeposito's en commercial paper met een looptijd van 1 maand.

Kredietrisico

Het kredietrisico is het risico dat één van de contracterende partijen zijn verplichtingen niet nakomt waardoor er voor de andere partij een verlies kan ontstaan. Dit kredietrisico kan opgesplitst worden in een commercieel en financieel kredietrisico.

Aangaande het commerciële kredietrisico heeft het management een kredietpolitiek uitgewerkt en de blootstelling aan dit kredietrisico wordt continu opgevolgd.

In de praktijk wordt er een onderscheid gemaakt tussen:

	KUSD	2008	2007
- vorderingen uit de verkopen van palmolie, rubber en thee		9.863	16.563
- vorderingen uit de verkopen van tropische vruchten en planten		2.201	4.578
		12.064	21.141

Het kredietrisico bij de eerste categorie is eerder beperkt gezien deze verkopen voor een groot deel onmiddellijk betaald worden tegen afgifte van de eigendomsdocumenten. Daarnaast betreffen het een beperkt aantal hoog aangeschreven klanten (per product wordt ca 90% van de omzet gerealiseerd door maximaal 10 klanten waarvan geen enkele meer dan 30% vertegenwoordigt).

In tegenstelling tot de eerste categorie is het kredietrisico van de vorderingen uit de verkopen van tropische vruchten en planten aanzienlijk. Dit risico is echter aanzienlijk verminderd door de stopzetting van de tropische vruchtenactiviteit in september 2008. Dit gewijzigde risicoprofiel is terug te vinden in de verbeterde vervaldagenstructuur voor deze categorie (zie volgende tabel).

Voor beide categoriën bestaat er een wekelijkse opvolging van de openstaande saldi en een actief aanmaningsbeleid. Waardeverminderingen worden opgenomen als volledige of gedeeltelijke inning onwaarschijnlijk is geworden. Elementen die bij deze beoordeling in aanmerking worden genomen zijn voornamelijk de mate van betalingsachterstand en kredietwaardigheid van de klant.

De vorderingen uit de verkoop van tropische vruchten en planten hebben de volgende vervaldagenstructuur:

	KUSD	2008	2007
Niet vervallen		1.450	2.502
Vervallen < 30 dagen		521	1.530
Vervallen tussen 30 en 60 dagen		40	68
Vervallen tussen 60 en 90 dagen		106	-3
Vervallen meer dan 90 dagen		84	481
		2.201	4.578

In 2008 werden er gecumuleerd KUSD 189 waardeverminderingen opgenomen op de vorderingen uit de verkopen van tropische vruchten en planten (2007: KUSD 321).

Teneinde het financiële kredietrisico te beperken heeft SIPEF haar belangrijkste activiteiten bij een beperkte groep banken met een hoge kredietwaardigheid ondergebracht.

Liquiditeitsrisico

Een materieel en aanhoudend tekort in onze kasstromen zou onze kredietwaardigheid en het vertrouwen van investeerders kunnen schaden en zou het vermogen van de Groep om kapitaal aan te trekken kunnen beperken.

De operationele kasstroom biedt de middelen om de financiële verplichtingen te financieren en de aandeelhouderswaarde te verbeteren. SIPEF beheerst de liquiditeitsrisico's door middel van kortetermijn- en langetermijnschattingen van toekomstige kasstromen. SIPEF houdt toegang tot de kapitaalmarkten door middel van kort- en langlopende schuldprogramma's.

De volgende tabel geeft de contractueel overeengekomen (niet-verdisconteerde) kasstromen voortvloeiend uit schulden op balansdatum:

2008	KUSD	Boek- waarde	Contractuele kasstromen	Minder dan 1 jaar	1-2 jaar	2-3 jaar	3-4 jaar	Meer dan 5 jaar
Handelsschulden en overige te betalen posten > 1 jaar		139	-139					-139
Financiële verplichtingen > 1 jaar (incl. derivaten)		14.512	-15.832		-6.424	-6.149	-3.259	
Langlopende verplichtingen		14.651	-15.971	0	-6.424	-6.149	-3.259	-139
Handelsschulden en overige te betalen posten < 1 jaar								
Handelsschulden		13.630	-13.630	-13.630				
Ontvangen voorschotten		88	-88	-88				
Financiële verplichtingen < 1 jaar								
Kortlopend gedeelte van te betalen posten > 1 jaar		5.765	-6.788	-6.788				
Financiële verplichtingen		1.175	-1.175	-1.175				
Derivaten		1.013	-1.039	-583	-301	-148	-7	
Andere kortlopende verplichtingen		3.443	-3.443	-3.443				
Kortlopende verplichtingen		25.114	-26.163	-25.707	-301	-148	-7	0
2007	KUSD	Boek- waarde	Contractuele kasstromen	Minder dan 1 jaar	1-2 jaar	2-3 jaar	3-4 jaar	Meer dan 5 jaar
Handelsschulden en overige te betalen posten > 1 jaar		147	-147					-147
Financiële verplichtingen > 1 jaar (incl. derivaten)		18.597	-20.683		-6.331	-5.985	-5.690	-2.677
Langlopende verplichtingen		18.744	-20.830	0	-6.331	-5.985	-5.690	-2.824
Handelsschulden en overige te betalen posten < 1 jaar								
Handelsschulden		10.160	-10.160	-10.160				
Ontvangen voorschotten		602	-602	-602				
Financiële verplichtingen < 1 jaar								
Kortlopend gedeelte van te betalen posten > 1 jaar		9.581	-10.717	-10.717				
Financiële verplichtingen		15.455	-15.688	-15.688				
Derivaten		343	-365	-162	-101	-67	-34	-1
Andere kortlopende verplichtingen		7.239	-7.239	-7.239				
Kortlopende verplichtingen		43.380	-44.771	-44.568	-101	-67	-34	-1

Reële waarden

De reële waarden van de derivaten zijn:

	KUSD	2008	2007
Renteswaps		-1.013	-343
Reële waarde (+ = actief; - = verplichting)		-1.013	-343

Het notioneel bedrag van de IRS bedraagt KUSD 18.200.

Financiële instrumenten per categorie

De volgende tabel geeft de financiële instrumenten per categorie weer per eind 2008 en eind 2007. De boekwaarde vermeld in dit overzicht is eveneens representatief voor de reële waarde.

De verplichtingen met een oorspronkelijke looptijd van meer dan 1 jaar (KUSD 20.277) omvatten voor KUSD 272 leningen aan variabele rentevoet, KUSD 18.200 leningen ingedekt door een renteswap en voor KUSD 1.805 leningen aan vaste rentevoet. Het management is van oordeel dat, gezien de marktomstandigheden, de boekwaarde van de leningen aan vaste rentevoet ook representatief is voor de reële waarde.

2008	KUSD	Activa beschikbaar voor verkoop	Leningen en vorderingen	Derivaten	Geldmiddelen	Totaal boekwaarde
Financiële activa						
Andere investeringen						0
Andere financiële activa		4.157	789			4.946
Vorderingen > 1 jaar						
Overige vorderingen			5.780			5.780
Totaal financiële vaste activa		4.157	6.569	0	0	10.726
Handelsvorderingen en overige vorderingen						
Handelsvorderingen			12.064			12.064
Investeringen						
Andere investeringen en beleggingen					4.985	4.985
Geldmiddelen en kasequivalenten						
					30.920	30.920
Andere vlottende activa						
			1.084			1.084
Totaal financiële vlottende activa		0	13.148	0	35.905	49.053
Totaal financiële activa		4.157	19.717	0	35.905	59.779
Verplichtingen						
				Derivaten	Andere verplichtingen	Totaal boekwaarde
Handelsschulden en overige te betalen posten > 1 jaar					139	139
Financiële verplichtingen > 1 jaar (incl. derivaten)					14.512	14.512
Langlopende financiële verplichtingen				0	14.651	14.651
Handelsschulden en overige te betalen posten < 1 jaar						
Handelsschulden					13.630	13.630
Ontvangen voorschotten					88	88
Financiële verplichtingen < 1 jaar						
Kortlopend gedeelte van te betalen posten > 1 jaar					5.765	5.765
Financiële verplichtingen					1.175	1.175
Derivaten				1.013		1.013
Andere kortlopende verplichtingen					3.443	3.443
Kortlopende financiële verplichtingen				1.013	24.101	25.114
Totaal financiële verplichtingen				1.013	38.752	39.765

2007	KUSD	Activa beschikbaar voor verkoop	Leningen en vorderingen	Derivaten	Geldmiddelen	Totaal boekwaarde
Financiële activa						
Andere investeringen			754			754
Andere financiële activa		611	30			641
Vorderingen > 1 jaar						
Overige vorderingen			1.469			1.469
Totaal financiële vaste activa		611	2.253	0	0	2.864
Handelsvorderingen en overige vorderingen						
Handelsvorderingen			21.141			21.141
Investeringen						
Andere investeringen en beleggingen					5.270	5.270
Geldmiddelen en kasequivalenten						
					30.083	30.083
Andere vlottende activa						
			1.236			1.236
Totaal financiële vlottende activa		0	22.377	0	35.353	57.730
Totaal financiële activa		611	24.630	0	35.353	60.594
Verplichtingen						
Handelsschulden en overige te betalen posten > 1 jaar						
					147	147
Financiële verplichtingen > 1 jaar (incl. derivaten)						
					18.597	18.597
Langlopende financiële verplichtingen				0	18.744	18.744
Handelsschulden en overige te betalen posten < 1 jaar						
Handelsschulden					10.160	10.160
Ontvangen voorschotten					602	602
Financiële verplichtingen < 1 jaar						
Kortlopend gedeelte van te betalen posten > 1 jaar					9.581	9.581
Financiële verplichtingen					15.455	15.455
Derivaten				343		343
Andere kortlopende verplichtingen						
					7.239	7.239
Kortlopende financiële verplichtingen				343	43.037	43.380
Totaal financiële verplichtingen				343	61.781	62.124

De bijdrage van de financiële instrumenten per categorie tot het netto resultaat wordt als volgt voorgesteld:

2008	KUSD	Activa beschikbaar voor verkoop	Leningen en vorderingen	Geldmiddelen	Derivaten	Geamortiseerde kostprijs	Totaal
Omzet		15					15
Financieringsopbrengsten			903	725			1.628
Financieringskosten		-9		-1.237		-1.696	-2.942
Wisselkoersresultaten					-670		-670
		-9	903	-512	-670	-1.696	-1.984
2007	KUSD						
Omzet		14					14
Financieringsopbrengsten			842	1.005			1.847
Financieringskosten		-7		-975		-1.889	-2.871
Wisselkoersresultaten					-137		-137
		-7	842	30	-137	-1.889	-1.161

30. Joint ventures

De onderneming PT Agro Muko in Indonesië wordt beheerd volgens de principes van een joint venture (gezamenlijke zeggenschap) en wordt opgenomen volgens de proportionele methode. De kerncijfers van de joint venture (berekend volgens het groepsaandeel van 40,475%) zijn:

Balans	KUSD	2008	2007
Vaste activa		31.426	32.061
Vlottende activa		6.756	7.427
Langlopende verplichtingen		-5.681	-7.129
Kortlopende verplichtingen		-2.259	-2.811
Totaal eigen vermogen		30.242	29.548
Winst- en verliesrekening	KUSD	2008	2007
Bedrijfsresultaat		10.265	8.785
Financieel resultaat		160	27
Belastinglasten		-2.771	-2.681
Winst van de periode: voortgezette activiteiten		7.654	6.131

31. Operationele leases

De Groep leest voornamelijk wagens onder een aantal operationele lease-overeenkomsten. De vervaldagstructuur van de toekomstige minimale leasebetalingen onder deze niet-opzeggbare lease-overeenkomsten is:

	KUSD	2008	2007
1 jaar		124	109
2 jaar		102	87
3 jaar		98	55
4 jaar		38	40
5 jaar		1	17
Totaal		363	308

Tijdens het boekjaar werd voor KUSD 165 (tegenover KUSD 127 in 2007) lasten erkend.

32. Financiële leases

De Groep least sedert 2008 voornamelijk rollend materieel onder een aantal financiële lease-overeenkomsten.

De netto-boekwaarde van de activa in leasing bedraagt op balansdatum KUSD 1.898.

De vervaldagstructuur van de toekomstige minimale leasebetalingen onder deze niet-opzegbare lease-overeenkomsten is:

	KUSD	2008	2007
1 jaar		410	0
2 jaar		451	0
3 jaar		507	0
4 jaar		553	0
Totaal		1.921	0

Tijdens het boekjaar werd voor KUSD 48 lasten erkend.

33. Kasstroomoverzicht - bedrijfscombinaties, verwervingen en afstotingen

In 2007 werd de goodwill in PT UMW definitief bepaald (enkel verschuiving van activa), werd er 5% van deze deelneming verkocht en werd 95% in PT CSM verworven.

In 2008 werden er 2 acquisities gerealiseerd:

- in december 2008 werd bijkomend 90% verworven in Société Bananière de Motobe SA;
- in december 2008 werd bijkomend 16% verworven in Sipef Guinée SA.

In 2008 werden volgende participaties verkocht:

- eind december 2008 werden alle aandelen van Phu Ben Tea Cy verkocht;
- in de loop van 2008 werden alle aandelen van Sipeflor SA verkocht.

Eind 2008 werd Franklin Falls Timber Cy, Inc ontbonden.

Bovenvermelde transacties hadden, opgesplitst per segment, het volgende effect op de balans, winst- en verliesrekening en kasstroom:

	KUSD		2008	2007
	TV&P	thee	Total	
Immateriële activa	67		67	371
Biologische activa	612	-1.244	-632	-1.130
Materiële vaste activa	1.781	-3.283	-1.502	170
Investerings in deelnemingen			0	0
Financiële activa	17		17	0
Vlottende activa/(verplichtingen) (excl. geldmiddelen en kasequivalenten)	-1.009	3.031	2.022	154
Voorzieningen	-87	106	19	0
Uitgestelde belastingen		-37	-37	577
Financiële verplichtingen	-713	395	-318	0
Geldmiddelen en kasequivalenten	-5	-193	-198	0
Minderheidsbelangen	5	-175	-170	58
Gekocht en verkocht eigen vermogen	668	-1.400	-732	200
Verkoopprijs (+) / Aankoopprijs (-)	-544	2.000	1.456	-202
Resultaat deel Groep	124	600	724	-2
Netto ontvangen (+) / betaalde (-) geldmiddelen	-549	1.807	1.258	-202

Deze netto ontvangen geldmiddelen (KUSD 1.258) en de verkoop van Cavalla Rubber Corporation en CKE (KUSD 408) resulteren in een netto investering van KUSD 1.666. De goodwill/badwill bepaald bij de acquisitie van SBM en Sipef Guinée werd naar best vermogen geschat.

34. Verbintenissen en buiten balans verplichtingen

Waarborgen

De Groep heeft voor KUSD 1.921 (2007: KUSD 4.989) zakelijke zekerheden gesteld op de eigen activa als waarborg voor verplichtingen van de in de consolidatie opgenomen ondernemingen.

Daarnaast werden er voor KUSD 335 waarborgen gesteld door derden voor rekening van de Onderneming en voor KUSD 318 voor rekening van de filialen.

Belangrijke hangende geschillen

Nihil

Termijnverkopen

De verplichtingen voor het leveren van goederen (palmproducten, rubber, thee en tropische vruchten) na jaareinde kaderen binnen de normale verkoopstermijn van ongeveer 3 maanden vóór effectieve leveringsdatum. Deze worden als dusdanig niet aanzien als termijnverkopen.

Per 31/12/2008 heeft de Groep daarenboven enkele echte termijnverkopen afgesloten voor palmolie met als doel de cash flow die nodig is om de expansieplannen te financieren veilig te stellen.

Het betreft de volgende leveringen:

	Ton	Prijs (USD/ton FOB)
2009	40.000	785
2010	24.000	761
2011	6.000	725
Totaal	70.000	

35. Informatieverschaffing over verbonden partijen

Transacties met Bestuurders en leden van het Directiecomité

Management met sleutelposities is gedefinieerd als de Raad van Bestuur en het Directiecomité van de Groep.

Onderstaande tabel geeft een samenvatting van de vergoedingen:

	KUSD	2008	2007
Bestuurdersvergoedingen			
tantièmes		0	190
vaste vergoeding		226	201
Kortetermijnpersoneelsbeloningen		2.099	2.240
Vergoedingen na uitdiensttreding		536	703
Totaal		2.861	3.334

De bedragen worden uitbetaald in EUR. De verlaging is onder andere het gevolg van het uit dienst treden van een uitvoerend bestuurder. Het uitbetaalde bedrag in 2008 is KEUR 1.940 (KEUR 2.417 in 2007).

Tantièmes 2007 betreffen de vergoedingen betaald aan de leden van de Raad van Bestuur over het boekjaar 2006 ingevolge de winstverdeling over dat boekjaar.

Vanaf boekjaar 2007 worden er vaste vergoedingen betaald aan de leden van de Raad van Bestuur, het auditcomité en het remuneratiecomité.

In het kader van de informatieverschaffing over verbonden partijen zijn de relaties immaterieel, met uitzondering van een sinds 1985 bestaande huurovereenkomst tussen Cabra NV en SA SIPEF NV aangaande de kantoren en de bijhorende parkings te Kasteel Calesberg te Schoten. De jaarlijkse geïndexeerde huurprijs bedraagt KUSD 210 (KEUR 142) en er wordt tevens KUSD 84 gefactureerd voor deelname in de onderhoudskosten van gebouwen, parkings en park.

De relaties tussen SA SIPEF NV en de leden van de Raad van Bestuur en de leden van het Directiecomité worden verder beschreven in de sectie 'Corporate Governance' van dit verslag.

Transacties met andere partijen

Tijdens het eerste semester 2008 werd een management fee ontvangen van Sipef-CI SA voor een bedrag van KUSD 177 (tegenover KUSD 294 in 2007). Per 31/12/2008 heeft de Groep een vordering van KUSD 713 (KEUR 512) op Sipef-CI SA.

Verder betreffen transacties met verwante partijen voornamelijk handelstransacties en zijn gebaseerd op het "at arm's length" principe. De kosten en opbrengsten met betrekking tot deze transacties zijn immaterieel in het kader van de geconsolideerde jaarrekening.

36. Winst per aandeel (gewone en verwaterde)

Van voortgezette en beëindigde activiteiten

Basisberekening gewone winst per aandeel

	2008	2007 Aangepast
Gewone winst per aandeel - basisberekening (USD)	6,56	5,34
De gewone winst per aandeel werd als volgt berekend:		
Teller: Netto resultaat van de periode toe te rekenen aan de gewone aandeelhouders (KUSD)	58.765	47.289
Noemer: Gewogen gemiddelde aantal gewone uitstaande aandelen	8.951.740	8.849.360
Het gewogen gemiddelde aantal gewone uitstaande aandelen werd als volgt berekend:		
Aantal uitstaande gewone aandelen op 1 januari	8.951.740	8.828.880
Effect van kapitaalverhoging	0	20.480
Gewogen gemiddelde aantal gewone uitstaande aandelen op 31 december	8.951.740	8.849.360

Verwaterde winst per aandeel

Verwaterde winst per aandeel - basisberekening (USD)	6,56	5,30
De verwaterde winst per aandeel werd als volgt berekend:		
Teller: Netto resultaat van de periode toe te rekenen aan de gewone aandeelhouders (KUSD)	58.765	47.289
Noemer: Gewogen gemiddelde aantal gewone uitstaande verwaterde aandelen	8.951.740	8.915.560
Het gewogen gemiddelde aantal gewone uitstaande verwaterde aandelen werd als volgt berekend:		
Gewogen gemiddelde aantal gewone uitstaande aandelen op 31 december	8.951.740	8.849.360
Effect van potentiële gewone aandelen die tot verwatering zullen leiden	0	66.200
Gewogen gemiddelde aantal gewone uitstaande verwaterde aandelen op 31 december	8.951.740	8.915.560

Van voortgezette activiteiten

	2008	2007 Aangepast
Basisberekening gewone winst per aandeel		
Gewone winst per aandeel - basisberekening (USD)	6,17	5,47
De gewone winst per aandeel werd als volgt berekend:		
Teller: Netto resultaat van de periode toe te rekenen aan de gewone aandeelhouders (KUSD)	55.191	48.416
Noemer: Gewogen gemiddelde aantal gewone uitstaande aandelen	8.951.740	8.849.360
Het gewogen gemiddelde aantal gewone uitstaande aandelen werd als volgt berekend:		
Aantal uitstaande gewone aandelen op 1 januari	8.951.740	8.828.880
Effect van kapitaalverhoging	0	20.480
Gewogen gemiddelde aantal gewone uitstaande aandelen op 31 december	8.951.740	8.849.360
Verwaterde winst per aandeel		
Verwaterde winst per aandeel - basisberekening (USD)	6,17	5,43
De verwaterde winst per aandeel werd als volgt berekend:		
Teller: Netto resultaat van de periode toe te rekenen aan de gewone aandeelhouders (KUSD)	55.191	48.416
Noemer: Gewogen gemiddelde aantal gewone uitstaande verwaterde aandelen	8.951.740	8.915.560
Het gewogen gemiddelde aantal gewone uitstaande verwaterde aandelen werd als volgt berekend:		
Gewogen gemiddelde aantal gewone uitstaande aandelen op 31 december	8.951.740	8.849.360
Effect van potentiële gewone aandelen die tot verwatering zullen leiden	0	66.200
Gewogen gemiddelde aantal gewone uitstaande verwaterde aandelen op 31 december	8.951.740	8.915.560

37. Gebeurtenissen na balansdatum

Na balansdatum deden er zich geen gebeurtenissen voor die van belang zijn voor het vormen van een juist oordeel over de toestand van de Groep op balansdatum.

38. Recente wijzigingen in IFRS

Er zijn geen nieuwe standaarden of interpretaties uitgegeven door de IASB, met een significante invloed op de jaarrekening van SIPEF.

39. Recente ontwikkelingen

Voor zover ons bekend, zijn er geen omstandigheden of ontwikkelingen die een belangrijke impact hebben op de verdere evolutie van de Groep.

40. Prestaties geleverd door de auditor en gerelateerde vergoedingen

De groepsauditor van SIPEF is Deloitte Bedrijfsrevisoren BV o.v.v.e. CVBA vertegenwoordigd door Philip Maeyaert.

Tijdens de Algemene Vergadering van 11 juni 2008 werd Deloitte Bedrijfsrevisoren BV o.v.v.e. CVBA herbenoemd voor een periode van 3 jaar tot de Algemene Vergadering van 2011. De auditvergoeding voor het jaarverslag van SA SIPEF NV wordt goedgekeurd door de algemene vergadering na het nazicht en goedkeuring door het auditcomité en de Raad van Bestuur. Deze vergoeding bedraagt KUSD 96 (tegenover KUSD 82 vorig jaar). Deze verhoging werd goedgekeurd bij de herbenoeming.

Voor de ganse Groep werd er in 2008 door Deloitte voor KUSD 448 diensten geleverd (tegenover KUSD 381 vorig jaar), waarvan KUSD 51 (2007: KUSD 80) voor niet-audit diensten.

Verslag van de commissaris

Bedrijfsrevisoren
Berkenlaan 8b
B-1831 Diegem
Belgium

Tel.: +32 2 800 2000
Fax: +32 2 800 2001
<http://www.deloitte.be>

109

SA SIPEF NV

VERSLAG VAN DE COMMISSARIS
OVER DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING AFGESLOTEN OP
31 DECEMBER 2008 GERICHT TOT DE ALGEMENE VERGADERING VAN
AANDEELHOUDERS

Aan de aandeelhouders

Overeenkomstig de wettelijke en statutaire bepalingen, brengen wij u verslag uit in het kader van het mandaat van commissaris dat ons werd toevertrouwd. Dit verslag omvat ons oordeel over de geconsolideerde jaarrekening evenals de vereiste bijkomende vermeldingen.

Verklaring over de geconsolideerde jaarrekening zonder voorbehoud, met een toelichtende paragraaf

Wij hebben de controle uitgevoerd van de geconsolideerde jaarrekening van SA SIPEF NV (“de vennootschap”) en haar dochterondernemingen (samen “de groep”), opgesteld in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards zoals aanvaard binnen de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften. Deze geconsolideerde jaarrekening bestaat uit de geconsolideerde balans op 31 december 2008, de geconsolideerde winst- en verliesrekening, het geconsolideerde mutatieoverzicht van het eigen vermogen en het geconsolideerde kasstroomoverzicht voor het boekjaar eindigend op die datum, alsmede een overzicht van de belangrijkste gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en toelichtingen. Het geconsolideerde balanstotaal bedraagt 373.230 (000) USD en de geconsolideerd(e) winst (aandeel van de groep) van het boekjaar bedraagt 58.765 (000) USD.

Het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening valt onder de verantwoordelijkheid van de raad van bestuur. Deze verantwoordelijkheid omvat onder meer: het ontwerpen, implementeren en instandhouden van een interne controle met betrekking tot het opstellen en de getrouwe weergave van de geconsolideerde jaarrekening zodat deze geen afwijkingen van materieel belang, als gevolg van fraude of van fouten, bevatten, het kiezen en toepassen van geschikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het maken van boekhoudkundige ramingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

Het is onze verantwoordelijkheid een oordeel over deze geconsolideerde jaarrekening tot uitdrukking te brengen op basis van onze controle. Wij hebben onze controle uitgevoerd overeenkomstig de wettelijke bepalingen en de in België geldende controlenormen, zoals uitgevaardigd door het Instituut van de Bedrijfsrevisoren. Deze controlenormen vereisen dat onze controle zo wordt georganiseerd en uitgevoerd dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de geconsolideerde jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevatten.

Overeenkomstig deze controlenormen, hebben wij controlewerkzaamheden uitgevoerd ter verkrijging van controle-informatie over de in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen bedragen en toelichtingen. De selectie van deze controlewerkzaamheden is afhankelijk van onze beoordeling welke een inschatting omvat van het risico dat de geconsolideerde jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevatten als gevolg van fraude of van fouten. Bij het maken van onze risico-inschatting houden wij rekening met de bestaande interne controle van de groep met betrekking tot het opstellen en de getrouwe weergave van de geconsolideerde jaarrekening ten einde in de gegeven omstandigheden de gepaste werkzaamheden te bepalen maar niet om een oordeel over de effectiviteit van de interne controle van de groep te geven. Wij hebben tevens de gegrondheid van de grondslagen voor financiële verslaggeving, de redelijkheid van de boekhoudkundige ramingen gemaakt door de vennootschap, alsook de voorstelling van de geconsolideerde jaarrekening als geheel beoordeeld. Ten slotte, hebben wij van de raad van bestuur en van de verantwoordelijken van de vennootschap de voor onze controlewerkzaamheden vereiste ophelderingen en inlichtingen verkregen. Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie een redelijke basis vormt voor het uitbrengen van ons oordeel.

Naar ons oordeel geven de geconsolideerde jaarrekening een getrouw beeld van de financiële toestand van de groep per 31 december 2008, en van haar resultaat en kasstromen voor het boekjaar eindigend op die datum, in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards zoals aanvaard binnen de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften.

Zonder de hierboven vermelde verklaring zonder voorbehoud in het gedrang te brengen, vestigen wij de aandacht op het geconsolideerde verslag, met betrekking tot de reële waarde van de biologische activa, dat verwijst naar het feit dat de boekwaarde van de biologische activa kan verschillen van de realisatiewaarde ervan, wegens de inherente onzekerheid verbonden aan de volatiliteit van de prijs van agrarische producten en de afwezigheid van een liquide markt.

Bijkomende vermelding

Het opstellen en de inhoud van het geconsolideerde jaarverslag vallen onder de verantwoordelijkheid van de raad van bestuur.

Het is onze verantwoordelijkheid om in ons verslag de volgende bijkomende vermelding op te nemen die niet van aard is om de draagwijdte van onze verklaring over de geconsolideerde jaarrekening te wijzigen:

- Het geconsolideerde jaarverslag behandelt de door de wet vereiste inlichtingen en stemt overeen met de geconsolideerde jaarrekening. Wij kunnen ons echter niet uitspreken over de beschrijving van de voornaamste risico's en onzekerheden waarmee de groep wordt geconfronteerd, alsook van haar positie, haar voorzienbare evolutie of de aanmerkelijke invloed van bepaalde feiten op haar toekomstige ontwikkeling. Wij kunnen evenwel bevestigen dat de verstrekte gegevens geen onmiskenbare inconsistenties vertonen met de informatie waarover wij beschikken in het kader van ons mandaat.

Diegem, 27 februari 2009

De commissaris

DELOITTE Bedrijfsrevisoren
BV o.v.v.e. CVBA
Vertegenwoordigd door Philip Maeyaert

Beknopte jaarrekening van de moedermaatschappij

De jaarrekening van SA SIPEF NV wordt hierna volgens een beknopt schema voorgesteld.

Overeenkomstig het Wetboek van Vennootschappen zullen de jaarrekening van SA SIPEF NV evenals het jaarverslag en het verslag van de commissaris, bij de Nationale Bank van België neergelegd worden.

Deze verslagen kunnen op aanvraag verkregen worden bij:

SA SIPEF NV

Entrepotkaai 5

B-2000 Antwerpen

Alleen de geconsolideerde jaarrekening vervat in de voorafgaande bladzijden geven een correct en betrouwbaar beeld van de financiële situatie en de prestaties van de SIPEF Groep.

Het statutair verslag van de commissaris bevat geen bemerkingen en verklaart dat de niet-geconsolideerde jaarrekening van SA SIPEF NV over het jaar, dat eindigde op 31 december 2008, een correct en betrouwbaar beeld geeft van de financiële situatie en de resultaten van de vennootschap, en dit in overeenstemming met alle wettelijke en statutaire bepalingen.

Beknopte balans (na winstverdeling)

112

Activa	KEUR	2008	2007	2006
Vaste activa		59.383	78.660	64.973
Immateriële vaste activa		499	427	147
Materiële vaste activa		156	148	173
Financiële vaste activa		58.728	78.085	64.653
Vlottende activa		66.604	46.901	44.174
Vorderingen op meer dan één jaar		4.048	874	1.224
Vorraden en bestellingen in uitvoering		7.183	7.295	5.656
Vorderingen op ten hoogste één jaar		35.190	20.603	24.760
Geldbeleggingen		16.109	16.704	11.184
Liquide middelen		3.945	1.141	693
Overlopende rekeningen		129	284	657
Totaal activa		125.987	125.561	109.147

Passiva	KEUR	2008	2007	2006
Eigen vermogen		88.111	56.779	55.125
Kapitaal		34.768	34.768	34.291
Uitgiftepremies		16.285	16.285	15.421
Reserves		3.990	3.558	3.184
Overgedragen winst/(verlies)		33.068	2.168	2.229
Voorzieningen en uitgestelde belastingen		96	246	99
Voorzieningen voor risico's en kosten		96	246	99
Schulden		37.780	68.536	53.923
Schulden op meer dan één jaar		9.341	12.363	0
Schulden op ten hoogste één jaar		28.118	53.282	51.872
Overlopende rekeningen		321	2.891	2.051
Totaal passiva		125.987	125.561	109.147

Beknopte resultatenrekening

	2008	2007	2006
	KEUR		
Bedrijfsopbrengsten	167.262	123.853	110.005
Bedrijfskosten	-167.104	-124.668	-109.709
Bedrijfsresultaat	158	-815	296
Financiële opbrengsten	21.053	10.187	3.925
Financiële kosten	-11.913	-7.178	-4.504
Financieel resultaat	9.140	3.009	-579
Resultaat uit de gewone bedrijfsuitoefening	9.298	2.194	-283
Uitzonderlijke opbrengsten	29.352	5.440	928
Uitzonderlijke kosten	-156	-161	-2.550
Uitzonderlijk resultaat	29.196	5.279	-1.622
Resultaat van het boekjaar voor belasting	38.494	7.473	-1.905
Belastingen op het resultaat	0	0	0
Resultaat van het boekjaar	38.494	7.473	-1.905

113

Resultaatverwerking

	2008	2007	2006
	KEUR		
Te bestemmen winst/(verlies)	40.662	9.702	5.898
Te bestemmen winst/(te verwerken verlies) van het boekjaar	38.494	7.473	-1.905
Overgedragen winst/(verlies) van het vorige boekjaar	2.168	2.229	7.803
Resultaatverwerking	40.662	9.702	5.898
Toevoeging aan de wettelijke reserve	433	373	0
Over te dragen resultaat	33.068	2.168	2.229
Dividend	7.161	7.161	3.531
Vergoeding aan bestuurders	0	0	138

